

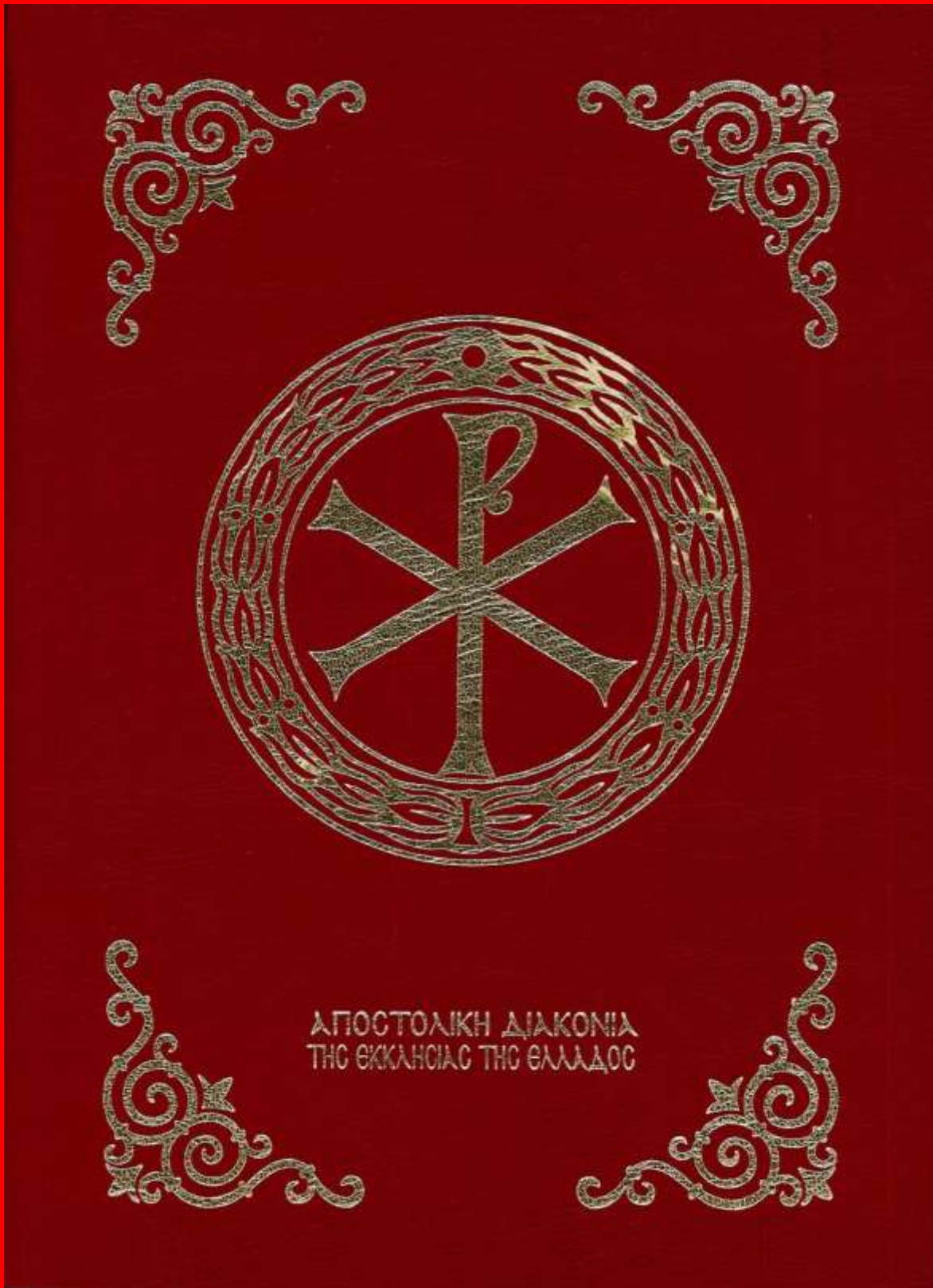
TEZAUUR LITURGIC

12 APRILIE

**VIATA
SF. CUVIOS
ACACHIE
DE LA
KAVSOKALIVIA
[ATHOS]**

ATENA, 2010

ΟΣΙΟΣ ΑΚΑΚΙΟΣ

Ο ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΤΗΣ

Νικολάου Χρ. Γκάλιου (Συνταξιούχου Διδασκάλου)

«Είδον ἄλλον Προφήτην Ἥλιον καὶ Βαπτιστὴν Ἰωάννην.

Είδον περισσότερα ἀπὸ ὅσα ἤκουον».

Χρῦσανθος, Πατριάρχης Ἱεροσολύμων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Πρώτη περίοδος

ΤΑ ΝΕΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΚΙΟΥ

Η ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Δευτέρα περίοδος

ΕΙΣ ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΣΟΥΡΒΙΑΣ

Τρίτη περίοδος

ΕΙΣ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

1. Οἱ πρῶτες μετακινήσεις

2. Πειρασμοὶ

3. Εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν

4. Εἰς τὰ Καυσοκαλύβια

5. Ὁ Ἀκάκιος εἰς τὸ Σπήλαιόν του

6. Ἀρετὲς καὶ χαρίσματα

7. Ἰδρυτὴς τῆς Σκῆτης τῶν Καυσοκαλυβίων

8. Τὸ μεγάλο θαῦμα τοῦ Ὁσίου εἰς τὰ Καυσοκαλύβια

9. Ἄλλα θαύματα τοῦ Ὁσίου Ἀκακίου

- α) Προλαμβάνονται διαμάχες
- β) Νεαρὸς θεραπεύεται ἀπὸ τὴν κεφαλαλγίαν
- γ) Μακροχρόνια ἀρρώστια θεραπεύεται

10. Ἐξέχοντα πρόσωπα ἐπισκέπτες τοῦ ὁσίου Ἀκακίου

11. Ὅσιομάρτυρες ὑποτακτικοὶ τοῦ Ἀκακίου

- α) Ὁ ὁσιομάρτυς Ῥωμανὸς
- β) Ὁ ὁσιομάρτυς Νικόδημος
- γ) Ὁ ὁσιομάρτυς Παχώμιος

12. Διδαχαὶ καὶ παραινέσεις

13. Ὁ Ὅσιος προλέγει τὸν θάνατόν του

14. Ἡ γενέτειρα τοῦ Ὁσίου τιμᾶ εὐλαβικὰ τὴ μνήμη του

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Ἐξέχουσα ἀσκητικὴ μορφή ὁ Ὅσιος Ἀκάκιος, ἐνσάρκωσις τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγιότητος, παραμένει πάντοτε εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ νεωτέρου ἀσκητισμοῦ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος.

Νεώτατος ἀγάπησε τὴν Ἐκκλησία καὶ ἐνωρὶς ἀκολούθησε τὴν μοναχικὴν ζωὴν. Διέλαμψε περὶ τὸ τέλος τῆς 17ης καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς 18ης ἑκατονταετηρίδος καὶ ὡς ἀστὴρ νεόφωτος

κατελάμπρυνε τὸ στερῶμα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Ἔχει συνδέσει τὸ ὄνομά του μὲ τὴν ἴδρυσιν, τὴν συγκρότησιν καὶ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ μικροῦ, ἀλλὰ περιφήμου ἀσκητικοῦ κέντρου τῶν Καυσοκαλυβίων εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ὅπου καὶ ὁ ἴδιος ἔζησε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἀσκητικῆς του ζωῆς, ὡς ἀξιομίμητον παράδειγμα ὄλων τῶν μοναχῶν.

Ἄκακος, πρᾶος καὶ ταπεινὸς ἀνεδείχθη κορυφαῖος τῶν ἀσκητῶν καὶ θεοφόρων Πατέρων τὸ καύχημα.

Ἐζησε ὡς ἐπίγειος ἄγγελος καὶ ἀξιώθηκε μὲ θαυματουργικὴν δύναμιν, μὲ πολλὰς θεῖας δωρεὰς καὶ μὲ τὸ προορατικὸν χάρισμα.

Ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Χρῦσανθος (1707-1731), ἐπιφανὴς καὶ διακεκριμένος ἱεράρχης, «ὁ πολὺς ἐν σοφίᾳ καὶ φρονήσει», περιοδεύοντας τὰ μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὄρους, τὴν ἐποχὴ πού ἡ φήμη τοῦ Ἀκακίου διέτρεχε μέσα καὶ ἔξω ἀπὸ τὰ ὄρια τῆς Ἀθωνικῆς Χερσονήσου καὶ «ἀκούοντας πολλὰ» περὶ τοῦ Ὁσίου, διέκοψε τὴν περιοδείαν του διὰ νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ εἰς τὸ ἐρημικὸν του σπήλαιον τῶν Καυσοκαλυβίων. Ἐκεῖ, μετὰ τὴν πρώτην συνάντησιν καὶ γνωριμίαν καὶ ἔπειτα ἀπὸ μακρὰν συνομιλίαν πού εἶχε μαζί του «ἐπὶ ἀπορρήτων πραγμάτων καὶ θείων μυστηρίων», δὲν ἀπέκρυψε κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του τὸν θαυμασμὸν του, τόσον διὰ τὴν ἀγιότητα τοῦ βίου

τοῦ Ὁσίου, ὅσον καὶ διὰ τὸν πλοῦτον τῆς πνευματικῆς του δυνάμεως. Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφήν ἐκ τοῦ ταξιδίου του ὁ Πατριάρχης, δὲν ἔπαυσε νὰ διακηρύττῃ «πανταχοῦ μετὰ παρρησίας», ὅτι εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀκακίου διέκρινε ἕναν νέον Προφήτην Ἥλιαν καὶ ἕναν ἄλλον Βαπτιστὴν Ἰωάννην.

Ὅμως, περὶ τοῦ ὁσίου Ἀκακίου διατυπώθηκαν κατὰ καιροὺς καὶ ἄλλες γνώμες. Ἴδου μερικὲς ἐξ αὐτῶν ἐξ ἴσου σημαντικὲς καὶ ἀξιόλογες·

α) «Πῶς δὲ νὰ σιωπήσω τὸν ὅσιον Ἀκάκιον τὸν τῆ Σκήτη¹ τοῦ Καυσοκαλυβίου ἀσκήσαντα, τὸν νεώτερον μὲν εἰς τοὺς χρόνους, εἰς δὲ τοὺς ἀγῶνας φθάσαντα τοὺς παλαιοὺς Ὁσίους; τὸν ἀγρίαῖς βοτάναις τρεφόμενον, τὸν ἀξιωθέντα πολλῶν ὀπτασιῶν καὶ θείων δωρεῶν, μάλιστα δὲ τοῦ προορατικοῦ χαρίσματος...» [Ὁσιος Νικόδημος ὁ Ἄγιορείτης (1749-1809) - Εὐλογίου Κουρίλα - Λαυριώτου, Ἱστορία τοῦ Ἀσκητισμοῦ - Ἀθωνῖται, Τόμος Α΄ Θεσσαλονίκη 1929, σελ. 72].

β) «Ὁ βίος τοῦ ὁσίου Ἀκακίου θεωρεῖται πολῦτιμος, οὐχὶ μόνον διότι προβάλλει τὸ φωτεινὸν παράδειγμα ἑνὸς νεωτέρου Ἀσκητοῦ ἐφαιμίλλου τῶν παλαιῶν ὁσίων Ἀσκητῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰς πολυτίμους πληροφορίας τὰς ὁποίας παρέχει περὶ τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως τῆς Σκήτης τῶν Καυσοκαλυβίων, ἡ ὁποία ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἁγίου καὶ λόγῳ τῆς ὑπερανθρώπου αὐτοῦ βιοτῆς,

συνωκίσθη ἀπὸ πλήθη μοναχῶν, αἰνούντων καὶ δοξολογούντων ἄχρι τοῦδε τὸν Κύριον...» (Βίκτωρ Ματθαίου. Εἰς Μέγαν Συναξαριστὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, Τόμ. Δ΄, Ἔκδοσις Ε΄, σελ. 214-227).

γ) «Ὁ βίος τοῦ Ἀκακίου παρέχει πάρα πολλές χρήσιμες πληροφορίες διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν Καυσοκαλυβίων, διότι ἡ ἀκμὴ τοῦ ὁσίου Ἀκακίου συμπίπτει μὲ τοὺς χρόνους τῆς συστηματικῆς κατοικίσεως τῶν Καυσοκαλυβίων, ἡ ὁποία ἐπραγματοποιήθη μὲ ἀφορμὴ τῆ μεγάλης φήμης τοῦ Ἀκακίου... Εὕρισκόμεθα λοιπὸν πρὸ ἑνὸς ἀληθοῦς καὶ μεγάλου Ἡσυχαστοῦ τοῦ 17ου αἰῶνος, ὁ ὁποῖος δυστυχῶς δὲν ἔγραψε τὰς ὑψηλὰς καὶ μυστικὰς θρησκευτικὰς ἐμπειρίας, τὰς ὁποίας ηὐτύχησε νὰ ἔχη κατὰ τὴν πολυετῆ ἄσκησίν του...» (Στυλιανὸς Παπαδόπουλος· Ὁ Ὅσιος Ἀκάκιος. Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία. Τόμος Α΄, σελ. 1174-1176).

δ) «Ἦτο πλήρης θείου φωτός, ὡς πολλάκις εἶδον τοῦτον οἱ καθαροὶ τῆ καρδία καὶ κατέστη αἰδέσιμος καὶ περιβόητος εἰς ἅπαν τὸ Ἅγιον Ὄρος... Ἡ ἀρετὴ τῆς πνευματικῆς πολιτείας του διελαλεῖτο πανταχοῦ... Ἀνεδείχθη μέγας ἐν Ὅσίοις κατὰ τοὺς τελευταίους καιροὺς καὶ ἐ χρημάτισεν ἐν πολλῇ διακρίσει καὶ πρακτικῇ σοφίᾳ, ὁδηγὸς πολλῶν μοναχῶν καὶ τύπος καὶ παράδειγμα τῆς ἀσκητικῆς πολιτείας...» (Γεράσιμος Μοναχὸς Μικραγιαννανίτης· Ἀκολουθία

τοῦ ὁσίου Ἀκακίου. Εὐρυτανικὸν Λειμωνάριον, σελ. 134).

ε) «Λαμπρὸν ἀνάστημα τῆς Λαυρεωτικῆς γῆς εἶναι καὶ ὁ ὅσιος Ἀκάκιος ὁ Νέος, ὁ ὁποῖος ἂν καὶ νεώτερος κατὰ τοὺς χρόνους, ἔφθασεν εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς παλαιοὺς Ὁσίους... Ἐφλέγετο ὀλόκληρος ἀπὸ τὸν πόθον τῆς ἡσυχίας καὶ ἐπεθύμει νὰ ζήσει ὑψηλοτέραν ζωὴν... καὶ μαζί μὲ τοὺς Ὁσίους, Γρηγόριον Παλαμᾶν, Νήφωνα καὶ Νεῖλον, ἀποτελοῦν τὴν ἱερὰν καὶ ἐπώνυμον χορείαν τῶν μεγάλων Νηπτικῶν ἀγιορειτῶν Πατέρων, οἱ ὁποῖοι ἠξιώθησαν νὰ φθάσουν εἰς τὰ ἀπρόσβαρα διὰ τοὺς πολλοὺς ὕψη τῆς θείας ἐνοράσεως καὶ θεοπτίας... Ἔγινε κτήτωρ τῆς ἱερᾶς Σκήτης τῶν Καυσοκαλυβίων καὶ εἰς ὀλίγον διάστημα ἀνεδείχθη τέλειος εἰς τὴν ἄσκησιν...» (Ἀρχιμ. Ἀθανάσιος Λαυριώτης, Ὁ ἀσκητισμὸς εἰς τὴν Μεγίστην Λαύραν. «Ὁρθόδοξος Τύπος» 13.11.84).

στ) «Ὅτε ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐνευσεν εἰς τὴν καρδίαν μου, ἵνα ἔλθω εἰς τὸν εὐλογημένον τοῦτον τόπον τῆς ἡσυχίας καὶ τῆς προσευχῆς, ἦτο Φεβρουάριος τοῦ σωτηρίου ἔτους 1910... Ὁ πόθος μου ἦτο νὰ μεταβῶ εἰς τὴν Σκήτην τῶν Καυσοκαλυβίων τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὅπου ἠσκησεν ὁ συντοπίτης μου Ὁσιος Ἀκάκιος...» (Γαβριὴλ Διονυσιάτης, Ἡμερολόγιον, «Ὁρθόδοξος Τύπος» 6ης Νοεμβρίου 1984).

ζ) Τέλος, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Κλεόπας, προλογίζων τὴν Β΄ ἀνατύπωσιν τῆς ἱερᾶς Ἀκολουθίας καὶ τοῦ βίου τοῦ ὁσίου Ἀκακίου, γράφει μεταξὺ ἄλλων· «Ὁ αἰίδιμος ἡγούμενος τῆς ἱερᾶς Μονῆς Κορώνης (Καρδίτσης), Ἀρχιμανδρίτης Ἰάκωβος Κουτρούμπας, ἐν ἔτει 1950 ἀνασύρων ἐκ τῆς ἀφανείας ἓναν γόνον τῆς Γόλιτσας Ἀγράφων, τὸν ὅσιον Ἀκάκιον τὸν Καυσοκαλυβίτην (ἐπὶ ἑκατονταετίαν περίπου ζήσαντα) ἀξίως ἀσκήσαντα εἰς Ἅγιον Ὄρος, ἐξέδωσε διὰ δαπάνης του, δι' ἀνατυπώσεως ἐκ τῆς Ἀγιορειτικῆς Βιβλιοθήκης, τὴν Ἀκολουθίαν καὶ τὸν βίον τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἀκακίου τοῦ Καυσοκαλυβίτου... Ἐξαντληθείσης δὲ τῆς ἱερᾶς ταύτης Ἀκολουθίας τοῦ ἤδη πολλὰ τιμωμένου Θεσσαλοῦ ὁσίου Ἀκακίου, ἐθεωρήσαμεν χρέος ἡμῶν πρὸς τὴν Ἁγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ τὸν αἰίδιμον ἡγούμενον Ἰάκωβον, τὴν ἐπανέκδοσιν ταύτης, τὴν ὁποίαν καὶ παραδίδομεν εἰς τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα, ἐπικαλούμενοι ἐπὶ πάντας τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἁγίου Τριαδικοῦ ἡμῶν Θεοῦ, πρεσβείαις τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἀκακίου τοῦ Καυσοκαλυβίτου».

η) Τὸν πρῶτον ὅμως καὶ ἀποκλειστικὸν λόγον ἔχει ὁ ὑποτακτικὸς καὶ βιογράφος τοῦ Ἀκακίου, ἱερομόναχος Ἰωνᾶς, ὁ ἐπονομαζόμενος «παπα - Ἰωνᾶς» ὁ Καυσοκαλυβίτης. Ὁ πιστὸς καὶ ἀφοσιωμένος μαθητὴς, ὁ αὐτόπτης μάρτυς τῆς ἀγγελικῆς ζωῆς τοῦ

Ὁσίου καὶ θεατῆς τῶν μυστικῶν ἀποκαλύψεων, τῶν θεωριῶν καὶ τῶν θαυμάτων του. Ἐκεῖνος πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Ἀκάκιος ἔλεγε: «... εἶδα πολλάκις ἐν μυστηρίῳ ἀλαλήτῳ τὸν Ζωοδότην καὶ Φωτοδότην Ἰησοῦν καὶ ἐπληροῦτο ἀφάτου ἀγαλλιάσεως καὶ γλυκύτητος» (Γερασίμου Μοναχοῦ Μικραγιαννανίτου, Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Ἀκακίου. Εὐρυτανικὸν Λειμωνάριον, σελ. 134). Ὁ Ἰωνᾶς, «ὁ περίφημος αὐτὸς πνευματικὸς», ὁ καταγόμενος ἀπὸ τὴν Καστανιὰν Ἀγράφων εἶχε παρακολουθήσει εἰς τὰ Βραγκιανὰ τῆς περιοχῆς αὐτῆς μαθήματα ἀπὸ τὸν Εὐγένιον τὸν Αἰτωλόν.

Εἰς τὴν Καλύβην² τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (Καλύβη τοῦ ὁσίου Ἀκακίου) τὴν ὁποῖαν ἔκτισε ὁ Ἰωνᾶς τὸ 1759, πλησίον τοῦ σπηλαιίου Ἀκακίου εἰς τὰ Καυσοκαλύβια τοῦ Ἁγίου Ὄρους, σώζονται τέσσερις Κώδικες, οἱ ὁποῖοι περιέχουν ἔργα τοῦ ἰδίου. Ἀπὸ τοὺς Κώδικες αὐτοὺς ὁ ὑπ' ἀριθ. 2 (ἀλλὰ εἰς τὸν κατάλογον τοῦ Εὐλογίου Κουρίλα μὲ ἀριθ. 154), περιέχει τοὺς βίους 31 νεοφανῶν Μαρτύρων, γραμμένους ἰδιοχείρως ὑπὸ τοῦ Ἰωνᾶ καὶ εἰς τὸ τέλος τὸν βίον τοῦ ὁσίου Ἀκακίου.

Οἱ βίοι αὐτοὶ ἐδημοσιεύθησαν συνοπτικὰ ὑπὸ τοῦ Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου εἰς τὸ «Νέον Μαρτυρολόγιον» (Ἐκδοτικὸς οἶκος «Ἀστήρ», Ἀθῆναι 1961).

Εἰς τὸν ὑπ' ἀριθ. 2 Κώδικα τοῦ Ἰωνᾶ περιλαμβάνεται καὶ ἡ Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Ἀκακίου, τὴν ὁποίαν ὁ ἴδιος ὁ Ἰωνᾶς συνέταξε, ὅπως μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἀκροστιχὶς τοῦ Κώδικος αὐτοῦ·

*«Πρῶτον φέρω μέλισμα (ἄσμα)
τῷ Ἀκακίῳ· σὸς Ἰωνᾶς».*

Ὁ βίος τοῦ Ἀκακίου ἐγράφη ὑπὸ τοῦ Ἰωνᾶ μὲ ἰδιαιτέραν προσοχὴν, μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸν πρέποντα σεβασμὸν. Κατὰ τὴν ἐξιστόρησιν τοῦ βίου ὁ Ἰωνᾶς διακρίνεται διὰ τὴν φιλαλήθειαν καὶ ἐνῶ ἀποφεύγει τὶς ὑπερβολὰς, ἐπιδεικνύει ἀρκετὴν ἐπιφυλακτικότητά. Τόσην μάλιστα, ὥστε ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν θείων ὁράσεων καὶ ἀποκαλύψεων ποὺ ἔβλεπεν ὁ Ὅσιος, ἀναφέρει ἐλάχιστα δείγματα ἐξ αὐτῶν, διότι ἐφοβεῖτο μήπως δὲν γίνουν πιστευτὰ ἀπὸ πολλοῦς. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν -ὅπως ὁ ἴδιος ὁ Ἰωνᾶς γράφει - περιορίζεται εἰς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶναι ἀξιόπιστα εἰς ὅλους, δηλαδὴ ὅσα ὁ ἴδιος ἤκουσε καὶ ὅσα εἶχε πληροφορηθῆ ἀπὸ παλαιότερους ὑποτακτικοῦς τοῦ Ἀκακίου.

Ἡ ὁμολογία αὐτὴ τοῦ Ἰωνᾶ ἀποτελεῖ καὶ τὸ μέτρον τῆς ἀξιοπιστίας του. Τὰ ἀποσπάσματα τοῦ Ἰωνᾶ σὶς σελίδες ποὺ ἀκολουθοῦν παρατίθενται σὲ πλάγια γραφὴ χωρὶς εἰσαγωγικὰ καὶ χωρὶς ἄλλη ἀναφορά. Τὰ ἄλλα ἀποσπάσματα ἔχουν τὶς ἀνάλογες παραπομπές.

Ὁ βίος τοῦ ὁσίου Ἀκακίου ἀναλύεται ὑπὸ τοῦ Εὐλογίου Κουρίλα - Λαυριώτου, καθηγητοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλοτε Μητροπολίτου Κορυτσᾶς, εἰς τὸ περισπούδαστον ἔργον του «Ἱστορία τοῦ Ἀσκητισμοῦ - Ἀθωνῖται» (Τόμος Α΄ σελ. 39-74, Θεσσαλονίκη 1929), μὲ βάσιν τοὺς Κώδικες τοὺς ὁποίους συνέταξε ὁ Ἰωνᾶς (Κῶδιξ Καυσοκαλυβίων 198, ΙΗ΄ αἰῶνος φ. 1α-68 καὶ Κῶδιξ 199, ΙΗ΄ αἰῶνος, σελ. 473-583).

Ἡ παροῦσα ἐργασία βασιζέται κυρίως εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 42 χειρόγραφον -φυλλάδα- τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Κυριακοῦ³ τῶν Καυσοκαλυβίων τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Παράλληλα ὅμως καὶ χωρὶς παρεκκλίσεις ἀπὸ τὴν βασικὴν γραμμὴν τοῦ κειμένου αὐτοῦ, ἐνσωματώνονται εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν καὶ ἄλλα στοιχεῖα ἀπὸ διαφορετικὰς ἀλλὰ σχετικὰς πηγὰς. Ἐπιπλέον, περιλαμβάνονται καὶ ὠρισμένα στοιχεῖα ποὺ διεσώθησαν ἀπὸ τὴν παράδοσιν καὶ τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὴν περίοδον ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἀκάκιος ἔζησε εἰς τὴν ἰδιαιτέραν πατρίδα του.

Γίνεται ἀκόμη λόγος καὶ διὰ τὴν ἴδρυσιν καὶ τὴν συγκρότησιν τῆς ἱερᾶς Σκῆτης τῶν Καυσοκαλυβίων, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ Ὁσιος τόσον στενὰ ἔχει συνδέσει τὸ ὄνομά του.

Εἰς τὸ Α΄ Μέρος ἐκτίθεται ὁ βίος τοῦ ὁσίου Ἀκακίου, ὁ ὁποῖος διαχωρίζεται εἰς τρεῖς περιόδους·

- Εἰς τὴν πρώτην περίοδον, ἦτοι ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν εἴκοσι τριῶν ἐτῶν, ὅποτε ἐγκατέλειψε τὴν γενέτειράν του.
- Εἰς τὴν δευτέραν περίοδον, ἦτοι ἀπὸ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἀκάκιος ἔφθασε εἰς τὸ μοναστήρι τῆς Ἁγίας Τριάδος (Σουρβιάς) τῆς περιοχῆς Μακρυνίτσας Βόλου, ὅπου παρέμεινε 5-6 ἔτη, καὶ
- Εἰς τὴν τρίτην περίοδον, ἡ ὁποία ἀρχίζει ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἀφίξεώς του εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ διαρκεῖ ἑβδομηντα περίπου ἔτη, δηλαδὴ ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του.

Τὸ Β΄ Μέρος ἀποτελεῖ ἀφιέρωμα εὐλαβείας καὶ τιμῆς πρὸς τὸν ὅσιον Ἀκάκιον καὶ περιλαμβάνει:

α) Ἀσματικὴν Ἀκολουθίαν, β) Παρακλητικὸν Κανόνα (Παράκλησιν) καὶ γ) 24 Οἴκους (χαιρετισμοὺς) κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν.

Πρῶτη περίοδος

ΤΑ ΝΕΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΑΚΑΚΙΟΥ

Ὁ ὅσιος Ἀκάκιος ἔζησε καὶ ἀνεδείχθη κατὰ τοὺς σκοτεινοὺς χρόνους τῆς Τουρκοκρατίας. Ἐγεννήθη εἰς τὸ χωρίον Γόλιτσα τῶν Ἀγράφων, τῆς (τότε) ἐπαρχίας Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου, εἰς τὴν σημερινὴν Κοινότητα Ἁγίου Ἀκακίου τοῦ Νομοῦ Καρδίτσας.

Ὁ βιογράφος δὲν ἐσημείωσε τὸ ἔτος γεννήσεως. Ἀναγράφει ὅμως εἰς τὸ τέλος τῆς βιογραφίας του ὅτι «... ἐγγὺς πού τῶν ἑκατὸν ἐτῶν γενόμενος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον τὴν 12ην Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1730». Συνεπῶς, πρέπει νὰ ἐγεννήθη ὀλίγα μόλις ἔτη μετὰ τὸ 1630. Οἱ γονεῖς του, εὐσεβεῖς καὶ ἐνάρετοι χριστιανοί, μὲ τὴν ἐντιμὴ ἐργασία τους κατάρθωσαν σὰ δύσκολα ἐκεῖνα χρόνια, νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωῆς των μὲ αὐτάρκειαν.

Μὲ ἀγάπη καὶ ὁμόνοια εἶχαν στήσει τὸ σπιτικό τους καὶ στοργικὰ ἀφοσιώθηκαν στὴν ἀνατροφή τῶν δύο παιδιῶν πού τοὺς ἐχάρισε ὁ Θεός. Πρὶν ὅμως προλάβουν νὰ χαροῦν τὴν οἰκογενειακὴ τους εὐτυχία τὰ πράγματα ἄλλαξαν. Ὁ πρόωρος θάνατος τοῦ πατέρα συνεκλόνησε τὴν οἰκογένεια καὶ ἐπεσκίασε τὴν εὐτυχία τους.

Ὁ Ἀναστάσιος -αὐτὸ ἦταν τὸ κοσμικὸν ὄνομα τοῦ Ἀκακίου- καὶ ὁ μικρότερος ἀδελφὸς του, ἔμειναν ὀρφανοὶ σὲ πολὺ μικρὴ ἡλικία. Ἡ χήρα μητέρα τους μὲ τὴ βαθειὰ χριστιανικὴ πίστιν καὶ τὴν ἐντονη εὐσέβειά της δὲν ἀποθαρρύνεται. Ἀπεναντίας, ἀγωνίζεται ἀγῶνα σκληρὸν «πρὸς τὰ τῆς χηρείας δεινὰ» καὶ ἀναλαμβάνει μόνη της τὸ βάρος τῆς οἰκογενειακῆς εὐθύνης. Ἐργάζεται ἀγόγγυστα, διὰ νὰ συντηρήσῃ τὰ δύο ἀνήλικα παιδιὰ της καὶ νὰ τὰ ἀναθρέψῃ μὲ τὶς ἠθικὰς καὶ χριστιανικὰς ἀρχὰς, σύμφωνα μὲ τὶς ὁποῖες καὶ ἐκείνη ἐμεγάλωσε.

Πολὺ σύντομα ὅμως εὐρέθη εἰς τὸ πλευρὸν τῆς μητέρας του καὶ ὁ μικρὸς Ἀναστάσιος, διὰ τὴν ἀναλάβη καὶ ἐκεῖνος ἓνα μέρος ἀπὸ τῆς εὐθύνες διὰ τὴν συντήρησιν τῆς οἰκογενείας. Ἔτσι, δὲν τοῦ ἔμεινε καιρὸς καὶ δὲν ἠδυνήθη νὰ πηγαίη εἰς διδασκάλους ἱερῶν γραμμάτων.

Δὲν κατῴρθωσε στὰ χρόνια αὐτὰ νὰ ἐξασφαλίση τῆς στοιχειώδεις γραμματικὰς γνώσεις, παρ' ὅλην τὴν εὐφυΐαν μὲ τὴν ὁποίαν ἦτο προικισμένος. Βρισκόταν ὅμως κοντὰ στὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἡ πιστὴ καὶ ἐνάρετη μητέρα του ἐφρόντισε νὰ ἐνσταλάξῃ εἰς τὴν ψυχὴν του ἀγάπην καὶ φόβον Θεοῦ. Ὁ λόγος τοῦ Εὐαγγελίου εἶχε συγκινήσει ἔνωρις τὴν εὐαίσθητη καρδιὰ τοῦ Ἀναστασίου καὶ ἡ φλόγα τῆς θείας ἀγάπης ἐθέρμαινε τὴν παιδικὴν του ψυχὴν. Ἰδιαίτερα τὸν συνήρπαζε ἡ ζωὴ τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸν ἠχμαλώτιζε κυριολεκτικὰ ὁ βίος τῶν Ἁγίων καὶ τῶν Μαρτύρων, καὶ ἐγένετο ὅλος τοῦ Θεοῦ πόθου καὶ τῆς πολιτείας ἐκείνων ζηλωτὴς ἀκριβέστατος· καὶ ἠγωνίζετο κατὰ δύναμιν ὅποτεν ἐλάμβανεν εὐκαιρίαν ἀπὸ τὰς φροντίδας τοῦ σπιτιοῦ του.

Ἔμεινε πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴ συνηθισμένη ζωὴ τῆς νεολαίας καὶ ξένος ἀπὸ τὰ ἔργα ἀτάκτων νέων, χορούς, λέγω, καὶ παιχνίδια καὶ ἄλλα ἡδονικά· ἀλλ' ἔχων φρόνημα τέλειον εἰς νέαν ἡλικίαν ἀπεστρέφετο τὰ τοιαῦτα καὶ ἐπεριπάτει ὡσὰν γέρον φρόνιμος,

πολιτευόμενος και φροντίζων δια την ψυχικήν του προκοπήν και δια την κυβέρνησιν τοῦ σπιτιοῦ του.

Τὸ χωρίον «Ἅγιος Ἀκάκιος» (Γόλιτσα) τοῦ Νομοῦ Καρδίτσης. Γενέτειρα τοῦ ὁσίου Ἀκακίου.

Δὲν παρασύρθηκε ποτὲ ἀπὸ τοῦ κόσμου τὰ τερπινὰ και δὲν ὄνειρεύθηκε ποτὲ τὴ δόξα και τὸν πλοῦτο, τὶς ἀπολαύσεις και τὶς τιμές. Ὅλα τὰ ἔβλεπε προσωρινὰ και μάταια και τὰ θεωροῦσε ρίζες τῆς κακίας τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Ἡ καρδιά του ἐπλημμύριζε ἀπὸ ἱερὲς συγκινήσεις και θείους ὀραματισμοὺς και ἔνωθε ζωηρὰ και πολὺ ἔντονα τὴν κλίσιν και τὸν ζῆλον πρὸς τὸν μοναχικὸν βίον. Γι' αὐτὸ, ἀπέφευγε τὸν θόρυβον τῆς κοινωνικῆς ζωῆς και ἀναζητοῦσε συχνὰ τὴν ἡσυχίαν εἰς τόπους ἔρημικούς. Ἐκεῖ ἀφοσιωμένος εἰς τὸν Θεὸν διέθετε ὅλον τὸν χρόνον εἰς τὴν προσευχὴν και τὴν νηστείαν.

Οἱ δικοί του ἐδυσκολεύοντο νὰ τὸν κατανοήσουν και οἱ συνομήλικοί του πολλὰς φορὲς τὸν παρεξηγοῦσαν. Ἐφευγε ἀπὸ τὸ σπίτι του και καθυστεροῦσε νὰ ἐπιστρέψη, ἐνῶ ἡ μητέρα του τὸν ἀναζητοῦσε μὲ φόβον και ἀγωνίαν. Και ὅταν τὸν εὔρισκε, μὲ συμβουλὲς και μὲ δάκρυα τὸν παρακαλοῦσε νὰ μὴν ἀπομακρύνεται και νὰ μὴν παραμελῇ τὶς ἐργασίες τοῦ σπιτιοῦ. Προσπαθοῦσε νὰ τὸν συγκρατήσῃ και νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς τὸν κανονικὸν ρυθμὸν τῆς οἰκογενειακῆς ζωῆς.

Τὰ χρόνια ὅμως περνοῦσαν. Ὁ Ἀναστάσιος εἶχε ὑπερβῆ τὸ εἴκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του καὶ ἡ μητέρα του ἐσκέπτετο τὴν ἀποκατάστασίν του. Ἐσπούδαζε νὰ τὸν ὑπανδρεύσῃ καὶ πολὺ τὸν ἐβίαζεν εἰς τοῦτο. Ἐκεῖνος ὅμως ἐκράτει τὸν σκοπὸν του καὶ ὅσον ἤμποροῦσεν ἠγωνίζετο, διὰ νὰ στολίσῃ τὸν ἕσω ἄνθρωπον.

Σταθερὰ ἀμετακίνητος εἰς τὴν ἀπόφασίν του καὶ ἔχων ὅλως διόλου τὸν νοῦν του εἰς τὸν Θεόν, δὲν ἔδιδε σημασίαν στὶς ἀνωφελεῖς, ὅπως τὶς ἐχαρακτήριζε, συμβουλὲς τῆς μητέρας του καὶ πρὸ παντὸς διὰ τὸν γάμον δὲν ἤθελε οὔτε νὰ ἀκούσῃ.

Καὶ περνώντας ὁ καιρὸς καὶ μὴ εὐρίσκων ἄδειαν (εὐκαιρίαν) νὰ ἀγωνίζεται σύμφωνα μὲ τὸν πόθον του, διὰ τὴν φροντίδα τοῦ σπιτιοῦ καὶ διὰ τὰ ἐμπόδια τῆς μητρὸς του, ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰ ἐγκόσμια, τοὺς ἰδικούς του καὶ τὸ χωρίον του καὶ εἰς ἡλικίαν εἴκοσι τριῶν ἐτῶν νὰ φύγῃ πρὸς τὰ μέρη τῆς Ζαγοράς Βόλου. Κατέληξε εἰς τὸ Μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ, ποῦ βρίσκεται στὴν περιοχὴ τῆς Μακρυνίτσας Βόλου -γνωστὸν ὡς Μοναστήρι τῆς Σουρβιάς-, ποῦ εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Ἡ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Σχετικὰ μὲ τὴ ζωὴ τοῦ Ἀκακίου καὶ εἰδικώτερα διὰ τὸ χρονικὸν διάστημα κατὰ τὸ ὁποῖον ἔζησε στὴν

ιδιαίτερη πατρίδα του, ελάχιστα στοιχεία διεσώθησαν από την ζωντανήν παράδοσιν.

Από τις πληροφορίες που φθάνουν ως τις ημέρες μας, είναι εξακριβωμένον, ότι ο Ακάκιος κατήγετο από την οικογένειαν Μπαρμπούτη, τὸ ἐπώνυμον τῆς ὁποίας δὲν ἀνευρίσκεται σήμερα μεταξύ τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ. Ὁ μακρυνὸς ἀπόγονος τῆς οἰκογενείας αὐτῆς, Νικόλαος Μπαρμπούτης, ἀπέθανε τὸ 1930 καὶ οἱ ἐπόμενες γενεές που προέρχονται ἀπὸ τὸ ἴδιο γενεαλογικὸν δένδρον, φθάνουν στὴ θυγατέρα του Ἀγλαΐα καὶ εἰς τὸν σύζυγόν της Ἀντώνιον Ραχωβίτσαν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους προέρχονται καὶ οἱ σημερινοὶ ἀπόγονοὶ τους.

Ὁ Ἀναστάσιος καὶ ὁ μικρότερος ἀδελφός του Κωνσταντῖνος ἔμειναν ὀρφανοὶ ἀπὸ τὸν πατέρα τους σὲ πολὺ μικρὴ ἡλικία. Ὁ Ἀναστάσιος ἦταν τότε δέκα ἐτῶν περίπου καὶ γιὰ νὰ συντηρηθῇ ἡ οἰκογένειά τους, ἀναγκάσθηκε νὰ ἐργασθῇ καὶ αὐτὸς στοὺς νερομύλους τοῦ χωριοῦ.

Ὅταν ὅμως ἔγινε δώδεκα ἐτῶν, ἔπρεπε καὶ ἐκεῖνος νὰ πληρώνη εἰς τοὺς Τούρκους τὸν λεγόμενον κεφαλικὸν φόρον (χαράτσι) καὶ τὴν φορολογίαν τῶν εἰσοδημάτων, τὴ δεκάτη. Οἱ φόροι αὐτοὶ ἦταν βαρύτετοι καὶ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον τὸν εἰσέπρατταν εἰδικὰ ὄργανα τῆς τουρκικῆς Ἀστυνομίας (οἱ

Ζαπτιέδες) ἦταν ὄχι μόνον καταπιεστικός, ἀλλὰ καὶ πολὺ ἐξευτελιστικός.

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ὁ πληθυσμὸς τοῦ χωριοῦ πρέπει νὰ ἦταν κατὰ πολὺ ἀνώτερος τοῦ σημερινοῦ. Ἀπογραφὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς τουρκοκρατούμενης αὐτῆς περιοχῆς ἀρκετὰ χρόνια μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐμφανίζει τὴν Γόλιτσαν μὲ πληθυσμὸν μεγάλης κωμοπόλεως. Ὁ πληθυσμὸς ἦταν κατανεμημένος σὲ τρεῖς συνοικισμοὺς, νοτιοανατολικά τῆς σημερινῆς θέσεως τοῦ χωριοῦ, ὅπως συμπεραίνεται ἀπὸ τοὺς πολλοὺς τάφους ποὺ ἀνευρέθησαν μέχρι σήμερα, ἀπὸ τὰ διάφορα ἀντικείμενα οἰκιακῆς καὶ ἄλλης χρήσεως καὶ ἀπὸ πολλὰ ἄλλα σχετικὰ εὐρήματα.

Ἡ ἄποψις αὐτὴ σχετικὰ μὲ τὸν πληθυσμὸν, ὅσον ὑπερβολικὴ καὶ ἂν φαίνεται, ἐνισχύεται καὶ ἀπὸ γραπτὰ κείμενα, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ Γόλιτσα μνημονεύεται ὡς κωμόπολις, ἀλλὰ καὶ ὡς πόλις ἀκόμη.

Εἰς τὴν «Ἱστορίαν τοῦ Ἀσκητισμοῦ» ὁ Εὐλόγιος Κουρίλας ἀναφέρει· «...ὁ ὅσιος Ἀκάκιος κατήγετο ἐξ Ἀγράφων ἐκ τῆς κώμης Γόλιτσα τῆς ἐπαρχίας Φαναρίου». Ὁ καθηγητὴς κ. Στυλιανὸς Παπαδόπουλος εἰς τὴν Θρησκευτικὴν καὶ Ἠθικὴν Ἐγκυκλοπαιδεῖαν σημειώνει· «ὁ Ἀκάκιος κατήγετο ἐξ Ἀγράφων, ἐγεννήθη δὲ εἰς τὴν πόλιν Γόλιτσα».

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀείμνηστος ὑμνογράφος τῆς Ἐκκλησίας, μοναχὸς Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης, εἰς τὴν ἱερὰν Ἀκολουθίαν τὴν ὁποῖαν συνέταξε διὰ τὸν ὄσιον Ἀκάκιον, καὶ εἰδικώτερα εἰς τὸ τελευταῖον Προσόμοιον τοῦ Μεγάλου Ἑσπερινοῦ, ὡς κωμόπολιν ἀναφέρει τὴν γενέτειραν τοῦ Ὁσίου γράφων· «... Καὶ χαίρει... καὶ γεραίρει σε λαμπρῶς ἢ βλαστήσασά σε κώμη».

Σχετικὰ μὲ τὰ ἀναφερθέντα στοιχεῖα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ χωριοῦ φαίνεται ὅτι ἦταν ἐνημερωμένες ὅλες οἱ ἀρμόδιες κρατικὲς ὑπηρεσίαι γιὰ ἀρκετὸ χρονικὸ διάστημα. Ἀκόμη καὶ μέχρι τὸ 1840, ὅποτε Τοῦρκος φοροεισπράκτωρ ἐφοδιασμένος μὲ τὰ ἐπίσημα ἀπογραφικὰ στοιχεῖα καὶ ἄλλα σχετικὰ ἔγγραφα τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, ἐπισκέφθηκε τὴ Γόλιτσα, διὰ νὰ εἰσπράξῃ τὴ δεκάτη ἀπὸ τοὺς κατοίκους. Ὁ πληθυσμὸς ὅμως τοῦ χωριοῦ στὰ χρόνια ποὺ ἐμεσολάβησαν εἶχε μειωθῆ σημαντικὰ ἀπὸ ἐπιδημία ἢ ἀπὸ κάποια ἄλλη ἄγνωστη αἰτία.

Ἔτσι, ὁ εἰσπράκτωρ -σύμφωνα μὲ πληροφορίες γερόντων τῶν πρώτων δεκαετιῶν τοῦ αἰῶνος μας- ἔφυγε ἀπρακτος, διότι ἀντὶ κωμοπόλεως ἀντίκρουσε λίγες φτωχικὲς καλύβες.

Ἐξωτερικὴ ἄποψις τοῦ Σπηλαιίου τοῦ ὀσίου Ἀκακίου (τόπος προσκυνήματος σήμερα εἰς τὴν γενέτειραν τοῦ Ὁσίου).

Ἄς ἐπανέλθωμεν ὅμως εἰς τὸν νεαρὸν Ἀναστάσιον, ὁ ὁποῖος τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ἀνταποκριθῆ σὲ μιὰ τόσο βαρεῖα φορολογία καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν, ὅταν οἱ Τοῦρκοι τὸν καταζητοῦσαν, ἐκεῖνος κρυβόταν.

Τόπος συνηθισμένος ὅπου κατέφευγε ἦταν ἡ μικρὴ καὶ ἀπόμερη Σπηλιὰ -ἡ σημερινὴ «Σκῆτη» ὅπως λέγεται- ἔξω ἀπὸ τὸ χωριὸ καὶ σὲ πολὺ μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Τὸ «κρησφύγετο» αὐτὸ στὴ συμβολὴ δύο χειμάρρων καὶ κάτω ἀπὸ πυκνὴν βλάστησιν εἶναι δύσκολο νὰ τὸ διακρίνη κανεὶς καὶ σήμερα ἀκόμη. Ἐκεῖ πῆγαινε συχνὰ καὶ παρέμενε νηστεύοντας καὶ προσευχόμενος.

Ἐμεῖς, σὰ παιδικὰ μας χρόνια παίζοντας καὶ τριγυρίζοντας στὴν ἐξοχὴ, φτάναμε καὶ στὴν εἴσοδο τῆς λεγομένης «Σπηλιᾶς τοῦ Ἁγίου Ἀκακίου» καὶ ἀπὸ ἐκεῖ, μὲ ὅλον τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν ἱερότητα τοῦ χώρου, περιεργαζόμεθα προσεκτικὰ καὶ μὲ αἰσθήματα ἱκανοποιήσεως τὸ ἐσωτερικὸν τῆς.

Λέγεται ὅτι ὁ Ἀκάκιος, κυνηγημένος ἀπὸ τοὺς Τοῦρκους, κατέφευγε καὶ στὴ γειτονικὴ Κοινότητα Ἑλληνοπύργου καὶ κρυβόταν σὲ μιὰ σπηλιὰ ποὺ βρίσκεται μακριὰ ἀπὸ τὸ χωριὸ, στὴ θέσι «Κλῆμα» κοντὰ στὸ χεῖμαρρο «Καρακατούνα», ποὺ χωρίζει τὶς δύο Κοινότητες, Ἁγίου Ἀκακίου καὶ Ἑλληνοπύργου.

Κάποτε στήν περιοχή αὐτή ὁ Ἀναστάσιος ἔτυχε νά συναντήσῃ ἕνα νεαρὸ βοσκό, πού στεκόταν κάτω ἀπὸ καταρράκτώδη βροχή. Καὶ ὅταν ὁ Ἀναστάσιος τὸν ἐρώτησε γιατί δὲν πηγαίνει στὸ παρακείμενο δένδρο, γιὰ νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ τὴ βροχή, ὁ βοσκὸς ἀπήντησε ὅτι φοβόταν τοὺς κεραυνούς. Τότε ἐκεῖνος τὸν ἐσυμβούλευσε λέγοντας· «Κάμε τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ μὲ τὸ χέρι σου ἐπάνω εἰς τὸν κορμὸν τοῦ δένδρου καὶ νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ πάθῃς ἀπολύτως τίποτε».

Στὴ σπηλιὰ αὐτὴ ὁ Ἀναστάσιος, ἀκριβῶς ἐπάνω ἀπὸ τὴν εἴσοδο καὶ εἰς ὕψος δύο περίπου μέτρων, ἐχάραξε εἰς τὸν βράχον τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, τὸ ὁποῖον διακρίνεται μέχρι σήμερα. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ μέρος αὐτὸ δὲν ἔμεινε πολὺν καιρὸ, διότι οἱ Τοῦρκοι τὸν κατεδίωξαν καὶ ἐκεῖ. Φαίνεται ὅτι κατατοπίσθηκαν γιὰ τὶς μετακινήσεις του ἀπὸ πληροφορίες πού ἀπέσπασαν ἀπὸ ἀνθρώπους πού τὸν παρακολουθοῦσαν. Πάλι ὅμως διέφυγε καὶ γλύτωσε ὡς ἐκ θαύματος, διότι οἱ Τοῦρκοι φθάνοντας μέχρις ἐκεῖ, ἐπρόσεξαν τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ στήν εἴσοδο τῆς σπηλιᾶς καὶ καθυστέρησαν, διὰ νὰ τὸ περιεργασθοῦν. Ἔτσι, τοῦ ἐδόθηκε ὁ καιρὸς νὰ ἀπομακρυνθῇ, χωρὶς νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸς.

Ἦρθε ὅμως καὶ ἡ ὥρα νὰ πάρῃ τὴν μεγάλην ἀπόφασιν. Νὰ φύγῃ! Καὶ πρὶν ἀναχωρήσῃ ὀριστικὰ ἀπὸ τὸ χωριό, λέγουν ὅτι ἔγραψε σὲ ἕνα ἀπὸ τὰ βιβλία

τῆς Ἐκκλησίας· «Ἄν οἱ χωριανοί μου θέλουν νὰ προκόψουν καὶ νὰ προοδεύσουν, πρέπει κάποτε νὰ φροντίσουν, γιὰ νὰ φέρουν στὸ χωριὸ ἔστω καὶ ἓνα μέρος τοῦ σώματός μου».

Ἐφυγε ἀπὸ τὸ χωριὸ μὲ προορισμὸ τὰ Μετέωρα. Ὁ βιογράφος του ἀναφέρει ὅτι κατευθύνθηκε πρὸς τὰ μέρη τοῦ Βόλου. Ἡ παράδοσις ὁμῶς ἐπιμένει. Λέγει ὅτι πρῶτα πῆγε στὰ Μετέωρα. Ἐκεῖ παρουσιάσθηκε εἰς τὸν ἡγούμενον ἑνὸς μοναστηριοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδήλωσε ὅτι ἐπιθυμεῖ νὰ γίνῃ μοναχός. Ὁ ἡγούμενος ὁμῶς ἐσιώπησε, ἄγνωστον διὰ ποῖον λόγον καὶ δὲν τοῦ ἀπήντησε καθόλου.

Τὸ πρῶτῃ τῆς ἄλλης ἡμέρας οἱ μοναχοὶ εἶπαν στὸν Ἀναστάσιο ὅτι δὲν γίνεται δεκτὸς στὸ μοναστήρι. Ἐκεῖνος πολὺ στενοχωρημένος ἐτοιμάσθηκε νὰ φύγῃ. Ἐνας μοναχὸς τὸν συνώδευσε καὶ μπῆκαν μαζὶ στὸ δίχτυ, γιὰ νὰ κατεβοῦν ἀπὸ τὸ μοναστήρι. Κατεβαίνοντας ὁμῶς ὁ Ἀναστάσιος ἀπελευθερώνεται στὸν ἀέρα ἀπὸ τὰ σχοινιά, καὶ μάλιστα ἀπὸ μεγάλο καὶ ἀρκετὰ ἐπικίνδυνον ὕψος· πηδᾷ ἔξω ἀπὸ τὸ δίχτυ, πέφτει στὸ ἔδαφος σῶος καὶ ἀβλαβῆς καὶ φεύγει τρέχοντας.

Κατάπληκτος ὁ μοναχὸς ποὺ τὸν συνώδευε, ἐπέστρεψε γρήγορα στὸ μοναστήρι καὶ ἔντρομος ἀνέφερε τὸ γεγονός εἰς τὸν ἡγούμενον. Ἐκεῖνος καταθορυβημένος καὶ πολὺ ἀνήσυχος, διότι τότε

κατάλαβε ὅτι ὁ ξένος δὲν ἦταν τυχαῖος ἀλλὰ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, προστάζει ἀμέσως τοὺς μοναχοὺς νὰ τρέξουν ὅσο γίνεται πιὸ γρήγορα νὰ τὸν προλάβουν, νὰ τὸν παρακαλέσουν νὰ ἐπιστρέψῃ, γιὰ νὰ μείνῃ στὸ μοναστήρι καὶ νὰ τοὺς συγκωρήσῃ γιὰ τὴ συμπεριφορὰ τους.

Ἦταν ὁμως ἀργά! Ὁ Ἀναστάσιος ἀπομακρύνθηκε ἀρκετά, φεύγοντας γιὰ ἄλλα μέρη.

Δευτέρα περίοδος

ΕΙΣ ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΤΗΣ ΣΟΥΡΒΙΑΣ

Τὸ μοναστήρι τῆς Ἁγίας Τριάδος, τῆς Σουρβιάς ὅπως λέγεται, βρίσκεται βορειοδυτικὰ τῆς Μακρυνίτσας Βόλου, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἀπέχει δύο καὶ πλέον ὥρες. Κτίσθηκε τὸ 1632, ὅπως φαίνεται ἀπὸ μιὰ ἐπιγραφή τοῦ Μοναστηριοῦ. Ἴσως ὁμως νὰ εἶναι καὶ παλαιότερο, διότι μία παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ἰδρύθηκε ἀπὸ τὸν ἅγιον Διονύσιον τὸν Ὀλυμπιώτη, ὁ ὁποῖος καταγόταν ἀπὸ τὴ Σκλάταινα, τὴ σημερινὴ Δρακότρυπα τοῦ Νομοῦ Καρδίτσας.

Ἡ παράδοσις αὐτὴ ἐνισχύεται ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι μία εἰκόνα φορητὴ τοῦ εἰκονοστασίου παριστάνει τὸν ἅγιον Διονύσιον νὰ κρατῇ στὰ χέρια του τὸ μοναστήρι. Πιθανόν, αὐτὸς νὰ εἶναι καὶ ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Ἀναστάσιος ἐπροτίμησε τὸ μοναστήρι τοῦ συμπατριώτου του Ἁγίου.

Όταν ἔφθασε σὸ μοναστήρι, τὸν ὑποδέχθησαν μὲ καλωσύνη. Παρουσιάσθηκε εἰς τὸν ἡγούμενον καὶ μὲ ὄλον τὸν σεβασμὸν ἀνέφερε τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς του. Ἐκεῖνος τὸν ἄκουσε μὲ προσοχὴ καὶ τοῦ ἐξήγησε μὲ κάθε λεπτομέρεια τὶς δυσκολίες τῆς μοναχικῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ τὸ αὐστηρὸν πρόγραμμα τοῦ μοναστηριοῦ. Ὁ Ἀναστάσιος ὅμως ἐπέμενε, δίδοντας τὴν ὑπόσχεσιν πὼς μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ θὰ ὑπερνικήσῃ ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ θὰ ἀνταποκριθῇ σὰ νέα καὶ βαρεῖα καθήκοντα. Ὁ ἡγούμενος ὡς ἔμπειρος πνευματικὸς, διέγνωσε τὸν ἔνθεον ζῆλον τοῦ νεαροῦ καὶ ἀπὸ τὴν συζήτησιν διεπίστωσε τὴν ἀμετακίνητη καὶ σταθερὴ ἀπόφασίν του νὰ μονάσῃ. Καὶ μὲ τὴ βεβαιότητα ὅτι δὲν θὰ διαψευσθῇ, τὸν δέχθηκε σὸ μοναστήρι.

Πράγματι ὁ Ἀναστάσιος πολὺ σύντομα τὸν ἐδικαίωσε, διότι δοκιμασθεὶς ἐκεῖ ἐν ὀλίγῳ, ἐφάνη δοκιμώτατος εἰς τοὺς ἐκεῖ εὐρισκομένους Πατέρας. Ἡ μεγάλη στιγμή δὲν ἐβράδυνε νὰ ἔλθῃ. Ὁ Κύριος εἰσακούοντας τὶς προσευχὲς του τὸν ἠξίωσε τοῦ ἁγίου καὶ ἀγγελικοῦ σχήματος. Ὁ Ἀναστάσιος κείρεται μοναχὸς ἐν τῇ σεβασμίᾳ καὶ ἱερᾷ Μονῇ τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ παραδίδεται εἰς τὴν μοναχικὴν ὑποταγὴν μὲ τὸ ὄνομα ΑΚΑΚΙΟΣ πλέον.

Ἀναφέρεται ὅτι κατὰ τὴν τελετὴν τῆς κουρᾶς παρευρέθησαν καὶ πολλοὶ χριστιανοὶ ἀπὸ τὸν Βόλον καὶ ἀπὸ τὰ γειτονικὰ χωριά· εἶχαν πάει εἰς τὸν

ἐσπερινὸν τοῦ Σαββάτου, διὰ νὰ ἀγρυπνήσουν στὸ μοναστήρι καὶ νὰ προσευχηθοῦν μὲ τοὺς Πατέρας. Ἀναφέρεται ἀκόμη, ὅτι μετὰ τὶς συμβουλὲς καὶ τὶς πατρικὲς νουθεσίες ποὺ ἀπηύθυνε ὁ ἡγούμενος εἰς τὸν Ἀκάκιον, ὅλοι οἱ προσκυνηταὶ ἐχαιρέτησαν καὶ εὐχήθηκαν τὸν νέον μοναχόν. Καὶ ὅτι «πολὺ συγκινήθηκε, ὅταν εἶδε ἀνάμεσά τους τὸν ἀδελφὸ του καὶ μερικὸς συγχωριανούς του...», ποὺ βρέθηκαν στὸ μοναστήρι, ὅπως ἀναφέρει ὁ Γ. Μηλίτσης στὸ βιβλίο του· «Ὁ Ὅσιος Ἀκάκιος ὁ Καυσοκαλυβίτης», σελ. 18, Τρίκαλα 1986.

Τὴν ἴδια νύχτα ποὺ ἐδέχθη τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα καὶ περιεβλήθη τὸ μοναχικὸν ἔνδυμα ἀξιώθηκε μὲ θεϊαν ὀπτασίαν. Βλέπει εἰς τὸν ὕπνον του, μᾶλλον δὲ ζύπνιος ὢν, ὡσὰν νὰ ἐβάστα εἰς τὰς χεῖρας του μίαν ἀναμμένην λαμπάδα, ὅπου εἶχε φῶς ὑπέρλαμπρον καὶ ἐφώτιζεν ὅλον τὸν τόπον ἐκεῖνον.

Ὁ ἴδιος ἐρμηνεύοντας τὸ θαυμαστὸν αὐτὸ σημεῖον ἐτόνισε λέγοντας· Ἔτσι πρέπει νὰ λάμπουν εἰς τὸν μοναχὸν οἱ ἅγιες ἐντολὲς τοῦ Χριστοῦ καὶ πρώτη μεταξὺ αὐτῶν ἡ ὑποποιὸς ταπείνωσις. Εἰδικώτερα διὰ τὸν ἴδιον, ἡ ταπείνωσις εἶναι ἐκείνη ποὺ θὰ τὸν συνοδεύσῃ εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν. Ἡ ὀπτασία αὐτὴ - κατὰ τὸν βιογράφον τοῦ Ἀκακίου- ἐφανέρωνε ὅτι ἡ ἐνάρετη πολιτεία μὲ τὴν ὁποίαν θὰ τὸν καταξίωνε ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, θὰ ἔλαμπε μίαν ἡμέραν καὶ θὰ ἐφώτιζε ὄχι μόνον τὸν Ἄθωνα, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς

Ὁρθοδόξους χριστιανούς, ποὺ κατοικοῦσαν εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Ἁγίου Ὁρους.

Τὸ κοινοβιακὸ μοναστήρι τῆς Σουρβιάς, ὅπου ὁ Ἀκάκιος θὰ περάσῃ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς μοναχικῆς του ζωῆς, ἀποτελεῖ πνευματικὸν στίβον, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Ἀκάκιος εἰσέρχεται μὲ ὅλον τὸν νεανικὸν του ἐνθουσιασμόν. Ὑποτάσσεται καὶ πειθαρχεῖ εἰς ὅλους καὶ ἐκτελεῖ πρόθυμα κάθε ἐντολὴν τόσον ἀπὸ τὸν ἡγούμενον, ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Μονῆς. Ὑπακούει μετὰ χαρᾶς ὡσὰν νὰ τὸν διατάσῃ ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Ἐργάζεται στὶς πιὸ μικρὰς καὶ ἀσήμαντες ὑπηρεσίαις μὲ ταπείνωσιν καὶ ἀναλαμβάνει μὲ ὑπερβολικὸν ζῆλον ὅλες τὶς βαρεῖαις καὶ δύσκολες ἐργασίαις. Ἦταν ἄλλωστε προικισμένος μὲ φυσικὴν ἐπιτηδειότητα καὶ μὲ πολλὰς σωματικὰς ἰκανότητες. Ἦταν ἀκόμη εἰς θέσιν νὰ ἀναλάβῃ καὶ νὰ φέρῃ εἰς πέρας ὁποιανδήποτε ἐργασίαν στὸ μοναστήρι.

Μὲ τὴν συμπεριφορὰν καὶ τὴν ἐργατικότητά του ἐκέρδισε τὴν ἀγάπην καὶ τὴν συμπάθειαν ὅλων. Οἱ ἀνάγκες ὅμως καὶ οἱ ἀπαιτήσεις τοῦ μοναστηριοῦ ἦταν πάρα πολλές. Τοῦ ἀφαιροῦσαν πολὺτιμον χρόνον καὶ δὲν τοῦ ἔδιδαν τὴν εὐκαιρίαν καὶ τὴ δυνατότητα νὰ ἀφοσιωθῇ ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν ἀσκησιν καὶ τὴν προσευχήν. Ἡ κοινοβιακὴ ζωὴ τοῦ μοναστηριοῦ δὲν τὸν ἱκανοποιοῦσε πλέον, διότι πολὺ σύντομα εἶχε κατακτήσει τὶς μοναχικὰς ἀρετὰς τοῦ ἀπλοῦ κοινοβιάτου καὶ ἡ ψυχὴ του ἀναζητοῦσε ἄλλον χῶρον,

εις τὸν ὁποῖον θὰ ἐξασφάλιζε, «ἡσυχίαν ἀπόλυτον καὶ ἄσκησιν αὐστηροτέραν».

Πολλὲς φορές ἀπομακρυνόταν ἀπὸ τὸν περίγυρον τοῦ μοναστηριοῦ καί, «περιπλανώμενος ἐν ἐρημίαις καὶ σπηλαίοις καὶ ὄρεσι καὶ ταῖς ὄπαϊς τῆς γῆς» (Ἐβραίουσ ια΄ 38), ἠγωνίζετο προσευχόμενος καὶ ἀγρυπνῶν. Τροφή του ἦταν τὰ ἄγρια χόρτα. Καὶ αὐτὰ κάθε δύο ἡμέρες, ὄχι διὰ νὰ χορτάσῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ συντηρεῖται εἰς τὴν ζωὴν. Δὲν ἀκολουθοῦσε τὸν εὐκόλο δρόμο. Προτιμοῦσε τὸν ἀνηφορικὸ μὲ τὰ πολλὰ καὶ δύσκολα ἐμπόδια.

Οἱ ἀδελφοὶ μοναχοὶ ποὺ τὸν παρακολουθοῦσαν, νόμιζαν ὅτι ἡ τακτικὴ ποὺ ἀκολουθοῦσε ἦταν ἐσφαλμένη καὶ προσπαθοῦσαν νὰ τὸν ἀποτρέψουν. Ἐφοβοῦντο μήπως πλανηθῆ ἀπὸ τὶς παγίδες καὶ τὰ τεχνάσματα τοῦ ἐχθροῦ καὶ δὲν κατορθώσῃ νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ ὄνειρό του. Τὸν συμβούλευαν νὰ ἀφήσῃ τὴν ὑψηλὴν καὶ δύσκολον ἄσκησιν καὶ νὰ μετριάσῃ τοὺς ἀγῶνες του.

Τὸ Μοναστήρι τῆς Σουρβιάς στὴν περιοχὴ τῆς Μακρυνίτσας Βόλου.

Τοῦ ὑπενθύμιζαν ἀκόμη ὅτι τὴν ἐποχὴν αὐτὴν δὲν ὑπῆρχε ἔστω καὶ ἓνας ἄλλος μὲ παρόμοια πολιτεία, τὸν ὁποῖον θὰ ἠμποροῦσε ὁ Ἀκάκιος, νὰ ἔχῃ ὡς παράδειγμα καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ἢ νὰ τὸν μιμηθῆ εἰς ἔργα ἀνάλογα.

Ἔλεγαν ἀκόμη, ὅτι συμφέρον του ἦταν νὰ βαδίση ἕναν ἄλλον δρόμον πιὸ εὐκόλον, ἕναν δρόμον εἰς τὸν ὁποῖον θὰ εὔρισκε καὶ ἄλλους συνοδοιπόρους. Καὶ μὲ ὁδηγοὺς αὐτοὺς θὰ ἠμποροῦσε μὲ περισσότερη ἀσφάλεια νὰ φθάση ἐκεῖ ὅπου ἐπιθυμοῦσε. Τὸν διαβεβαίωσαν ἐπίσης, ὅτι ὁ δρόμος ποὺ ἀκολουθοῦσε χωρὶς κανέναν ὁδηγόν, ἦταν μιὰ ἐπικίνδυνη ὁδοιπορία μὲ ἄγνωστον τὸ τέρμα της.

Τοῦ ἔλεγαν, ὅτι σὲ τόσο δύσκολους καιροὺς, ὁ μέγας Θεὸς δέχεται καὶ τὴ μεγάλη ἀλλὰ καὶ τὴ μικρὴ προσφορά. Ὅλοι οἱ μοναχοὶ προσπαθοῦσαν καθένας μὲ τὸν τρόπο του, νὰ τὸν πείσουν καὶ νὰ τὸν συγκρατήσουν ἀπὸ τὶς ὑπεράνθρωπες προσπάθειες καὶ ἐπιδιώξεις του. Ἴσως διότι ἄρχισαν νὰ ὑποπεύωνται τὴν ἀπόφασίν του νὰ ἀναχωρήσῃ διὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος, πράγμα ποὺ τὸν ἀπασχολοῦσε καὶ ἐσχεδίαζε ἀπὸ καιρόν.

Ἐκεῖ στὸν Ἄθωνα πετοῦσε ἡ σκέψις του, στὸ περιβόλι τῆς Παναγίας, ὅπου ἐλεύθερος ἀπὸ τὶς πολλὰς φροντίδες καὶ ἀπασχολήσεις θὰ μποροῦσε νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ μεγάλο ὄνειρο τῆς ψυχῆς του. Σταθερὸς στὴ γραμμὴ ποὺ ἐχάραξε καὶ ἀνυποχώρητος στὶς συμβουλὰς καὶ στὶς ὑποδείξεις ὅλων τῶν μοναχῶν, ἐξακολουθοῦσε πιὸ ἔντονα καὶ πιὸ ἀποφασιστικὰ τὸν πνευματικόν του ἀγῶνα, ὡς τὴν ὥρα ποὺ ἀνεχώρησε ἀπὸ τὸ μοναστήρι γιὰ τὸν Ἄθωνα.

Τρίτη περίοδος

ΕΙΣ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

1. Οί πρώτες μετακινήσεις

Πότε ακριβῶς ἔφθασε εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος ὁ Ἀκάκιος δὲν εἶναι γνωστόν. Παράδοσις τῆς περιοχῆς, διασωθεῖσα μέχρι σήμερα, τοποθετεῖ τὴν ἄφιξίν του μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1660-1670.

Ἐδῶ πλέον εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τοῦ Ὁρθοδόξου μοναχισμοῦ, εἰς τὸν Ἄθωνα, τὸν ὁποῖον τόσον ἐπόθησεν ἡ ψυχὴ του, θὰ παραμείνη ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, ἐν νηστεία ἐπιμόνω καὶ προσευχῇ ἀδιαλείπτω, ἐν ὑπομονῇ καὶ ταπεινώσει, ἐν ἀγάπῃ καὶ δικαιοσύνῃ.

Ἀρχικά, ὁ Ὅσιος κατευθύνθηκε στὴν περιοχὴ τῆς Μεγίστης Λαύρας καὶ κατέφυγε σὲ κάποιο σπήλαιο, κοντὰ στὴ «Σκῆτη τοῦ Καυσοκαλύβη» ὅπου ἀσκήτευσεν γιὰ ἓνα χρονικὸ διάστημα. Παράλληλα ὅμως μὲ τὴν ἀσκησίν τὸν ἀπασχολοῦσε σοβαρὰ ἡ ἐπιμόρφωσις του καὶ ἡ πνευματικὴ του κατάρτισις, διότι ἀπὸ τὴν ἰδιαίτερη πατρίδα του ἔφυγε μὲ πολὺ λίγα ἐφόδια, σχεδὸν ἀγράμματος. Ἄλλωστε, στὸ μοναστήρι τῆς Ἁγίας Τριάδος (Σουρβιάς), ἀπ' ὅπου ἀνεχώρησε, δὲν κατάρθωσε νὰ ἰκανοποιήσῃ τὴν ἔμφυτη καὶ καταπληκτικὴ του φιλομάθεια.

Τὸ ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατόν καλύτερη μὀρφωσίν του τὸν ἀνάγκασε νὰ ἀκολουθήσῃ ἓνα πρόγραμμα ἀσκήσεως καὶ πνευματικῆς ἐργασίας. Χωρὶς καμμιά καθυστέρησιν ἐπισκέπτεται μοναστήρια καὶ σκῆτες, ἐρημητήρια ἡσυχαστῶν καὶ σπήλαια ἀσκητῶν καὶ ἀναζητεῖ «ὡς ἔλαφος διψῶσα ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων» (Ψαλμὸς 41) τοὺς ἐκλεκτοὺς καὶ δοκιμασμένους μοναχοὺς. Τοὺς ἀναζητεῖ καὶ τοὺς εὐρίσκει μὲ τὴν λεπτὴν του διαίσθησιν καὶ τὸ ἀνήσυχο πνεῦμα του. Ὑποτάσσεται πρόθυμα εἰς αὐτοὺς, συνεργάζεται μαζί τους καὶ μαθητεύει ὑπομονητικὰ πλησίον των.

Ἦθελε νὰ μάθῃ, νὰ πλουτίσῃ τὶς γνώσεις του, ἀλλὰ καὶ νὰ παραδειγματισθῇ ἀπὸ τὴν ἐνάρετη καὶ ὑποδειγματικὴ ζωὴ ἐκείνων.

Ἐκεῖ στὰ πτωχικὰ ἐρημητήρια τῶν Ἀγιορειτῶν Πατέρων ἀκούραστα καὶ συστηματικὰ ἀντλεῖ τὸ νέκταρ τῆς ὀρθοδόξου ἀληθείας. Εἶχε ἄλλωστε σαφῆ ἐπίγνωσιν τῶν βαθυτέρων ἀναγκῶν τῆς ψυχῆς του καὶ προσπαθοῦσε μὲ κάθε τρόπο νὰ τὶς ἱκανοποιήσῃ. Ἄγνωστοι καὶ ἀνώνυμοι οἱ μοναχοὶ - διδάσκαλοι τοῦ Ἀκακίου. Ἀλλὰ καὶ ἡ περιοχὴ, μέσα στὴν ὁποία κινήθηκε τὰ πρῶτα χρόνια, δὲν κατονομάζεται. Οὔτε καὶ τὰ μοναστήρια ποὺ ἐπισκέφθηκε καὶ οἱ σκῆτες στὶς ὁποῖες ἐστάθμευσε.

Ἀναφέρεται ἡ σκήτη τῆς Ἁγίας Ἄννης, εἰς τὴν ὁποῖαν ἔτερμάτισε τὴν πρώτην περιόδον του, καὶ τὸ κοιμητήριον τῆς ἰδίας σκήτης, ἀπ' ὅπου περνώντας ὁ Ὅσιος, ἠσθάνθη μίαν ἄρρητον καὶ θαυμασίαν εὐωδίαν (καθὼς ἐκ τοῦ στόματός του πολλάκις τὸ ἠκούσαμεν) καὶ εὐφρανθεὶς ἀπὸ ἐκείνην τὴν εὐωδίαν ἄναψε μέσα του περισσότερον τὸ θεϊκὸν πῦρ.

Διέκοψε τότε τὴν περιόδον του καὶ ἀπεσύρθη εἰς ἓνα σπήλαιον, διὰ νὰ ἀσκητεύσῃ. Πολὺ σύντομα ὅμως θὰ μετακινηθῆ καὶ πάλιν πρὸς ἄλλην κατεύθυνσιν. Εὐλαβικὸς προσκυνητὴς στὰ μοναστήρια καὶ τὰς σκήτες ποὺ ἐπισκέπτεται, ἀποθησαυρίζει εἰς τὴν καρδίαν του τὴν «χάριν τῶν ἱερῶν λειψάνων» καὶ ἀποκτᾷ ἐμπειρίας πνευματικῆς. Ὁφελεῖται ψυχικὰ ἀπὸ τῆς συναναστροφῆς του μὲ θεοφιλεῖς Πατέρας, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους ἐδρέπετο ὡς μέλισσα τὰ ἄνθη τῶν ἀρετῶν των. Ἐρωτᾷ καὶ συμβουλεύεται, χωρὶς νὰ χάνῃ καμμιὰ εὐκαιρία.

Στὸ μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου δὲν ἄργησε νὰ γνωρισθῆ μὲ δύο σεβάσιμους καὶ μορφωμένους γέροντες μοναχοὺς, ποὺ ἔμεναν στὸ κελλί τους, λίγο πρὶν ἐπάνω ἀπὸ τὸ μοναστήρι καὶ εἶχαν ὡς ἐργόχειρό τους τὰ ξύλινα κουτάλια. Ὁ Ἀκάκιος τοὺς παρεκάλεσε νὰ τὸν δεχθοῦν στὸ κελλί τους, γιὰ νὰ ἐργασθῆ. Ἐκεῖνοι τὸν δέχθησαν πρόθυμα καὶ ἔμεινε μαζί τους ἐπὶ ἓνα χρόνον. Ἐκεῖ ἐργάσθη μὲ ζῆλον καὶ ὑπομονή, γιὰτὶ ὅπως τοὺς εἶπε, ἤθελε νὰ μάθῃ τὴν τέχνη τῶν

ξύλινων κουταλιῶν. Στὴν πραγματικότητα ὅμως πῆγε, διὰ νὰ στολίση τὴν ψυχὴν του μὲ θείους καὶ πνευματικοὺς στολισμοὺς.

Ὅταν ἐγκατέλειπε τὸ κελλὶ ὅπου ἐργαζόταν, κατέφυγε εἰς τόπον ἐρημικώτατον, διὰ νὰ ἀσκητεύσῃ καὶ πάλιν. Ἐκεῖ γνωρίσθηκε μὲ ἓναν ἀδελφὸν μοναχόν, διὰ τὸν ὁποῖον ἐπίστευσε ὅτι θὰ ἦτο ἀληθινὸς σύντροφος, βοηθὸς καὶ συνασκητὴς του. Διαψεύσθηκε ὅμως, διότι ἐκεῖνος ὑποκρινόταν. Σύντομα ὁ Ἀκάκιος διεπίστωσε ὅτι ἡ συμπεριφορὰ τοῦ μοναχοῦ ἦταν ὑποπτη καὶ ἡ ζωὴ του γεμάτη ἀθλιότητες.

Ὅμως, ἀπὸ τὴ διαγωγή του δὲν ἐπηρεάσθηκε καθόλου ὁ Ἀκάκιος· ἀντίθετα, ἡ θέλησις του ἐνδυναμώθηκε καὶ ὁ ἴδιος ἐνισχύθηκε ἀκόμη περισσότερο στὸν πνευματικὸν του ἀγῶνα.

Σύντομα ἔφυγαν μαζί καὶ ταξίδευσαν πρὸς τὰ μέρη τῆς Σιμωνόπετρας. Στὸ δρόμο ἀναγκάσθηκαν νὰ διανυκτερεύσουν σὲ κάποιο κελλὶ μὲ ἄλλους μοναχοὺς. Ἦταν Σαββατόβραδο καὶ οἱ μοναχοί, ἀφοῦ ἔφαγαν καὶ ἤπιαν ὅσο ἤμποροῦσαν, ἔπεναν καὶ ἐκοιμήθηκαν ὡσὰν ζῶα.

Ὁ Ἀκάκιος, ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴ θεϊκὴ φλόγα στὴν καρδιά, σηκώθηκε ἀθόρυβα καὶ προσευχόταν νοερὰ ὅλη τὴ νύχτα ἐκεῖ πλησίον, ὅπου ἐκοιμῶντο οἱ μοναχοί.

Ἔσπερα ἀπὸ ὀλίγες ἡμέρες ἔφυγε ἀπὸ τὸ κελλί. Ὁ σύντροφός του ἀναγκάσθηκε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ νὰ καταφύγῃ στὴ Σάμο. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ δὲν τὸν περίμενε καλύτερη τύχη. Εἶχε καταντήσῃ θέαμα ἐλεεινὸν καὶ ἀξιοθρήνητον, ὥσπου στὸ τέλος εὗρηκε θάνατον οἰκτρὸν.

Ὁ Ἀκάκιος ἔφθασε στὸ μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Διονυσίου καὶ μετὰ ἀπὸ σύντομη ἐπίσκεψιν ἀπομακρύνθηκε σὲ ἐρημικὴ τοποθεσία ἐπάνω ἀπὸ τὸ μοναστήρι, γιὰ νὰ ἡσυχάσῃ. Ἐκεῖ ἔμεινε πολὺν καιρὸ καὶ κάθε Σάββατο κατέβαινε στὸ μοναστήρι καὶ ἐκκλησιαζόταν.

Ἐπόμενος σταθμὸς ἦταν ἡ Σκήτη τοῦ Παντοκράτορος, ὅπου συναντήθηκε μὲ τὸν γνωστὸν ἀπὸ τὸ μοναστήρι τῆς Σουρβιάς γέροντα πνευματικὸν του, πὺν εἶχε ἔλθει ἀπὸ τὴ Ζαγορὰ τοῦ Βόλου, γιὰ νὰ σπουδάσῃ τὴ μουσικὴ. Ὁ γέροντας χάρηκε πάρα πολὺ, ὅταν συναντήθηκε μὲ τὸν Ἀκάκιο καὶ ζήτησε νὰ τὸν πάρῃ μαζί του ὡς καλόγηρον. Ἐκεῖνος ὅμως μὲ ὄλον τὸν σεβασμὸν πὺν ἔτρεφε εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ γέροντος καὶ μὲ τὴν ταπεινοφροσύνη πὺν τὸν διέκρινε πάντοτε, ζήτησε τὴν εὐχὴν του καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ μὴν ἐπιμείνῃ, διότι ἤθελε νὰ ἡσυχάσῃ μόνος του.

Ὁ γέροντας ἐκτιμώντας τὴν ἐπιθυμία τοῦ Ἀκακίου, ὄχι μόνον δὲν ἐπέμεινε, ἀλλὰ τοῦ ἔδωσε καὶ δύο φλουριά λέγοντας· Λάβε αὐτὰ νὰ κυβερνηθῆς καὶ ὅταν τὰ

σώσης, ἔλα νὰ σοῦ δώσω καὶ ἄλλα, καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν καὶ διὰ λόγου μου.

Ὁ Ἀκάκιος ὅμως, ὁ τῆς ἀκτημοσύνης ἄκρος ἐραστὴς καὶ ἐλεύθερος πάσης φιλοχρηματίας, τόσο πολὺ ἐταράχθη, ὥστε τὴν ἴδια στιγμή τὰ ἐπέστρεψε ἀπαντώντας· λάβε τὰ φλωρία σου, ὅτι κινδυνεύω νὰ χάσω τὸν ἑαυτὸν μου μὲ αὐτά. Τόση ἦταν ἡ ἀφιλοχρηματία του καὶ γενικὰ ἡ ἀποστροφή του πρὸς τὰ ὑλικά ἀγαθὰ.

2. Πειρασμοὶ

Ἦστερα ἀπὸ τὴν συνάντησιν αὐτήν, ὁ Ὅσιος ἔφυγε ἀπὸ τὴ Σκήτη τοῦ Παντοκράτορος πρὸς ἄγνωστη κατεύθυνσιν. Πεζοπορώντας ἀπομακρύνθηκε ἀρκετά, ὅταν ἐνοχλητικὲς σκέψεις καὶ λογισμοὶ παράξενοι, ἄρχισαν νὰ τὸν στενοχωροῦν καὶ νὰ τὸν ταλαιπωροῦν. Γιὰ μιὰ στιγμή ἀπεφάσισε νὰ ἐπιστρέψῃ στὴ Σκήτη τοῦ Παντοκράτορος, νὰ συναντήσῃ τὸν Πνευματικὸν του καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Τὴν ἴδια ὥρα ἄλλη ἰδέα τὸν προέτρεπε νὰ φύγῃ σὲ κάποιο ἐρημονῆσι, ἐνῶ ἄλλη σκέψις, τὸν παρακινουῖσε νὰ ταξιδεύσῃ σὲ μακρινὸ καὶ ἄγνωστο μέρος. Ἔτσι, ἀνήσυχος καὶ στενοχωρημένος ἔφθασε σὲ ἓνα τρίστρατο, ἄνωθεν τῶν Καρεῶν εἰς τὸν ζυγὸν καὶ σταμάτησε γιατί δὲν ἤξερε ποιὸν δρόμο νὰ ἀκολουθήσῃ.

Τοῦ ἐφάνηκε τότε πὼς κάποια ἀόρατη δύναμις τὸν ἔσπρωχνε σὲ ἓναν ἀπὸ τοὺς τρεῖς δρόμους ποὺ ἦταν

μπροστά του. Προχώρησε, χωρίς όμως να ξέρη πού πηγαίνει. Στο δρόμο συναντήθηκε με λίγους μοναχούς, πού πήγαιναν στη Σκήτη της Αγίας Άννης. Τους ακολούθησε και μαζί τους έφθασε στο «Σταυρό του Σιδήρη». Αλλά και έδω οι ίδιες σκέψεις εξακολουθούν να τον βασανίζουν πιο έντονα. Αναγκάζεται λοιπόν να εγκαταλείψη τους μοναχούς και να συνεχίση μόνος του την πορεία.

Ύστερα από αρκετή ώρα σταμάτησε να ξεκουρασθῆ ἀλλὰ καὶ πάλιν ἄρχισε νὰ περιπατῆ ἐσκοτισμένος ὢν ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν λογισμῶν. Δὲν μπόρεσε ὅμως νὰ προχωρήσῃ. Κάθησε σὲ μιὰ πέτρα νὰ ξεκουρασθῆ καὶ νὰ φάῃ λίγο ψωμί, πού τοῦ εἶχαν δώσει οἱ μοναχοί. Ἦταν τρία μερόνυχτα νηστικὸς καὶ ἀπὸ τὴ σωματικὴ καὶ ψυχικὴ κόπωση σκοτίστηκε τὸ λογικὸ του καὶ ἓνα αἶσθημα βαρειᾶς μελαγχολίας σκέπασε τὴν ψυχὴ του. Ὅπως ἦταν ἀκουμπισμένος στὸ χέρι του, ἀποκοιμήθηκε καὶ βλέπει στὸν ὕπνο του ἓναν κατάμαυρο καὶ φοβερὸ «γίγαντα» νὰ ὀρθώνεται μπροστά του. Συγχρόνως μέσα του μιὰ ἀόρατη καὶ μυστικὴ φωνὴ τοῦ ἐξηγοῦσε γλυκὰ καὶ ἤρεμα, ὅτι αὐτὸς ὁ ἀσχημὸς γίγαντας ἦταν ὁ πονηρὸς δαίμων, ὁ ὁποῖος εἶχε κακὸ σκοπὸ.

Τρομαγμένος πετάχτηκε ἀπὸ τὸν ὕπνο του λέγοντας· Ἀλλοίμονον εἰς ἐμέ, ὅτι μὲ ἔβαλεν ὁ δαίμων ἐμπρὸς καὶ θέλει νὰ μὲ ἀφανίσῃ. Ἀμέσως πήρε τὴν ἀπόφασιν νὰ καταφύγῃ εἰς τὸν Πνευματικόν, διὰ νὰ τὸν

συμβουλευθῆ καὶ νὰ κάμη ὅ,τι τοῦ εἶπῆ ἐκεῖνος, ἴσως καὶ εὕρη τὴν ἡσυχίαν του. Ἔτσι ἐξακολούθησε τὴν πορεία μὲ σκοπὸ τὴν ἀναζήτησιν τοῦ γέροντος Πνευματικοῦ.

Ξαφνικὰ ὅμως ἓνας δυνατὸς καὶ αἰφνίδιος ἀνεμοστρόβιλος ποὺ ξεσηκώθηκε μπροστὰ του, τὸν παρέσυρε μακρὰ ἀπὸ τὸ δρόμο καὶ τὸν ἔσπρωχνε πρὸς τὸν κρημνόν, διὰ νὰ τὸν ἀφανίσῃ. Φόβος μέγανος τὸν ἐκυρίευσε ἀπὸ τὴ δαιμονικὴ αὐτὴ ἐνέργεια, ἀλλὰ βρῆκε τὴν δύναμιν καὶ ἀνέκραξε μὲ φωνὴ μεγάλη· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Παναγία Θεοτόκε, βοήθει μοι!

Τὴν ἴδια στιγμὴ ἄλλη δύναμις θεϊκὴ φάνηκε νὰ κατεβαίνῃ ὡσανύ ἀστραπὴ ἐπάνω ἀπὸ τὸ βουνὸ καὶ ἀπεμάκρυνε τὴ σατανικὴ ἐκείνη ἐνέργεια μὲ δυνατὴ βοή. Ἡ ἀστραποβροντὴ ἔφθανε ὡς τὴν παραλία, παρασύροντας καὶ τὸν δαίμονα, ἐνῶ ἐχάριζε εἰς τὸν Ἀκάκιον γαλήνη καὶ ἡρεμία τῶν λογισμῶν του. Ἀπελευθερωμένος πλέον ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς καὶ μὲ πλημμυρισμένη τὴν καρδιά του ἀπὸ χαρὰ ἀπερίγραπτη, ἔκραξε μεγαλοφώνως εὐχαριστηρίους φωνὰς καὶ δοξολογίας εἰς τὸν ἐλευθερώσαντα Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ εἰς τὴν Κυρίαν ἡμῶν μεσίτριαν Θεοτόκον.

Ἔτρεχε γρήγορα, διὰ νὰ συναντήσῃ τὸν Πνευματικὸν Γαλακτίωνα, στὸ Κατουνάκι κοντὰ στὴ Μικρὴ Ἁγία Ἄννα.

3. Εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν

Ὅπως εἶδαμε, τὰ πρῶτα χρόνια τῆς ἀσκητικῆς του ζωῆς ὁ Ἀκάκιος δὲν εἶχε σταθερὴ καὶ μόνιμη κατοικία εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος. Μετακινούμενος ἀπὸ τὰ μοναστήρια σὶς ἐρημιές καὶ ἀπὸ τὰ σπήλαια σὶς σκῆτες βρισκόταν σὲ διαρκῆ ἀναζήτησιν. Ἦταν μιὰ περίοδος αὐστηρῆς ἀσκήσεως καὶ μαθητείας. Ἦταν ἓνα χρονικὸ διάστημα μεγαλύτερο ἀπὸ μιὰ δεκαετία.

Τὰ Κατουνάκια, ὅπου βιαστικὰ κατευθυνόταν, εἶναι ἡ πιὸ ἐρημικὴ κατοικία τῶν ἀσκητῶν. Ἀπέχει εἴκοσι περίπου λεπτὰ τῆς ὥρας ἀπὸ τὸ μοναστήρι τῆς Μεγίστης Λαύρας. Στὶς ἀσκητικὲς Καλύβες τῶν Κατουνακίων, ποὺ εἶναι διασκορπισμένες σὲ μιὰ τραχεῖα καὶ κατηφορικὴ περιοχὴ, ἀσκήτευσαν πολλοὶ ἐνάρετοι καὶ ὀνομαστοὶ ἀσκηταί, μεταξύ τῶν ὁποίων, ὁ ἀσκητικώτατος Ἰγνάτιος καὶ ὁ γέροντας Καλλίνικος.

Ἦστερα ἀπὸ κουραστικὴ πορεία ὁ Ἀκάκιος συναντήθηκε μὲ τὸν ἔμπειρον πνευματικὸν κῦρ - Γαλακτίωνα, εἰς τὸν ὁποῖον ἐξομολογήθηκε μὲ κάθε λεπτομέρεια· τοῦ ἐκμυστηρεύθηκε ὅσα τοῦ συνέβησαν. Ὁ καλὸς γέροντας τὸν ἄκουσε προσεκτικὰ, τὸν καθυσύχασε, τὸν συμβούλευσε καὶ τελικὰ τοῦ ὑπέδειξε ὡς τόπον διαμονῆς «Τοῦ

Καυσοκαλύβη τὴν Μεταμόρφωσιν». Ὁ Ἀκάκιος χωρὶς καθυστέρηση καὶ μὲ τὴν εὐχὴ τοῦ Πνευματικοῦ του, ἤλθε καὶ ἐκάθησε εἰς τὰ Καυσοκαλύβια, ἐπάνω εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν εἰς τὸ Κάθισμα⁴ τοῦ Ἁγίου Μαξίμου.

Ἐκεῖ ἀσκητεύοντας παρέμεινε εἴκοσι ὀλόκληρα χρόνια, ἐνῶ παράλληλα ἐργαζόταν φτιάχνοντας «τὰ περίκοσμα ξύλινα κοχλιάρια». Ἔτρωγε ψωμί ὀλίγον καὶ ἔπινε νερὸ ἀνὰ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρες μίαν φοράν. Καὶ τὸν περισσότερον καιρὸν ἐτρέφετο μὲ ἄγρια λάχανα καὶ μὲ κάστανα. Τόσον μόνον ἐφρόντιζε διὰ τὸ σῶμα, ὅσον μόνον νὰ ζῆ, ἢ δὲ ὅλη του σπουδὴ καὶ φροντίδα ἦτο εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀγῶνας, παλαίων καὶ ἀνταγωνιζόμενος μὲ τὸν ἀντίπαλον τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, διάβολον.

Ἡ τοποθεσία τῆς «Μεταμορφώσεως» εὐρίσκεται πιὸ ἐπάνω ἀπὸ τὸ σημερινὸν Σπήλαιον τοῦ Ἀκακίου, βορειοδυτικὰ καὶ σὲ ἀπόστασιν μισῆς ὥρας ἀπὸ τὰ Καυσοκαλύβια. Στὶς ἀρχὲς τοῦ 14ου αἰῶνος ἦρθε καὶ ἐγκαταστάθηκε στὸ μέρος αὐτὸ ὁ ὄσιος Μάξιμος ὁ Καυσοκαλύβης γιὰ ἀρκετὰ χρόνια. Εἶχε συγκροτήσῃ ἐκεῖ μὲ τοὺς μοναχοὺς καὶ τοὺς ἀσκητὰς τὴν πρώτη Σκήτη τῶν Καυσοκαλυβίων.

Μὲ τὴν πάροδο ὅμως τοῦ χρόνου ἡ Σκήτη ἐρημώθηκε καὶ ἡ περιοχὴ αὐτὴ πρὶν ἀπὸ μισὸν αἰῶνα ἦταν μία ἔκτασις δασικὴ. Εὐκόλα ὅμως μποροῦσε νὰ διακρίνη κανεὶς μέσα στὸ δάσος τὰ ἐρείπια τῶν Καλυβῶν, τὸ

Κυριακὸν τῆς Σκήτης, ἴχνη ἀπὸ τοιχογραφίες, δεξαμενές, ὅπου οἱ μοναχοὶ συγκέντρωναν τὸ νερὸ τῆς βροχῆς, καὶ πεζούλια ἀπὸ παλαιοὺς ἀμπελόκηπους.

Ὁ Μάξιμος ἔλαβε τὴν προσωνυμία «Καυσοκαλύβης», διότι συνήθιζε νὰ καίη τὴν καλύβα ποὺ κατασκεύαζε πρόχειρα ἀπὸ κλαδιὰ καὶ χόρτα. Ὑστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ ἔφτιαχνε ἄλλη· ὁμως καὶ ἐκείνη εἶχε τὴν ἴδια τύχη. Τὸ ἔκανε δὲ αὐτό, διότι ἤθελε νὰ ταλαιπωρεῖται πάντοτε καὶ νὰ χαρακτηρίζεται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους μωρός, ἀνόητος καὶ πεπλανημένος. Δὲν ἤθελε νὰ δοξάζεται οὔτε καὶ νὰ ἐπαινεῖται.

Ἔτσι μὲ τὴ φαινομενικὴ τρέλλα καὶ τὴν «κατὰ Χριστὸν μωρίαν» κατῶρθωνε ὁ Μάξιμος νὰ κρύβη τὴν ἀγιότητά του, νὰ διατηρῇ τὴν ἀκτημοσύνη καὶ νὰ καταπολεμῇ τὸν ἐγωϊσμόν καὶ τὴν κενοδοξίαν. Ἡ προσωνυμία τοῦ «Καυσοκαλύβη» δόθηκε σὲ ὀλόκληρη τὴν περιοχὴ, ἡ ὁποία ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη εἶναι γνωστὴ ὡς «Καυσοκαλύβια».

Στὴ μνήμη τοῦ ὁσίου Μαξίμου ἔτρεφε ἰδιαίτερον σεβασμὸν καὶ εὐλάβειαν ὁ Ἀκάκιος. Ἔλεγε μάλιστα ὅτι τὸν «ἔβλεπε» πολλὰς φορές. Καὶ ἂν καμμιά φορὰ ἀπὸ δαιμονικὴ ἐνέργεια βρισκόταν σὲ κατάστασιν μελαγχολίας καὶ στενοχώριας, αὐτὸν τὸν Ἅγιον ἐπεκαλεῖτο καὶ τὸν εὔρισκε ἔτοιμον βοηθὸν του.

Ὁ ὁσιος Μάξιμος ἀνταποκρινόταν πρόθυμα καὶ ἔκανε τὴν ἐμφάνισίν του, ὡσὰν σὲ ἔκστασιν ἐνώπιον τοῦ

Ἀκακίου, καὶ παρευθὺς ἐλευθερώνετο (ὁ Ἀκάκιος) ἀπὸ τὴν ἄμετρον λύπην καὶ θαυμαστῶς ἐπαρηγορεῖτο.

Κάποτε ὁ Ἀκάκιος εἶδε τὸν ὅσιον Μάξιμον μὲ κάτασπρη καὶ ἀστραφτερὴ ἱερατικὴ στολή, νὰ περιφέρεται καὶ νὰ θυμιατίζῃ ὅλον τὸν Ναὸν καὶ ἓνα πλῆθος ἱεροπρεπῶν μοναχῶν μὲ τὰ ἐπανωκαλύμμαυκά τους καὶ μὲ τὴν ἴδια λευκὴ καλογερικὴ στολή, νὰ τὸν ἀκολουθοῦν. Καὶ ὅταν ὁ Ἀκάκιος ἐρώτησε, «ποῖοι ἦσαν αὐτοὶ ποὺ τὸν συνώδευαν», ὁ Μάξιμος ἀπήντησε· «Ἦσαν ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὅσιοι Πατέρες ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῶν Καυσοκαλυβίων, οἱ ὅποιοι χάρις εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον εὗρῆκαν τὴν σωτηρίαν των».

Πρὸς ἐπιβεβαίωσιν αὐτῆς τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ ἁγίου Ἀκακίου, ὁ ἱστοριογράφος τοῦ Κυριακοῦ τῆς Σκῆτης τῶν Καυσοκαλυβίων ἐζωγράφησε εἰς τὸν Νάρθηκα τῆς ἐκκλησίας κατὰ σειρὰν τοὺς Ἁγίους, Ἀθανάσιον, τὸν κτήτορα τῆς Μεγίστης Λαύρας, Πέτρον τὸν Ἀθωνίτην καὶ Νεῖλον τὸν ὅσιον καὶ ἄλλους. Ὅλοι αὐτοὶ εἰκονίζονται μὲ τὸν ὅσιον Ἀκάκιον, γονατιστοὶ μπροστὰ στὸ θρόνον τῆς Παναγίας Τριάδος νὰ πρεσβεύουν γιὰ ὅλους τοὺς Πατέρας καὶ τοὺς ἀδελφοὺς ἐκείνους ποὺ θὰ ἐπιθυμοῦσαν νὰ ἀφοσιωθοῦν εἰς τὸν ἱερὸν καὶ εὐλογημένον αὐτὸν τόπον, στὸ «Περιβόλι τῆς Παναγίας».

Ἀργότερα, ἓνας μοναχός, ἀκούοντας ὅλα τὰ περὶ τοῦ ἁγίου Μαξίμου, ἀπὸ εὐλάβειαν καὶ σεβασμὸν καὶ μετὴ συμβουλή τοῦ Ἀκακίου, ἔκτισε Ναὸν πρὸς τιμὴν τοῦ Μαξίμου ἐπάνω ἀπὸ τὴν Καλύβη τοῦ Ὁσίου δύο ἔτη μετὰ τὴν κοίμησιν τοῦ ὁσίου Ἀκακίου.

4. Εἰς τὰ Καυσοκαλύβια

Τὸ κλίμα στὴν «Μεταμόρφωσιν» εἶναι πολὺ ψυχρὸ, καθὼς ἡ περιοχὴ εἶναι ἐκτεθειμένη στοὺς βορείους ἀνέμους καὶ κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνες πέφτουν πολλὰ χιόνια. Τὸ ἔδαφος εἶναι δύσβατον καὶ ὁ τόπος ἀνυδρος. Ἐπειτα, ἡ ἐξοικονόμησις καὶ ἡ μεταφορὰ τροφίμων καὶ ὄλων τῶν ἀναγκαίων πρὸς τὸ ζῆν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν πολὺ δύσκολη καὶ γενικὰ ἡ διαβίωσις εἰς τὸ μέρος αὐτὸ ἦταν πάντοτε προβληματικὴ. Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Ἀκάκιος ἀναγκάσθηκε ἔπειτα ἀπὸ μακροχρόνια παραμονὴ στὴν «Μεταμόρφωσιν» νὰ μετακινηθῆ χαμηλότερα πρὸς τὴ θάλασσα, πρὸς τὸ ἀκρωτήριον τῆς Ἀθωνικῆς Χερσονήσου, ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκεται ἡ σημερινὴ Σκῆτη τῶν Καυσοκαλυβίων (Ἁγίας Τριάδος). Ἄλλωστε, ὁ Ἀκάκιος εἶναι πιά πολὺ ἡλικιωμένος.

Ἡ περιοχὴ εὐρίσκεται στὶς μεσημβρινὲς ὑπώρειες τοῦ Ἁγίου Ὄρους, νοτιοδυτικὰ τῆς Μεγίστης Λαύρας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀπέχει τρεῖς περίπου ὥρες (πεζῆ). Διασχίζεται ἀπὸ χεῖμαρρον, ὁ ὁποῖος κατέρχεται ἀπὸ τὸν Ἄθωνα καὶ διαχωρίζει τὴν περιοχὴν σὲ δύο

πλαγιές, τὴν ἀνατολικὴ καὶ τὴ δυτικὴ, ἐπάνω στὶς ὁποῖες εἶναι διασκορπισμένες καὶ σήμερα οἱ Καλύβες τῶν ἀσκητῶν.

Εἰς τὰ μέρη αὐτά, εἰς τὸ «Νότιον» τῆς Λαύρας, «ὅπου ἡ φύσις μεταβάλλεται προσλαμβάνουσα ὄψιν ῥωμαντικὴν καὶ θεσπέσιον μεγαλεῖον, ἐκεῖ ὅπου τὸ περιβάλλον πανταχοῦ ἀναδίδει ὁσμὴν καὶ ἄρωμα ἀγιότητος» (Εὐλ. Κουρίλα, Ἱστορία τοῦ Ἀσκητισμοῦ, σελ. 43-44), ἤκμασαν οἱ πρῶτοι ἀσκηταὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους, Πέτρος ὁ Ἀθωνίτης, Εὐθύμιος ὁ Νέος, ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος καὶ ἄλλοι. Ἀκόμη, ἤκμασε ἡ χορεία τῶν Ἡσυχαστῶν τοῦ 14ου αἰῶνος, Μάξιμος ὁ Καυσοκαλύβης, Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, Νήφων ὁ ἐρημίτης καὶ Νεῖλος ὁ Μυροβλύτης.

Ἐκεῖ συγκροτήθηκαν οἱ ἀρχαιότερες Σκῆτες τοῦ Ἄθωνος, ἡ Σκῆτη τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, τῶν Μηλεῶν, τῆς Γλωσσίας, τῆς Κερασιᾶς καὶ ἄλλες. Ἄλλωστε, ἡ μετακίνησις τοῦ Ἀκακίου πρὸς τὰ Καυσοκαλύβια δὲν ἦταν τυχαία. Ὁ ἐρημικὸς αὐτὸς χῶρος, εὕρισκόμενος εἰς τὰ ἄδυτα καὶ δυσπρόσιτα τοῦ Ἁγίου Ὁρους, συγκεντρώνει τρία βασικὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα δύσκολα συναντᾶ κανεὶς εἰς ὀλόκληρον τὴν χερσόνησον· «τὴν εὐκρασίαν τοῦ ἀέρος, τὴν ἄκραν ἡσυχίαν καὶ τὸν ποθητὸν ἥλιον, ὁ ὁποῖος ἐκεῖ ἀνατέλλει καὶ δύνει ὅλον τὸν χειμῶνα».

Ἡ περιοχή τῶν Καυσοκαλυβίων περικλείεται σχεδὸν ἀπὸ παντοῦ μὲ ἀπότομες, ἡλιοκαμμένες, μεγαλοπρεπεῖς καὶ γρανιτένιες ὄροσειρές. Ὑπεράνω τῶν ὑψηλῶν βράχων αἰωρεῖται ὑπερήφανα ἡ κορυφή τοῦ Ἄθωνος καὶ ἔμπροσθεν αὐτῶν ἐκτείνεται τὸ πέλαγος τοῦ Αἰγαίου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀφήνη εἰς τὸν κατάπληκτον θεατὴν μίαν καὶ μόνον διέξοδον, τὸν Οὐρανόν!

«Τὴν ἐσχατιὰν αὐτὴν τῆς Ἀθωϊτιδος Χερσονήσου, ὅπου τὸ ὄνομαστὸν 'Καυσοκαλύβιον'», ἐπισκεφθεὶς κατὰ τὸ 1912 ὁ Μητροπολίτης Εὐλόγιος Κουρίλας - Λαυριώτης, κατόπιν προσκλήσεως τῆς ἀδελφότητος τῶν Ἰωασαφαίων, συνέταξε περιγραφὴν τῆς περιοχῆς, ἡ ὁποία δημοσιεύθηκε εἰς τὴν «Ἑλληνικὴν Ἐπιθεώρησιν» Ἀθηνῶν, τεύχη 118-121 (Αὐγούστος - Ὀκτώβριος 1917). Ἡ ἀξιόλογη αὐτὴ ἐργασία, χωρὶς σημαντικὰς μεταβολὰς ἀναδημοσιεύθηκε ἀργότερα εἰς τὸν Α΄ τόμον τοῦ ἔργου «ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΣΚΗΤΙΣΜΟΥ» τὴν ὁποίαν ὁ ἴδιος ἐξέδωσε.

Κατὰ τὴν περιγραφὴν ὁ λόγιος ιεράρχης ἀποθαυμάζων τὰς καλλονὰς τῆς φύσεως καὶ τὸ καταπληκτικὸν μεγαλεῖον τῆς περιοχῆς, μεταξὺ ἄλλων σημειώνει:

«... Νεκρικὴ πανταχοῦ ἐξαπλοῦται σιωπή. Τὰ πάθη σιγῶσι καὶ μόνον ὁ Θεὸς ὁμιλεῖ πρὸς ἀνθρώπους νευεκρωμένους τοῖς πάθεσιν. Ἡ ὄλη δὲν ἔχει πλέον ἐνταῶθα τὴν μαγευτικὴν δύναμιν, τὸ δέλεαρ καὶ ἡ

ἀπάτη πίπτει, κόσμος καὶ κοσμοκράτορες ἐν τῇ ἐξάρσει τοῦ πνεύματος ἐκμηδενίζονται... Ὅποια ἀπόλαυσις, ὅποια ἔκστασις, ὅταν ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτός, ἐνῶ ἡ φύσις κοιμᾶται ὑπὸ τὸ χρυσοφαῆς τῆς σελήνης φέγγος τὸ νήδυμον, ἡ τρομώδης φωνὴ τοῦ ἠχηροῦ σημάντρου διαταράσσουσα τὴν νεκρικὴν ἐκείνην σιγὴν καλεῖ τοὺς εὐσεβεῖς ἀσκητὰς εἰς προσευχὴν, ὅτε ἡ κατανυκτικὴ βοή καὶ τὸ θεσπέσιον μελόδημα τῆς ἱεραῆς ὑμνωδίας, ὡς θυμίαμα εὐπρόσδεκτον κατευθύνεται πρὸς τὸν οὐρανόν! Ὁ πέπλος ὁ περικαλύπτων τὴν θείαν οὐσίαν ἀποτόμως τότε ἀνασύρεται καὶ ὁ εὐδαίμων θνητὸς ὁμιλεῖ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον μετὰ τοῦ οὐρανίου Πατρός! Δικαίως ἄρα 'τοῖς ἐρημικοῖς μακαρία ζωὴ ἐστὶ θεϊκῶ ἔρωτι περουμένοις'» (Εὐλογ. Κουρίλα, Ἱστορία Ἀσκητισμοῦ, σελ. 45-46).

5. Ὁ Ἀκάκιος εἰς τὸ Σπήλαιον του

Εἰς αὐτὴν τὴν «κεκρυμμένην καὶ ἀπόκεντρον γωνίαν» μετακινήθηκε ὁ Ἀκάκιος καὶ ἀνεζήτησε τὴν κατοικίαν του εἰς ἓνα μικρὸν Σπήλαιον, τὸ ὁποῖον μέχρι σήμερα φέρει τὸ ὄνομα του. Εἰς τὸ μέρος αὐτὸ ἀπεφάσισε νὰ στήσῃ τὴν Καλύβην του καὶ νὰ κλείσῃ ἐκεῖ τὸν κύκλον τῆς ἀσκητικῆς του ζωῆς, ταλαιπωρῶν καὶ κατατήκων τὴν σάρκα, ἐν πείνῃ καὶ δίψῃ, ἐν κόποις καὶ μόχθοις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι καὶ μυρίαῖς ἄλλαις κακοπαθείαις.

Τὸ Σπήλαιον, ποῦ εἶχε μεταβληθῆ εἰς κέντρον πνευματικῆς ἀκτινοβολίας, δεσπόζει σὲ ὅλη τὴ Σκήτη καὶ κατέχει θέσιν ἐξαιρετικὴν, ἀπὸ τὴν ὁποία ἀτενίζει κανεὶς τὴν ἀγέρωχη καὶ ὑπερήφανη κορυφὴ τοῦ Ἄθωνος, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀστραφτερὴ καὶ ἀπέραντη θάλασσα τοῦ Αἰγαίου. Ἡ εἴσοδος τοῦ εἶναι στενὴ. Ἔχει μῆκος πέντε μέτρων καὶ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ εἶναι πιὸ εὐρύχωρο, μὲ διαστάσεις 2Χ3 μέτρα. Διατηρεῖται ἀκόμη ἐκεῖ τὸ κρεβάτι τοῦ Ἁγίου, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ κορμούς μικρῶν δένδρων καὶ σώζεται τὸ ἐργαστήρι τοῦ. Διακόσια καὶ πλέον χρόνια διατηρήθηκε ὡς κειμήλιον ἢ λευκὴ κάπα τοῦ (λιάρα). Τὴν εἶχε φέρει ἀπὸ τὸ πατρικὸ τοῦ σπίτι καὶ αὐτὴ ἦταν τὸ μοναδικὸ στρῶμα καὶ σκέπασμα σὲ ὅλη τὴ ζωὴ τοῦ.

Ἐξω ἀπὸ τὸν ναῖσκον τοῦ Μονυδρίου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου εἰς τὰ Καυσοκαλύβια σώζεται ἀκόμη ἡ λιθόκτιστη κέλλα (κελλίον), τὴν ὁποῖαν ἰδιοχείρως ὁ Ἅγιος ἔκτισε, πρὸς μικρὰν ἀνάπαυσιν τῶν πολυπληθῶν ἐπισκεπτῶν τοῦ, ἐνῶ ὁ ἴδιος ἐκάθητο πάντοτε εἰς τὸ σπήλαιον.

Σύμφωνα μὲ τὴν παράδοσιν εἰς τὸ Σπήλαιον αὐτὸ εἶχε κατοικήσει πολὺ παλαιότερα ὁ ἅγιος Μάξιμος ὁ Καυσοκαλύβης. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἡ Σκήτη ποῦ συγκροτήθηκε ἔπειτα ἀπὸ ἀρκετὰ χρόνια στὴν περιοχὴ αὐτὴ, ὠνομάσθηκε «Σκήτη τῶν Καυσοκαλυβίων» καὶ ἀργότερα «Καυσοκαλύβια». Σχετικὰ μὲ τὴν ὀνομασία τῆς Σκήτης, οἱ βιογράφοι

τοῦ ὁσίου Μαξίμου δὲν κάμνουν λόγον. Τὸ ἀναφέρει ὁμῶς ὁ ἱερομόναχος Ἰωνᾶς στὴ βιογραφία τοῦ Ἀκακίου, βασιζόμενος στὴν παράδοσιν, ποὺ τόσο ζωηρὰ διατηρήθηκε ἐπὶ ἑπτακόσια χρόνια περίπου.

Γιὰ ἓνα μικρὸ χρονικὸ διάστημα ὁ Ἀκάκιος ἀσκήτευσε μόνος του εἰς τὸ Σπήλαιον, μὲ τὴν ἐλπίδα πάντοτε εἰς τὸν Θεὸν καὶ μὲ μοναδικὴ συντροφιά ἓναν εὐχάριστον φτερωτὸν «ἄγγελον παρήγορον», διὰ τὸν ὁποῖον ὁ ἴδιος ἔλεγε ὅτι ἐφαίνετο τὸ πρῶτ' ἓνα ὠραιότατον πουλάκι, ὡσὰν τρυγῶνι καὶ καθήμενον ἐπάνω εἰς τὸ δένδρον «τὸ ἄριον» ἐμπρὸς εἰς τὸ σπήλαιον, ἐκελάδει μίαν θαυμαστὴν μελωδίαν, ὅπου ἀκούοντάς το, ἔφευγε κάθε λύπη ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἐγέμιζεν ἡ καρδιά του ἀπὸ πνευματικὴν χαρὰν καὶ εὐφροσύνην.

Ποτέ του δὲν εἶδε ἓνα τόσο χαριτωμένο πτηνὸν καὶ ποτὲ δὲν ἄκουσε τόσο μελωδικὸ κελάηδημα. Ἦταν ἀληθινὴ χαρὰ καὶ θεία ἐπίσκεψις διὰ τὸν Ὅσιον. Ἔφυγε ὁμῶς τὸ πουλὶ ὀριστικὰ, ὅταν ἄρχισαν νὰ συγκεντρώνωνται γύρω ἀπὸ τὸ σπήλαιον καὶ ἄλλοι μοναχοί.

Ἡ περιοχὴ ἦταν ἄνυδρος καὶ γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ ὁ Ὅσιος τὴν ἔλλειψιν τοῦ νεροῦ, εἶχε μιὰ στάμνα καὶ τὴ γέμιζε μὲ νερὸ τῆς βροχῆς τὸν χειμῶνα, τὸ δὲ καλοκαίρι ὁ ἅγιος Θεὸς παρηγορώντας τὸν πιστὸν δοῦλον του, ὁπόταν ἤθελε σωθῆ ἡ στάμνα τοῦ νεροῦ,

έρχόταν ένα μικρό σύννεφον επάνω από τὸ σπήλαιον καὶ ἔβρεχεν ἕως ὅπου ἐγέμιζεν ἡ στάμνα καὶ πάλιν ἔφευγε τὸ σύννεφον.

Μοναδική του ἐνδυμασία ἦτο ἓνα παλαιὸν ῥάσον. Αὐτὸ φοροῦσε πάντοτε, σὲ ὅλες τὶς ἐποχὲς καὶ σὲ ὅλες τὶς περιστάσεις. Ἀκόμη καὶ ὅταν δεχόταν ἐπισκέψεις, ἂν καὶ ὁ ἴδιος ἀπέφευγε τὶς πολλὰς συναναστροφές, διότι τὸν ἐνοχλοῦσε ἄρκετὰ ὁ ἔπαινος τῶν ἀνθρώπων. Ὅταν προσευχόταν τὸν παρακολουθοῦσε συχνὰ ὁ μαθητὴς του Ἰωνᾶς, ὁ ὁποῖος ἀπὸ σεβασμὸν παρέμενε ἔξω ἀπὸ τὸ Σπήλαιον. Κατὰ τὴ διάρκεια τῆς προσευχῆς δὲν ἀκουγόταν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Ἁγίου οὔτε ὁ παραμικρὸς ψίθυρος. Μονάχα ἀναστεναγμοὺς ἤκουε ὁ Ἰωνᾶς νὰ ἐξέρχονται ἀπὸ τὰ βάθη τῆς καρδιᾶς του καὶ μιὰ θαυμάσια γλυκύτατη καὶ μελωδικὴ φωνή.

Ἐξάλλου, ὁ εὐλαβέστατος καὶ ἀξιόπιστος πνευματικὸς Σίλβεστρος ἐβεβαίωνε, τόσον αὐτὸς, ὅσον καὶ ἄλλοι ἀσκηταὶ ἀπὸ τὶς πλησιέστερες Καλύβες, ὅτι εἶδαν πολλὰς φορές τὸν Ὅσιον κατὰ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς καὶ μάλιστα ὅταν ἔλεγε «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλόν», νὰ ἐξέρχεται «φλόγα πυρὸς» ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. Καὶ προσευχόμενος ἔστεκεν ὡς στύλος ἀκλόνητος καὶ καθήμενος ὅλος ἐκστατικὸς ἐφαίνετο ἔχων ἄνω τὸν νοῦν καὶ τοῦ γηϊνοῦ τούτου σαρκίου οὐδ' ὅλως αἰσθόμενος, ἀλλ' ἔχων πάντοτε τὴν καρδίαν του εἰς τὰς θείας ἀναβάσεις καὶ εἰς τὴν

μελέτην τῶν μελλόντων, ὅλος ἐγένετο θεοειδῆς τῷ πνεύματι καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους χαριέστατος.

Ἀντιπαθοῦσε πολὺ τὸν ὕπνον καὶ συμβουλευοντας τοὺς μοναχοὺς ἔλεγε· «Οὔτε ἐνδύματα, οὔτε στρώματα, οὔτε τροφή, οὔτε πλοῦτος αὐξάνουν καὶ τρέφουν τὰ πάθη τόσον, ὅσον ὁ ὕπνος... Τίποτε δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὰ καταδαμάσῃ τόσον, ὅσον ἡ ἀγρυπνία. Ὁ μοναχὸς περισσότερον ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας ἀρετὰς πρέπει νὰ μεταχειρίζεται αὐτὰς τὰς δύο, διὰ νὰ νικήσῃ τὴν σάρκα· τὴν ἀγρυπνίαν καὶ τὴν νηστείαν».

Ἔλεγε ἐπίσης, ὅτι καὶ ἂν ἀκόμη κανεῖς ταλαιπωρεῖται, πάσχει καὶ ὑποφέρει ἀπὸ ὅλες τὶς κακουχίες, ἐνῶ ἔχει ἐξασφαλισμένον τὸν ὕπνο καὶ τὸ φαγητό, τότε ὅλα τὰ ξεπερνᾷ. Ἀντίθετα, μὲ τὴν ἀγρυπνία καὶ τὴ νηστεία ὑπερνικᾷ ὅλα τὰ πάθη καὶ δὲν παρασύρεται ἀπὸ αὐτά.

Ὁ ἴδιος ποτὲ δὲν κατεκλίνετο, ἀλλὰ στηριζόμενος στὸ βράχο τοῦ Σπηλαιίου, ἢ ἀκουμπώντας στὸ χέρι του, ἢ σὲ κάποιο ἄλλο ἀντικείμενο, ἐκεῖ πρὸς τὰ ἐξημερώματα ἐκοιμᾶτο λίγη ὥρα, τόσο ὥστε νὰ μὴν σκοτιζεῖται τὸ λογικὸ του ἀπὸ τὴν πολλὴ ἀγρυπνία.

Ἄν καὶ ἔπασχε ἀπὸ σοβαρὸν κάταγμα καὶ ἐντεροκῆλην, ἐν τούτοις ἡ προθυμία τῆς ψυχῆς καὶ ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ τοῦ ἔδιδαν δύναμιν καὶ ἀντοχὴ ὡς τὰ βαθειά του γηρατειά. Καὶ ὅταν ἐρωτήθηκε πόσο πρέπει νὰ κοιμᾶται ὁ μοναχὸς ἀπήντησε· «Διὰ τὸν ἀληθινὸν μοναχὸν μισὴ ὥρα εἶναι ἀρκετή».

Πολλοὶ μοναχοὶ ποὺ παρακολουθοῦσαν τὴν ὑπεράνθρωπη προσπάθειά του, τοὺς ὑπερβολικοὺς ἀγῶνες καὶ τὴν αὐστηροτάτην ἄσκησιν ἀνησυχοῦσαν, καὶ τὸν ἐσυμβούλευαν καθένας κατὰ τὴν γνώμην του. Ὅμως, αὐτὸς ἠκολούθει τὸν σκοπὸν του· καὶ ἐκείνους μὲ τὴν καλὴν του ταπείνωσιν τοὺς ἀνέπαυεν καὶ τοὺς ἀγῶνας του δὲν ἄφηνεν, ἀλλ' ὡς ἄσαρκος ἐσπούδαζε καθ' ἡμέραν νὰ αὐξάνη καὶ νὰ προκόπη εἰς τοὺς κατὰ Θεὸν ἀγῶνας, ἐνῶ οἱ μισόκαλοι καὶ πονηροὶ δαίμονες, δὲν ἔπαυαν συχνὰ νὰ τὸν πειράζουν, πολεμοῦντες μὲ διαφόρους τρόπους φανερὰ καὶ κρυφίως, πάσχοντες νὰ τὸν πλανέψουν ἀπὸ τὴν ἴσιν καὶ εὐαγγελικὴν στρατάν καὶ μὲ πολλοὺς τρόπους τὸν ἔθλιβον καὶ ἐστενοχώρουν... Ἄλλ' αὐτὸς γνωρίζοντας τὰς σατανικὰς τέχνας τῶν, ἐσηκῶνετο εἰς τὴν προσευχὴν καὶ μὲ αὐτὸ τὸ θαυμάσιον ἄρμα διέλυε τὰς τέχνας καὶ ἐπιβουλάς τῶν, ὡσὰν τὸ ὕφασμα τῆς ἀράχνης.

Ὅταν κάποτε ἀναγκάσθηκε νὰ ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὸ Σπήλαιον, ἐπιστρέφοντας ἀντίκρουσε μπροστὰ στὴν εἴσοδο πλῆθος ἀνθρώπων ποὺ ἔμοιαζαν μὲ βρωμεροὺς καὶ ἀκάθαρτους γύφτους. Ὅλοι τοὺς, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, ἐργάζονταν φτιάχνοντας χαλκῶματα, κόσκινα καὶ ἄλλα παρόμοια, ἐνῶ συγχρόνως θορυβοῦσαν ἀλαλάζοντες μὲ κραυγὰς ἀλλόκοτες καὶ ἐνοχλητικὰς. Ὁ Ἀκάκιος ἀντιλήφθηκε ἀμέσως τὴν πονηρίαν τῶν δαιμόνων καὶ μὲ τὸ βλέμμα τῆς ψυχῆς του πρὸς τὸν οὐρανόν, προσευχήθηκε

λέγοντας· «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ λυτρωτὴς καὶ Θεός μου, λύτρωσέ με ἀπὸ τὰς πανουργίας τῶν δαιμόνων, πρεσβείαις τῆς Παναχράντου Σου Μητρός. Ἀμήν». Καὶ κάνοντας τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, διαλύθηκε ἀμέσως ὅλος ἐκεῖνος ὁ συρφετός καὶ ἔγινε ἄφαντος ὡσὰν καπνός.

Σὲ μιὰ περίοδο βαρυχειμωνιάς ἔπεσε πολὺ χιόνι καὶ ὁ Ὅσιος ἐκρῦνε πάρα πολὺ. Διὰ τοῦτο ἀναψε φωτιά νὰ ζεσταθῆ, μὰ δὲν ἐζεσταίνετο, ἀλλ' ὅσον ἐπήγαινε σιμὰ εἰς τὴν φωτιάν, τόσον περισσότερον ἐκρῦνε. Τότε ἐκατάλαβε ὅτι δὲν εἶναι ἡ τόση πολλὴ ψύχρα φυσικὴ, ἀλλὰ σατανικὴ ἐνέργεια καὶ καταπατήσας ἀπέσβεσε τὴν φωτιάν καὶ καθὼς ἦταν γυμνός, ἐβγῆκεν ἔξω καὶ ἔπεσε ἐπάνω εἰς τὸ χιόνι καὶ παρευθὺς τοῦ ἐφάνη πὼς ἦλθε μία θαυμαστὴ δύναμις ἐπάνω του καὶ θεία ἐνέργεια, ἣτις ἐδίωξε τὴν πολλὴν ψύχραν ἐκείνην καὶ τόσον τὸν ἐζέσταινε, ὅπου τοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἐκάθητο μέσα εἰς λουτρὸν καὶ ὄχι ἐπάνω εἰς τὸ χιόνι.

6. Ἀρετὲς καὶ χαρίσματα

Ἡ φήμη τῶν ἀρετῶν τοῦ Ἀκακίου καὶ τῆς ἀγγελικῆς του πολιτείας δὲν ἐβράδυνε νὰ διαδοθῆ καὶ ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς Ἀθωνικῆς χερσονήσου καὶ τὸ ὄνομά του νὰ γίνῃ γνωστὸν παντοῦ εἰς τὴν ὑποδουλωμένην πατρίδα, ἀπ' ὅπου ἄνθρωποι πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας, ἀρχιερεῖς, ἱερεῖς, ἄρχοντες καὶ πτωχοί, νέοι καὶ γέροντες, μοναχοὶ καὶ κοσμικοί, ἀπὸ κάστρα καὶ

κώρας κατέφθαναν εἰς τὸ Σπήλαιον διὰ νὰ ἀκούσουν καὶ νὰ θαυμάσουν τὸν ταπεινὸν ἔρημίτην, νὰ συνομιλήσουν μαζί του καὶ νὰ λάβουν τὴν εὐχὴν καὶ τὴν εὐλογίαν του.

Βιβλικὴ μορφή ὁ Ἀκάκιος, ἐπιβλητικὴ, μὲ πνεῦμα εἰρηνοποιόν, ἀκτινοβολοῦσε ἀπὸ ἰλαρότητα καὶ καλωσύνη καὶ ἐνέπνεε σεβασμὸν ἀπόλυτον καὶ ἐμπιστοσύνην ἀπεριόριστον. Ἦταν θεῖος καὶ θεοειδὴς τῷ πνεύματι καὶ τοῖς ἔξωθεν χαριέστατος. Ἐνέπνεε τόση ἐμπιστοσύνη, ὥστε ἂν ποτὲ κανεὶς ἔπασχε ἀπὸ κάποιο νόσημα ψυχικόν, ἀπὸ σκοτισμὸν τῶν λογισμῶν του, μόνις ἀντίκρουζε τὸ χαριτωμένον πρόσωπόν του, εἰρήνευαν οἱ λογισμοὶ του. Πολλοὶ ἀκόμη τοῦ ἐμπιστεύονταν καὶ τὰ προβλήματα τους καὶ ἐκεῖνος τοὺς ἄκουε μὲ προσοχὴ καὶ κατανόησιν καὶ ὡς ἄριστος ψυχολόγος, ἔδιδε στὸν καθένα, μὲ πατρικὴ στοργὴ καὶ περισσὴ ἀγάπη, τὴν πρέπουσα ἀπάντησιν καὶ τὴν καλύτερην λύσιν.

Χάρις στὴν ἐπίμονη ἀτομικὴ του προσπάθεια εἶχε κατορθώσει νὰ ἀποθησαυρίσῃ πλοῦτον γνώσεων, χωρὶς ποτὲ νὰ φοιτήσῃ εἰς τὸ σχολεῖον. Θαῦμα μέγα καὶ ἀξιοδιήγητον διὰ τὸν Ὅσιον, ἀφοῦ ἦταν εἰς θέσιν νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ κατανοῇ ὄχι μόνον τὴν Ἁγίαν Γραφήν, ἀλλὰ καὶ τὰ πλέον δυσνόητα βιβλία. Δὲν τοῦ διέφευγε ῥητὸν τῆς Θείας Γραφῆς καὶ εἶχε τὴν ἰκανότητα νὰ ἀπαντᾷ εὐστοχα καὶ μὲ θαυμαστὴν

εὐχέρειαν σὲ ἐρωτήσεις καὶ ζητήματα ποῦ τοῦ ἔθεταν ἀπλοὶ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ σπουδαῖοι ἐπιστήμονες.

Ἀλλὰ καὶ μὲ προορατικὸν χάρισμα ἀξιώθηκε ὁ Ὅσιος, ὅπως βεβαιώνουν οἱ ὑποτακτικοὶ του καὶ ὅπως εἶχαν τὴν εὐκαιρία νὰ διαπιστώσουν ὅσοι τὸν ἐγνώρισαν. Προέλεγε εἰς πολλοὺς ὅσα ἐπρόκειτο νὰ τοὺς συμβοῦν εἰς τὸ μέλλον καὶ διέκρινε καθαρὰ τὴν ψυχικὴν κατάστασιν τοῦ καθενός. Δηλαδή, ἔβλεπε εἰς τὸν καθένα πὼς εἶχε εἰς τὴν ψυχὴν του, εἴτε ἐν ἁμαρτίαις εἴτε εἰς καλὰ ἔργα εὐρίσκετο.

Καὶ ἂν κανεῖς στὶς προσωπικὲς καὶ ἰδιαίτερες συζητήσεις μὲ τὸν ὅσιον Ἀκάκιον συνέβαινε νὰ ἀποκρύψη κάποια σκέψιν ἢ μυστικόν, ἀπὸ ἄγνοιαν ἢ καὶ ἀπὸ ἀπροσεξίαν, τότε ἐκεῖνος μὲ διακριτικότητα καὶ προσοχὴν τὸ ἐφάνερωνε, ὅχι μόνον πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ συνομιλητοῦ του καὶ πρὸς κατάπληξιν ὄλων τῶν παρευρισκομένων, ἀλλὰ «καὶ πρὸς δόξαν Θεοῦ τοῦ τοιαύτην χάριν τοῖς θεράπουσιν αὐτοῦ διδόντος» (Εὐλ. Κουρίλα, Ἱστορ. Ἀσκητισμοῦ, σελ. 76).

Καὶ τί νὰ πολυλογῶ διηγούμενος ἕνα πρὸς ἕνα τὰ τοῦ Ἁγίου Πατρὸς ἡμῶν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δὲν ἔλειπεν καμμία ἀρετὴ, ἀλλὰ ὅλας τὰς εἶχεν σώας, ὅλας ἀκατηγόρητους, ὅπου ἐὰν κανεῖς ἀπὸ κακίαν βιαζόμενος, ἤθελε νὰ εὔρη τίποτε, διὰ νὰ τὸν κατηγορήσῃ, δὲν ἠμποροῦσε νὰ εὔρη τίποτε τὸ

παραμικρὸν πιάσιμον. Πρὸ πάντων δὲ εἶχεν τὴν ταπεινοφροσύνην τόσον, ὥστε δὲν ὑπέμενε, ὄχι νὰ κάμη ἔργον τι ἢ λόγον νὰ εἰπῆ, ἀλλὰ οὔτε νὰ ἀκούσῃ πρᾶξιν ἢ λόγον ὑπερήφανον.

Εἶχε φθάσει στὰ βαθειὰ γεράματα καὶ ἐπειδὴ οἱ Πατέρες δὲν ἤθελαν νὰ τὸν κουράζουν, ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν Προηγούμενον τῆς Λαύρας Νεόφυτον, νὰ διορίσῃ καὶ δεύτερον Προεστῶτα ὡς βοηθὸν τοῦ Ἀκακίου εἰς τὴν Σκήτην. Ὁ Νεόφυτος ὅμως ὁ ὁποῖος ἔτρεφε μεγάλον σεβασμὸν εἰς τὸν Ὅσιον τοὺς ἀπήντησε· «Μόνον τὸν Γέροντα θέλω νὰ ἔχετε». Οἱ ἀδελφοὶ ὅμως ἐπέμεναν καὶ δεύτερη καὶ τρίτη φορά. Μάλιστα σὲ μιὰ γιορτὴ ποὺ συγκεντρώθηκαν ὅλοι οἱ Πατέρες εἰς τὸ Κυριακὸν διὰ νὰ ἐκκλησιασθοῦν, ὅπως συνήθιζαν (ἦταν ἐκεῖ καὶ ὁ Ἀκάκιος), μετὰ τὴ Λειτουργίαν ἔθεσαν καὶ πάλιν τὸ θέμα τοῦ διορισμοῦ ἐνώπιον τοῦ Προηγουμένου, διὰ νὰ μὴν ἀναγκάζονται καὶ ἐνοχλοῦν τὸν Γέροντα γιὰ ζητήματα δευτερεύοντα καὶ ἀσήμαντα. Τότε ὁ Προηγούμενος σηκώθηκε ἀπὸ τὴν θέσιν του καὶ λαβὼν μιάν ράβδον ἔδωκεν αὐτὴν εἰς χεῖρας τοῦ Γέροντος καὶ εἶπεν· «Λάβε, Γέρον, ταύτην τὴν ράβδον καὶ νὰ εἶσαι ἡγούμενος καὶ προεστῶς εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς ἐδῶ, μέχρι τελευταίας ἀναπνοῆς».

Ἐκεῖνος ἀσπάσθηκε τὸ χεῖρι τοῦ Προηγουμένου καὶ ἔλαβε τὴν ράβδον, δείχνοντας ἔτσι τὴν πρέπουσα ὑπακοήν. Ὅμως, τί περίεργον! Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη

καὶ μετὰ, οὐδέποτε ἔπιασε ῥάβδον στὰ χέρια του, ἂν καὶ τὴ χρησιμοποιοῦσε ὡς τότε στὸ βάδισμά του, λόγῳ τῶν γηρατειῶν. Καὶ τὸ ἔκαμε αὐτό, διότι ἤθελε νὰ καταπατήσῃ τὸν δαίμονα τῆς ὑψηλοφροσύνης καὶ νὰ ἀποφύγῃ κάθε σκέψιν ἐγωϊστικὴ.

7. Ἰδρυτὴς τῆς Σκήτης τῶν Καυσοκαλυβίων

Ὁ Ἀκάκιος ὑπῆρξε ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ ἀσκητοῦ στὴν πιὸ ἰδανικὴ μορφή. Μοναδικὸς εἰς τὴν ἄσκησιν καὶ τὸν οὐράνιον βίον εἶχε ἀπονεκρώσει κάθε σαρκικὸν φρόνημα καὶ μετέβαλε τὴν καρδίαν του «εἰς δοχεῖον τῆς θείας χάριτος».

Μὲ τις σπάνιες ἀρετὲς του ἀνεδείχθη κατὰ τὸν ὕμνωδὸν «κορυφαῖος τῶν ἀσκητῶν καὶ Θεοφόρων Πατέρων τὸ καύχημα».

Ἐξαῦλωμένη μορφή, μὲ πλουσίαν τὴν θείαν χάριν καὶ δωρεὰν εἶχε προσελκύσει εἰς τὸ ἐρημικὸν του καταφύγιον, εἰς τὸ Σπήλαιον τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγιότητος, ὅλους τοὺς Πατέρας ἀπὸ τὰ ἀσκητήρια τῆς «Μεταμορφώσεως» καὶ ἀπὸ ἄλλες ἀπομεμακρυσμένες περιοχές. Ἔσπευδαν ὅλοι πλησίον του, νὰ τὸν γνωρίσουν καὶ νὰ στηριχθοῦν στοὺς πνευματικοὺς των ἀγῶνες. Συγκεντρώνονταν καὶ κατοικοῦσαν ἄλλοι στὰ γύρω Σπήλαια καὶ ἄλλοι στὶς Καλύβες ποὺ ἔκτιζαν μόνοι τους.

Τότε ὁ Ὅσιος ἀναγκάσθηκε νὰ κτίσῃ μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια μικρὴ Καλύβη γιὰ τὸν ἑαυτὸν του (Καλύβη ποὺ σώζεται μέχρι σήμερα) καὶ μία ἄλλη γιὰ τὸν ὑποτακτικὸν του. Ἐλείπαν ὅμως τὰ χρήματα, γιὰ νὰ ἐπεκταθοῦν οἱ ἐργασίες.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη εἶχε ἐπισκεφθῆ τὴ Σκῆτη «ὁ ὄνομαστός τῆς Μεγίστης Λαύρας Προηγούμενος, ὁ κτὴρ Νεόφυτος ὁ Χῖος», ἓνας ἀπὸ τοὺς θαυμαστάς τοῦ Ἀκακίου. Ἐκτιμοῦσε πολὺ τὸν Ὅσιον καὶ πῆγε νὰ ἡσυχάσῃ πλησίον του. Κατὰ τὸ χρονικὸν αὐτὸ διάστημα διέθεσε ἀρκετὰ χρήματα γιὰ τὴν ἀνέγερσιν κτηρίων εἰς τὴν Σκῆτην. Συγκεκριμένα ἔκτισε, τὸ Κυριακὸν τῆς Σκῆτης, τὸν Ξενῶνα, τὸ Κοιμητήριον καὶ τὴν ἰδικὴν τοῦ Καλύβην ὅπου ἔμεινε ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του.

Τὸ Κυριακὸν αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ εἶναι τὸ σημερινὸν τῆς Σκῆτης τῶν Καυσοκαλυβίων, διότι τὴν ἐποχὴ ποὺ οἱ Καλύβες ἦταν ἐλάχιστες, δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ κτίσθῃκε ἓνας τόσοσ μεγαλοπρεπῆς Ναός. Τὸ πρῶτον Κυριακὸν πρέπει νὰ ἦταν κάποια Καλύβη καὶ σύμφωνα μὲ τὴν παράδοσιν «Τὸ Γενέσιον τῆς Θεοτόκου». Ὁ Ναός αὐτός εὐρίσκεται ἀπέναντι ἀπὸ τὸ σημερινὸν Κυριακὸν, ἐπάνω ἀπὸ τὸ δρόμο καὶ πρὸς τὴ ρίζα τοῦ βράχου. Σχετικὴ σημείωσις σώζεται εἰς τὴν Καλύβην τοῦ Ἀκακίου.

Ὁ Νεόφυτος ἦταν τόσο ταπεινός, ὥστε δὲν ἐπέτρεψε νὰ γραφῆ κάπου τὸ ὄνομά του. Οἱ Πατέρες ὅμως, γιὰ νὰ τιμήσουν τὴν μνήμην του, ἔγραψαν ἐπὶ τῆς κάρας του τὴν ἐξῆς ἐπιγραφήν· «1739 Δεκεμβρίου 26 ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ μακαρίτης Προηγούμενος κὺρ Νεόφυτος, ὁ ἐκ τῆς νήσου Χίου, ὃς καὶ ἐχρημάτισεν σκευοφύλαξ εἰς Μεγίστην Λαύραν καὶ ἀνεπαύθη εἰς τὸ Κυριακόν, ὅπου αὐτὸς μὲ κόπον καὶ μόχθον ἀνήγειρεν. Αἰώνια αὐτοῦ ἡ μνήμη».

Πότε ἀκριβῶς ἐγινε ἡ πρώτη σύστασις τῆς Σκήτης δὲν ἀναφέρει ὁ Ἰωνᾶς. Δύο χρονολογίες ὅμως προσδιορίζουν τὰ ὅρια μέσα στὰ ὁποῖα τοποθετεῖται ὁ χρόνος ιδρύσεως αὐτῆς· α) «...ὅτι αὕτη ἡ Σκήτη ἐρημώθη ποτὲ καὶ πάλιν κατωκίσθη καὶ κατ' ὀλίγον ἐμεγαλύνθη ἀπὸ τὸν θαυμάσιον ἐκεῖνον οἰκῆτορα τὸν ἱερὸν Ἀκάκιον, ὅστις ἠσύχαζεν αὐτοῦ τώρα εἰς τοὺς δυστυχεῖς καιροὺς μας, ἐν ἔτει ,αψε' (1705) περίπου εἴκοσι (20) ἔτη...» (Εὐλ. Κουρίλα, Ἱστορία τοῦ Ἀσκητισμοῦ, τόμ. Α', σελ. 77), καὶ β) «Τοιαύτη ἡ πρώτη σύστασις τῆς Σκήτης, ἣτις πάντως περὶ τὸ 1720 ὑπῆρχεν, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοῦ μαρτυρίου τοῦ Νικοδήμου καὶ Παχωμίου».

Ἀκόμη εἰς τὸ Ψαλτήριον τοῦ Κυριακοῦ τῆς Σκήτης ὑπάρχει ἡ ἐξῆς σημείωσις· «1720 μηνὶ Ἀπριλίου 8. Τὸ παρὸν Ψαλτήριον ἀφιερῶθη εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα τοῦ Καυσοκαλύβη εἰς μνημόσυνον τῶν γονέων μου καὶ ἀδελφῶν».

Μὲ τὰ πρῶτα αὐτὰ οἰκήματα καὶ μὲ τὶς Καλύβες ποὺ ἔκτισαν καὶ ἄλλοι, οἱ ὁποῖοι ἐμιμήθησαν τὸν Προηγούμενον τῆς Μεγίστης Λαύρας, ἔγινε Σκήτη ἱκανῶν Πατέρων, ἣτις μένει τῇ πρεσβείᾳ τοῦ Ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἀκακίου, καθ' ἐκάστην αὐξάνουσα καὶ πληθύνουσα.

Ἡ περαιτέρω ἐξέλιξις τῆς Σκήτης ἐμφανίζει κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα τὴν ἀκόλουθη εἰκόνα:

Τὸ 1772, στὴ Σκήτη τῶν Καυσοκαλυβίων ὑπῆρχαν 30 Καλύβες καὶ πλεόν, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 9 εἶχαν καὶ τοὺς μικροὺς Ναοὺς των. Τὸ 1780, εἰς τὸ σύνολον τῶν Καλυβῶν πρέπει νὰ ὑπολογισθοῦν μόνον 12 Καλύβες μὲ τοὺς Ναοὺς των. Πρὶν ἀπὸ τὸ 1878, στὰ Καυσοκαλύβια ἀσκήτευαν πάρα πολλοὶ Ῥῶσσοι μοναχοί, ὥστε λίγο ἔλειψε νὰ γίνῃ ἡ Σκήτη Ῥωσικὴ. Μὲ τὴν κήρυξιν ὅμως τοῦ Ῥωσοτουρκικοῦ πολέμου ἔφυγαν ὅλοι οἱ Ῥῶσσοι διότι φοβήθηκαν μήπως κακοποιηθοῦν ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς καὶ ἔτσι οἱ Καλύβες περιῆλθαν καὶ πάλι στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων μοναχῶν. Τὸ 1930 οἱ Καλύβες ἦταν περισσότερες ἀπὸ 40 καὶ μὲ τὰ λίγα ἡσυχαστήρια συγκροτοῦσαν ἕναν ὁλόκληρον ἀσκητικὸν συνοικισμόν. Τὸ 1957 ἡ Σκήτη ἀριθμεῖ 70 μοναχοὺς μὲ 38 Καλύβες συνολικά.

Λεπτομερέστερη ὅμως εἰκόνα τῆς Σκήτης μὲ τὶς δύο πλαγιές της, τὴν ἀνατολικὴν καὶ τὴν δυτικὴν, ὅπως τὶς διαχωρίζει ὁ χεῖμαρρος ποὺ κατέρχεται ἀπὸ τὸν

Ἄθωνα, σχηματίζουμε ἀπὸ τὴν ἀκόλουθον περιγραφὴν τοῦ ἔτους 1964· «Ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλαγιᾶς καὶ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω -γράφει ὁ Καυσοκαλυβίτης ἱερομόναχος μακαριστὸς Ἀντώνιος Μουστάκας- κεῖνται οἱ Καλύβες·

1) Τῶν Ἁγίων Τριῶν Ἱεραρχῶν. 2) Τῆς Θείας Μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ. 3) Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. 4) Τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. 5) Τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων. 6) Τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. 7) Τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου. 8) Τῶν Ἁγίων Ἀρχαγγέλων. 9) Τοῦ Ὁσίου Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου. 10) Τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος. 11) Τοῦ Ὁσίου Ἰωάσαφ. 12) Τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου. 13) Τοῦ Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου. 14) Τῆς Ἁγίας Σκέπης τῆς Θεοτόκου. 15) Τῶν Ὁσίων Ἀγιορειτῶν Πατέρων. 16) Τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (Ὁσίου Ἀκακίου). 17) Τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου τῆς Θεοτόκου. 18) Τοῦ Ὁσίου Μαξίμου τοῦ Καυσοκαλύβη. 19) Τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους. 20) Τῆς Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου. 21) Τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς· καὶ τρεῖς Καλύβες ἄνευ Ναῶν.

Ἐπὶ δὲ τῆς δυτικῆς πλαγιᾶς (πάλιν ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω) κεῖνται οἱ Καλύβες·

1) Τῶν Ἁγίων Πάντων. 2) Τῶν Ἁγίων Ἀρχαγγέλων. 3) Τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. 4) Τοῦ Ὁσίου Παχωμίου τοῦ Μεγάλου. 5) Τοῦ Ἁγίου Μεθοδίου, Πατριάρχου

Κωνσταντινουπόλεως. 6) Τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. 7) Τοῦ Ἁγίου Εὐσταθίου. 8) Τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. 9) Τῆς Ἁγίας Ἄννης. 10) Τῆς Ὑπαπαντῆς τοῦ Χριστοῦ. 11) Τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. 12) Τῶν Ἁγίων Νεομαρτύρων. 13) Τοῦ Τιμίου Προδρόμου· καὶ δύο Καλύβες ἄνευ Ναῶν. Ἐκατέρωθεν τῆς Σκήτης περὶ τὴν μίαν ὥραν περίπου κεῖνται τὰ Ἡσυχαστήρια τῶν Ὁσίων Νήφωνος τοῦ Καυσοκαλυβίτου καὶ Νείλου τοῦ Μυροβλύτου· ἄνωθεν αὐτῆς τὸ Ἡσυχαστήριον τοῦ Ὁσίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου· καὶ ἐν τῇ Νησίδι ἡ Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Χριστοφόρου» (Ἀντωνίου Μουστάκα· «Ἡ ἐν τῷ Ἁγιωνύμῳ Ὄρει τοῦ Ἁθῶ Ἱερὰ Σκήτη τῆς Ἁγίας Τριάδος τῶν Καυσοκαλυβίων», Ἅγιον Ὄρος 1964, σελ. 17-18).

Σήμερα στὰ Καυσοκαλύβια ἀσκοῦνται 35 μοναχοὶ καὶ ὑπάρχουν 25 Καλύβες (σπίτια), 25 Ἐκκλησίες καὶ 4-5 κενές Καλύβες (χωρὶς μοναχοὺς).

Ἀνέκαθεν ἡ περιοχή τῶν Καυσοκαλυβίων προσεῖλκεν πλῆθος ἐπισκεπτῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ πολλοὺς λογίους καὶ θαυμαστὰς τῆς Σκήτης. Ἴδου τί ἐσημείωσε μεταξὺ ἄλλων κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθὸν ἐπισκέπτῃς τῆς Σκήτης, ἐγκωμιάζων αὐτήν· «Ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἔξω τοῦ κόσμου· ἐν τῷ Ἁθῶ, καὶ ὑπὸ τὸν Ἁθῶ, εἰς τοὺς τραχεῖς αὐτοῦ πόδας, τοὺς ὁποίους ἡ μαινομένη θάλασσα ἀπορράπιζει ἀφρίζουσα, ὑψοῦται τῆς ἡσυχίας ἀκρόπολις, ἔνθα τὸ μέγα πάνθεον τῶν ἀζύγων, ἡ Ἱερὰ τῶν

Καυσοκαλυβίων Σκήτη. Ἐρημική, βασίλισσα, ἐν τῇ πέτρα τῆς ὑπομονῆς τοὺς πόδας ἀπαρασαλεύτως στήσασα, καὶ τὸ στέμμα αὐτῆς διὰ ἱερῶν λίθων, τῶν κύκλῳ αὐτῆς Καλυβῶν, περιηνηθισμένον ἐπιδεικνύουσα, βασιλεύει τῆς ἐρήμου μακρὰν τῶν ὀφθαλμῶν, ζῶσα ἀγνοουμένη, ξένη ἐν τῇ ζωῇ, θαυμαστὴ ἐν τῇ ταπεινώσει, πλατυνομένη ἐν ταῖς θεωρίαις, στενουμένη ἐν τῷ ἀσκητισμῷ. Ἐπὶ τῆς πέτρας καθημένη, καὶ τοὺς πύργους τῆς ψυχῆς αὐτῆς ἐπὶ τῆς πέτρας τῆς πίστεως ἐδράσασα, ἀνυψοῦται τοῖς πτεροῖς τῆς σωφροσύνης, κοιμήσασα τὰ πάθη καὶ τὴν ψυχικὴν λαμπάδα συντηροῦσα ἀνύστακτον· τὰ περικύκλῳ αὐτῆς θάλασσα καὶ φάραγγες καὶ κρημοὶ καὶ βράχοι. Βράχοι αἰῶνιοι βωβοὶ καὶ γαλήνιοι... Καλύβαι τεσσαράκοντα κυκλοῦσι τὴν Σκήτην ὡς στέφανος χρυσοῦς διάλιθος, ἄλλην ἄλλαι ἐκπέμπουσαι ἀστραπὴν φωτὸς καταστράπτοντος τὴν ἔρημον... Καὶ ἰδοὺ σήμερον ἐκ τῆς ἐρημικῆς ταύτης ἐσχατιᾶς τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἐκ τῶν ἀποκρήμων χαραδρῶν καὶ σπηλαιῶν ἀναπηδᾷ πηγὴ ζωῆς ἀθανάτου νάματος, τὴν δίψαν καταστέλλουσα» (Ἄντ. Μουστάκα, ὅπως ἀνωτ. σελ. 24).

8. Τὸ μεγάλο θαῦμα τοῦ Ὁσίου εἰς τὰ Καυσοκαλύβια

Ὁμαλὴ καὶ ἀπρόσκοπη θὰ ἦταν ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἡ πρόοδος τῆς Σκήτης, ἂν ἀπὸ τὶς πρῶτες ἡμέρες οἱ μοναχοὶ δὲν ἀντιμετώπιζαν σοβαρὰ προβλήματα ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν τοῦ νεροῦ. Τὸ ζήτημα τῆς λειψυδρίας

ἀπασχολοῦσε σοβαρὰ τὸν Ὅσιον καὶ ὄλους τοὺς Πατέρας, οἱ ὅποιοι ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ ὑδρεύωνται ἀπὸ δεξαμενές, μέσα στὶς ὁποῖες συγκέντρωναν τὸ νερὸ τῆς βροχῆς. Τέτοιες δεξαμενές σώζονται μέχρι σήμερα στὶς περισσότερες Καλύβες. Ἀπὸ τὴν λειψυδρίαν πολλοὶ ἀσκηταὶ ἀναγκάσθηκαν νὰ φύγουν εἰς ἄλλα μέρη.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἔτυχε νὰ ἐπισκεφθῆ τὴ Σκήτη γιὰ νὰ ἡσυχάσῃ, ἓνας τεχνίτης (κτίστης καὶ ὑδραυλικὸς) ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, ὁ ὅποῖος ὠνομάζετο Τιμόθεος. Ὁ Ἀκάκιος τὸν ὑποδέχθηκε ὡς πραγματικὸν ἀπεσταλμένον τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν ἀπηύθυνε θερμὴν προσευχὴν πρὸς τὸν Θεὸν γιὰ τὴ συγκεκριμένη αὐτὴ ἀνάγκη. Ἀμέσως θεία ὄπτασία ἀποκαλύπτει εἰς τὸν Ὅσιον ὀρισμένην τοποθεσίαν, εἰς τὴν ὁποῖαν ἔπρεπε νὰ ἀναζητήσῃ νερὸ. Χωρὶς καθυστέρησιν κατευθύνεται πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν εἰδικὸν καὶ ἔμπειρον τεχνίτην. Ἐκεῖ ἐπικαλεῖται καὶ πάλιν τὸ πανύμνητον ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ ἀπευθυνόμενος εἰς τὸν συνοδὸν του εἶπε· Τιμόθεε, ἐδῶ σκάψον καὶ θέλεις εὔρει νερόν, τῇ τοῦ Θεοῦ βοηθείᾳ καὶ χάριτι.

Ὁ Τιμόθεος ἐκπληκτικὸς πρέπει νὰ ἄκουσε τὴν προσταγὴν, διότι τὸ ἔδαφος μπροστὰ του δὲν ἦταν παρὰ ἓνας μεγάλος σωρὸς ἀπὸ πέτρες καὶ ὡς εἰδικός, δικαιολογημένα θὰ εἶχε τὶς ἀντιρρήσεις του. Ἡ ἐντολὴ ὅμως τοῦ Ἀκακίου δὲν ἄφηνε περιθώρια γιὰ συζήτησιν

καὶ καθυστέρησιν. Ὑπάκουσε λοιπὸν καὶ ἄρχισε νὰ σκάπη συστηματικὰ, ἀνοίγοντας κτιστὸν μικρὸν λάκκον (λαγούμι). Ἀλλὰ φθόνῳ καὶ ἐπηρείᾳ τοῦ διαβόλου ἔπεσε τὸ λαγούμι, καὶ κτίσας ὁ Τιμόθεος τρεῖς καὶ τέσσερις φορές τὸ λαγούμι, μόλις μὲ τὰς εὐχὰς τοῦ ἁγίου Γέροντος ἐστερέωσε· διότι εἶδε νοερῶς ὁ Ὅσιος τὸν δαίμονα, ὅπου ἔκαμνεν ἐμπόδια καὶ τέχνας, διὰ νὰ δυσκολεύσῃ τὸ νερόν· καὶ πηγαίνει ἐκεῖ τὸ ταχὺ καὶ εὗρήκε τὸν Τιμόθεον καὶ ὄλους τοὺς συνεργάτας του, καὶ ἦταν κατακείμενοι εἰς τὴν γῆν, ὡσὰν παράλυτοι, καὶ νὰ κινηθοῦν δὲν ἤμποροῦσαν. Κάμνει προσευχὴν ὁ Ὅσιος πρὸς τὸν Θεόν, καὶ μὲ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ ἐδίωξε τὸν πειράζοντα.

Τὸ ἔργον ἐτελείωσε. Καὶ ἰδοὺ τὸ θαῦμα! Ὑδωρ διειδέστατον, ὑγιέστατον καὶ ψυχρότατον ἀναβλύζει ἀπὸ τρεῖς πηγὰς... ὅπου μέσα εἰς τὸ Ὄρος δὲν εὗρίσκεται καλύτερον...».

Τὸ νερὸ ἦταν τόσο, ὥστε νὰ ἐπαρκῆ γιὰ τὶς ἀνάγκες ὄλων τῶν Καλυβῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξασφαλίζῃ μέχρι σήμερα τὴ λειτουργία νερομύλου ποὺ τόσο ἀπαραίτητος εἶναι στὴ Σκήτη.

Ἀργότερα ἔγινε βαθειὰ ἐκσκαφὴ μέσα στὸ βουνό, κατασκευάσθηκε ὑδραγωγεῖον καὶ μεταφέρθηκε τὸ νερὸ ὡς τὸ μύλο, ἀπ' ὅπου διανεμήθηκε ἄφθονο σὲ ὅλες τὶς Καλύβες. Γιὰ ὅλες αὐτὲς τὶς ἐργασίες εἶχαν διαθέσει ἀργότερα χρήματα ὁ Προηγούμενος καὶ

πρώην Μητροπολίτης Ἄρτης Νεόφυτος, ὁ πρώην Μητροπολίτης Λήμνου Ἰωαννίκιος, πολλοὶ εὐλαβεῖς ἀδελφοὶ καὶ πρὸ παντὸς ὁ Προηγούμενος τῆς Λαύρας Νεόφυτος. Ἡ «τριγωνικὴ» αὐτὴ πηγὴ μὲ τὸ ἄφθονον νερό, ἡ ὁποία ὑπῆρξε τὸ κυριώτερον στήριγμα τῆς Σκῆτης, διατηρεῖται μέχρι σήμερον σὲ βαθειὰ λιθόκτιστη σήραγγα μὲ τὴν προσωνυμίαν «Ἁγίασμα τοῦ Ἁγίου Ἀκακίου».

Ἀργότερα ὅταν κτίσθηκε τὸ Κυριακὸν τῆς σημερινῆς Σκῆτης, οἱ Πατέρες ἀπὸ εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν Πανάγαθον Θεὸν γιὰ τὸ θαῦμα τῆς ἀνευρέσεως τοῦ νεροῦ, γιὰ τὴν πλούσιαν αὐτὴ δωρεάν, ἀφιέρωσαν τὸν Ναὸν εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ Ζωοποιοῦ Τριάδος.

Ἡ ἀγιορείτικὴ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι τὸ νερὸ ποὺ ἀρχικὰ ἀνέβλυσε ἀπὸ τρεῖς πηγές, ἦταν πολὺ περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι περιγράφεται. Τόσο πολὺ μάλιστα, ὥστε ἡ Παναγία περιώρισε τὴν ποσότητα τοῦ νεροῦ, γιὰ νὰ μὴν παρασυρθοῦν οἱ Πατέρες στὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἀναπάντεχου αὐτοῦ πλοῦτου, μὲ τὴν ἄρδουσιν καὶ καλλιέργειαν τῆς ἄγονης μέχρι τότε γῆς, καὶ παραμελήσουσιν τὰ πνευματικὰ τους καθήκοντα.

9. Ἄλλα θαύματα τοῦ ὁσίου Ἀκακίου

α) Προλαμβάνονται διαμάχες

Μεταξὺ τῶν Ἡσυχαστῶν τοῦ 14ου αἰῶνος ποὺ ἔζησαν ἀσκητικὰ στὴν περιοχή τῶν Καυσοκαλυβίων, ἦταν καὶ ὁ ὅσιος Νεῖλος ὁ Μυροβλύτης ἀπὸ τὸν Ἅγιον Πέτρον τῆς Κυνουρίας. Οἱ Πατέρες τῆς Σκήτης λέγουν ὅτι τὸ μύρον ποὺ ἔβγαινε ἀπὸ τὸν τάφο τοῦ ὁσίου Νείλου, ἔφθανε ὡς τὴ θάλασσα, ποὺ ἀπέχει διακόσια καὶ πλέον μέτρα ἀπὸ τὸ Σπήλαιόν του. Στὸ μέρος ἐκεῖνο ἔφταναν οἱ караβοκύρηδες μὲ τὰ καΐκια τους, ἔπαιρναν τὸ μύρον καὶ τὸ πωλοῦσαν στοὺς χριστιανούς, οἱ ὁποῖοι πολλὰς φορές μάλωναν καὶ δέρνονταν ἄσχημα γιὰ τὸ ποιὸς θὰ πάρη περισσότερο.

Ἐπειδὴ οἱ φιλονικίες κατέληγαν καὶ σὲ ἐγκλήματα, ὁ ὅσιος Ἀκάκιος ξεκίνησε ἀπὸ τὴ Σκήτη καὶ πῆγε στὸ Σπήλαιο τοῦ ὁσίου Νείλου, ὅπου ἦταν καὶ ὁ τάφος του. Ἀφοῦ γονάτισε καὶ προσκύνησε μὲ πόνο στὴν καρδιὰ εἶπε·

«Ὅσιε Πάτερ καὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφὲ Νεῖλε, ἐσὺ ὅλη σου τὴ ζωὴ τὴν πέρασες μὲ ἀσκητικούς ἀγῶνες καὶ πόνους, ποὺ ἐσὺ καὶ ὁ Θεὸς μόνον γνωρίζει· πέρασες στερήσεις καὶ κακουχίες· δὲν ἀγάπησες ποτὲ τὴ δόξα τῶν ἀνθρώπων· ἀγαποῦσες τὴν ἡσυχία· ἦσουν ταπεινὸς καὶ εἰρηνικὸς· καὶ τώρα μὲ τὸ ἅγιον μύρον, ποὺ σοῦ χάρισε ὁ Θεός, δὲν βλέπεις πόσες φιλονικίες, σκάνδαλα καὶ φονικὰ ἀκόμη γίνονται στοὺς ἀνθρώπους; Σὲ παρακαλῶ, Ὅσιε ἀδελφέ, παρακάλεσε τὸν Θεὸν νὰ σταματήσῃ ἡ δωρεὰ αὐτὴ, γιὰ νὰ παύσουν τὰ σκάνδαλα».

Ἀπὸ τὴν ὥρα ἐκείνη σταμάτησε ἡ ροὴ τοῦ μύρου, ἀλλὰ τὰ ἴχνη τῆς ροῆς του ἀπὸ τὰ βράχια ὡς τὴ θάλασσα, διακρίνονται μέχρι σήμερα (Ἀπὸ τὸ βιβλίον «Γεροντικὸν τοῦ Ἁγίου Ὀρους», Μοναχοῦ Ἀνδρέου - Χαραλάμπους Θεοφιλοπούλου, σελ. 167, ἔκδοσις Β' 1980).

β) Νεαρὸς θεραπεύεται ἀπὸ τὴν κεφαλαλγίαν

Ὁ ὄσιος Ἀκάκιος χρησιμοποίησε εἰς τὸ Σπήλαιόν του ὡς προσκέφαλον ἓνα ξύλον, ὡς εἶδος σκαμνίου. Ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἁγιασμένον ξύλον ὁ ἐνάρετος μοναχὸς Μιχαήλ, ἀπὸ τὴ Σύμη τῆς Δωδεκανήσου, ποὺ εἶχε ἀσκητεύσει εἰς τὰ Καυσοκαλύβια πολλὰ χρόνια, ἀπέκοψε ἓνα τεμάχιον καὶ τὸ πήρε μαζί του στὴν Ἀθήνα, κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του σὲ μιὰ πολὺ εὐσεβῆ χριστιανὴ οἰκοδέσποινα, τῆς ὁποίας ὁ υἱὸς ἔπασχεν ἀπὸ κεφαλαλγίαν. Ὁ πατὴρ Μιχαήλ ἔβαλε τὸ ξύλον αὐτὸ μέσα εἰς ἓνα ποτήρι νερὸ καὶ ἔδωσε εἰς τὸ ἄρρώστο παιδί νὰ πιῇ. Καί, ὦ τοῦ θαύματος! Μόλις τὸ παιδί ἤπιε, ἀπαλλάχτηκε ἀμέσως ἀπὸ τὴν κεφαλαλγίαν καὶ ἐθεραπεύθη τελείως (Ἀπὸ τὸ βιβλίον «Τὸ Ἅγιον Ὄρος - Ἄθως» Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Μουστάκα, σελ. 15, Ἀθῆναι 1957).

γ) Μακροχρόνια ἀρρώστια θεραπεύεται

Ὁ κύριος Γ.Κ. ἀπὸ τὴν Κόρινθον μὲ ἐπιστολὴ του πρὸς τὸν Γέροντα τοῦ Σπηλαιίου τοῦ ὁσίου Ἀκακίου γράφει:

Ἐν Κορίνθῳ τῇ 31ῃ (18) Ἰανουαρίου 1981

Σεβαστὲ Γέροντα,

Εὐχομαι ἡ ἐπιστολή μου νὰ σᾶς εὕρη μὲ ὑγεία, χαρὰ καὶ εἰρήνη Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Στὸ περιβόλι τῆς Παναγίας μας ἔχω ἔρθει δέκα ὀκτῶ φορές καὶ δύο φορές στὸ κελλί σας, τὴν τελευταία φορά τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1980, ὅποτε καὶ παρεκάλεσα τὸν Ἅγιο Ἀκάκιο, ἐγὼ ὁ ἀνάξιος καὶ ἔταξα τρεῖς λαμπάδες, γιὰ νὰ κάνη καλὰ τὴ σύζυγό μου Ἑλένη, ποὺ ὑποφέρει εἴκοσι χρόνια ἀπὸ φρικτοὺς πονοκεφάλους (ἡμικρανίες) καὶ τελευταῖα εἶχε φθάσει στὰ πρόθυρα τοῦ θανάτου μὲ λιποθυμίες, καρδιακὲς κρίσεις κ.λπ. ἀπὸ τοὺς φοβεροὺς πονοκεφάλους καὶ τὴν κατάχρησιν παυσίπων φαρμάκων. Δόξα τῷ Θεῷ, εὐδόκησε ὁ Κύριος διὰ τοῦ Ἁγίου Ἀκακίου καὶ ἀπὸ τὸν περασμένο Νοέμβριον 1980 ἔγινε καλὰ. Ἔφυγαν οἱ φρικτοὶ πόνοι μετὰ ἀπὸ εἴκοσι χρόνια.

Ἐσωκλείστως σᾶς στέλνω πεντακόσιες δραχμὲς γιὰ τρεῖς λαμπάδες καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ τὶς ἀνάψετε ἔμπρὸς στὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Ἀκακίου.

Ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν σας,
Γ.Κ., Κύπρου 8 – Κόρινθος

(«Ὁ Ὅσιος Ἀκάκιος ὁ Καυσοκαλυβίτης», Γεωργίου Μηλίτση, διδασκάλου, Τρίκαλα 1986, σελ. 47).

10. Ἐξέχοντα πρόσωπα ἐπισκέπτες τοῦ ὁσίου Ἀκακίου

Μεταξὺ τῶν προσωπικότητων ποὺ ἐπισκέφθηκαν τὸν ὁσιον Ἀκάκιον εἰς τὸ Σπήλαιόν του συγκαταλέγονται καὶ οἱ ἑξῆς·

α) Ὁ σοφώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Χρῦσανθος (1707-1731), ὁ ἐπιφανέστερος λόγιος τῆς Ἀνατολῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην. Ὁ Πατριάρχης εἶχε ἐπισκεφθῆ τὸ Ἅγιον Ὄρος, πραγματοποιώντας προσκυνηματικὴ περιοδεία εἰς τὰ μοναστήρια. Μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν εἶχε γράψει καὶ τὸν κατάλογον τῶν σπουδαιότερων χειρογράφων τῶν μοναστηριῶν, τὰ ὁποῖα ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Κ. Σάθα εἰς τὴν «Μεσαιωνικὴν Βιβλιοθήκην» του, Α΄ τόμος, σελ. 273-284. Πολλὰ ἀπὸ τὰ χειρόγραφα αὐτὰ δὲν ὑπάρχουν σήμερα.

Δὲν εἶχε τελειώσει τὴν περιοδείαν του ὁ Πατριάρχης, ὅταν ἡ φήμη τοῦ Ἀκακίου τὸν ὠδήγησε εἰς τὴν Σκῆτην τῶν Καυσοκαλυβίων. Ἐπισκέφθηκε λοιπὸν τὸν Ἀκάκιον εἰς τὸ Σπήλαιόν του, γιὰ νὰ τὸν γνωρίσῃ ἀπὸ κοντὰ. «Ἐφθασε μάλιστα ἐκεῖ μὲ πολλὴν προθυμίαν καὶ ἀνταμώσας αὐτὸν καὶ πολλὰ ἀπόρρητα ἐρωτήσας ἐθαύμασε τὴν ὑψηλὴν του διάκρισιν καὶ τὴν θαυμαστὴν καὶ ἁγίαν του πολιτείαν· καὶ εὐφρανθεὶς ἐκ τῶν καλῶν λόγων του, ἐκήρυτε πανταχοῦ λέγων· «Εἶδον ἄλλον Προφήτην Ἥλιον καὶ Βαπτιστὴν

Ἰωάννην, εἶδον περισσότερα ἀπὸ ὅσα ἤκουον». Ἐδόξαζε δὲ τὸν Θεόν, ὅτι εἰς τοιούτους καιροὺς εὐρίσκεται τοιοῦτος ἄνθρωπος πεπρωκισμένος διὰ τόσων λαμπρῶν ἀρετῶν».

Ἡ γνώμη αὐτῆ τοῦ συνετοῦ ἱεράρχου δὲν εἶναι ὑπερβολικὴ. Τὸ διαπιστώνει κανεὶς, ἂν μελετήσῃ μετὰ προσοχῆς τὸν βίον τοῦ ὁσίου Ἀκακίου.

β) Ὁ γνωστὸς Ῥῶσσος συγγραφεὺς τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἁγίου Ὁρους, Βασίλειος Βάρσκιϊ (Βάρσκης). Αὐτὸς ἐπισκέφθηκε στὶς 25 Ὀκτωβρίου 1725 τὸν Ἀκάκιον εἰς τὸ σπήλαιον του καὶ σχετικὰ μὲ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτὴν ἔγραψε:

«Ἐπεσκέφθην ἓνα Γέροντα, πρῶτον μεταξὺ τῶν Πατέρων τῆς Σκήτης, καὶ διενυκτέρευσα παρ' αὐτῷ. Ὀνομάζεται Ἀκάκιος, ὅστις τιμᾶται ὑπὸ τῶν ἐν Ἄθῳ διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ εἶναι πρῶτος μεταξὺ τῶν ἀσκητευόντων, καὶ ἤκουσα ὅτι ἔχει χάρισμα προορατικόν. Ἐκάθητο τότε, εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ ἁγίου Μαξίμου» (Εὐλ. Κουρίλα, Ἱστ. Ἀσκητισμοῦ, σελ. 67).

γ) Ἄλλη ἐπίσκεψις πραγματοποιήθηκε εἰς τὸ Σπήλαιον ἀπὸ δυσπιστοῦντα λόγιον τῆς ἐποχῆς, τὸν Θεοδώρητον, ὁ ὁποῖος «ἀμφιβάλλων εἰς τὰ παρὰ πολλῶν περὶ Ἀκακίου λεγόμενα, ἴσως καὶ περὶ τῶν πάλαι Ὀσίων ἱστορούμενα, διότι πολλοὺς χρόνους εἰς τὰς ἐν Εὐρώπῃ Ἀκαδημίας διέτριψεν, αἵτινες

ἀπιστοῦσιν εἰς τὰ τῶν Ἁγίων ἱστοροῦμενα θαύματα, ἦλθεν ἐξεπίτηδες ἰδεῖν ἂν τὰ περὶ Ἀκακίου ἀληθεύωσιν, καὶ μείνας παρὰ τῷ Ὄσιῳ, καὶ διὰ πείρας γνοὺς τὴν ἀλήθειαν ὑπέστρεψε κήρυξ μεγαλόφωνος... Ἦρώτα αὐτὸν ὡς Προφήτην περὶ πολλῶν, διότι ἔβλεπεν ὁ Ὅσιος τὰ ἔσω ἐκάστου ἀπόκρυφα διανοήματα, καὶ μέλλοντα γενέσθαι, ὡς παρόντα» (Τοῦ ἰδίου, Ἱστορία Ἀσκητισμοῦ, σελ. 80).

Ὁ ἴδιος λόγιος εἰς ἄλλο σημεῖον ἀναφέρει· «Ἡ φήμη τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ καὶ ἡ θεόθεν δοθεῖσα χάρις τοῦ προγνωστικοῦ εἴλκυσε πολλούς, καὶ οὐκ ἐκ τοῦ Ὅρους ὠφελείας χάριν ἀλλὰ καὶ μακρόθεν... Οὗτος ἔδειξε τὴν κεκρυμμένην πηγὴν τοῦ ὕδατος καὶ τὴν ἐπομένην τῆς Σκήτης κατάστασιν» (Ἱστορία Ἀσκητισμοῦ, σελ. 76).

δ) Δύο ἀκόμη Οἰκουμενικοὶ Πατριάρχαι συγκαταλέγονται μεταξὺ τῶν ἐξεχόντων ἐπισκεπτῶν τοῦ Σπηλαίου τοῦ ὀσίου Ἀκακίου, ἀρκετὰ χρόνια μετὰ τὴν κοίμησίν του·

1) Ὁ Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ΄, ὁ ὁποῖος ἔτρεφε ἰδιαίτερη συμπάθεια καὶ προτίμησιν πρὸς τοὺς Πατέρας τῆς Σκήτης. Ὁ ἴδιος ποικιλοτρόπως ἐξεδήλωσε τὸ ἔμπρακτον ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν Σκήτην τῶν Καυσοκαλυβίων.

2) Ὁ Πατριάρχης καὶ Ἐθνομάρτυς Γρηγόριος ὁ Ε΄, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δεκαετοῦς παραμονῆς

του εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἐκτὸς τῶν ἄλλων περιοχῶν, ἐπισκεπτόταν συχνὰ καὶ προσκυνοῦσε εἰς τὸ ἡσυχαστήριον καὶ εἰς τὸ Σπήλαιον τοῦ ἁγίου Ἀκακίου.

11. Ὅσιομάρτυρες ὑποτακτικοὶ τοῦ Ἀκακίου

Ἡ ζωὴ καὶ τὰ μαρτύρια τῶν Ὁσιομαρτύρων στὴν Τουρκοκρατούμενη Πατρίδα μας καλύπτουν μιὰ περίοδο τεσσάρων αἰῶνων (1453-1821). Μὲ τὴ θυσία καὶ τὸ αἷμα των οἱ Ὁσιομάρτυρες ἐστερέωσαν τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ ἀνεδείχθησαν παραδείγματα ὑπομονῆς καὶ καρτερίας διὰ τοὺς ὑποδούλους ἀδελφούς των, οἱ ὅποιοι ἐστέναζον κάτω ἀπὸ τὸν ζυγὸν τῶν τυράννων. Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι καὶ τρεῖς ὑποτακτικοὶ τοῦ Ἀκακίου· Ῥωμανός, Νικόδημος καὶ Παχώμιος. Εἶχαν ἀποφασίσει νὰ ὁμολογήσουν τὴν πίστιν των ἐνώπιον τῶν τυράννων καὶ νὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον τοῦ φοβεροῦ μαρτυρίου. Πρὸς τοῦτο ἐπισκέφθηκαν τόπους ἱεροῦς, ἔζησαν σὲ μοναστήρια καὶ Σκῆτες καὶ ἀσκήθησαν κοντὰ σὲ μοναχοὺς καὶ σεβαστοὺς Πατέρας. Κατὰ τὸ τελευταῖον ὅμως καὶ κρισιμώτερον στάδιον τῆς «δοκιμασίας» των ἔπρεπε νὰ καταφύγουν εἰς τὸν «ἀλείπτῃν μαρτύρων», ὅπως ἀποκαλοῦσαν τὸν εἰδικὸν καὶ τὸν πλέον ἔμπειρον πνευματικὸν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Πλησίον του ἔπρεπε νὰ ὀλοκληρωθῇ ἡ τελικὴ φάσις τῆς προετοιμασίας.

Στὴν περίπτωσιν τῶν τριῶν Ὁσιομαρτύρων ὁ ὄσιος Ἀκάκιος ὑπῆρξε ὁ πλέον κατάλληλος καὶ ἐνδεδειγμένος. Τὸν ἀνεζήτησαν εἰς τὰ Καυσοκαλύβια, ἀλλὰ καθένας εἰς διαφορετικὸν χρόνον. Ἐμαθήτευσαν πλησίον του καὶ ἀσκήθησαν ὑπομονητικὰ μαζί του. Καὶ ἐκεῖνος μὲ τὴν πείρα του, τὴν καθοδήγησιν καὶ τὶς συμβουλές του ἔγινε ὁ καλύτερος συμπαραστάτης καὶ βοηθός των.

«Ὁ λόγος αὐτοῦ ἦτο μὲν ἀπλοῦς, ἀλλ' ἄλατι ἠρτυμένος· ἀπλοῦς τῇ φράσει, ἀλλὰ μεστός τῇ διανοίᾳ, χαριτωμένος καὶ μελισταγής, πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως. Συνήρπαζεν, ὅταν ὠμίλει ὁ Ὁσιος, καὶ ἐνεθουσίαζε ἐνσταλάζων εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀκούοντος τὴν δυνάμιν τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς πίστεως...» (Εὐλογίου Κουρίλα - Λαυριώτου, Ἱστορία τοῦ Ἀσκητισμοῦ, σελ. 83).

Πλησίον τοῦ Ἀκακίου ὁ Ῥωμανὸς παρέμεινε «χρόνον ἱκανόν», ὁ Νικόδημος μικρὸν χρονικὸν διάστημα καὶ ὁ Παχώμιος ἕξι χρόνια. Ἀπὸ τὴν ἄποψιν αὐτῆ οἱ δύο θεωροῦνται Καυσοκαλυβῖται, ἀλλὰ καὶ ὁ Νικόδημος ἀπὸ τὰ Καυσοκαλύβια ἔφυγε διὰ τὸ μαρτύριον. Πλησίον τοῦ Ἀκακίου ἔζησαν τὴ συγκλονιστικώτερη περίοδο τῆς ζωῆς των· μὲ τὶς εὐχές δὲ καὶ τὶς εὐλογίες τοῦ ἰδίου ἀνεχώρησαν καθένας διὰ τὸν τόπον εἰς τὸν ὁποῖον ἔμελλε νὰ μαρτυρήσῃ. Εἶχαν συνδεθῆ τόσον στενὰ μὲ τὸ πρόσωπόν του, ὥστε ὁ βίος των νὰ ἀποτελῇ τμῆμα ἀναπόσπαστον τῆς ζωῆς τοῦ Ὁσίου.

Ἐπειτα, οἱ ἴδιοι ὡς μαθηταὶ καὶ ὑποτακτικοὶ του, ἀποτελοῦν τὴν καλύτερη μαρτυρία τῆς θείας χάριτος καὶ τῆς ἀκτινοβολοῦσης ἀγιότητος τοῦ διδασκάλου των, σύμφωνα μὲ τὸν λόγον τῆς Γραφῆς· «ἕκαστον γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται» (Λουκ. στ' 44).

α) Ὁ ὀσιομάρτυς Ῥωμανὸς

Ὁ βίος τοῦ ὀσιομάρτυρος Ῥωμανοῦ ἐγράφη ἀπὸ τὸν Ἰωνᾶν τὸν Καυσοκαλυβίτην, μὲ τὴν ἐντολὴ τοῦ ὀσίου Ἀκακίου, ὅπως ἄλλωστε ὁ ἴδιος ὁ Ἰωνᾶς ὁμολογεῖ, καθὼς ἀπὸ τὸ ἅγιον στόμα ἤκουσα τοῦ Πατρός μου καὶ Γέροντος νὰ μοῦ διηγῆται ἓνα πρὸς ἓνα τοῦ μάρτυρος τὰ ἀγωνίσματα.

Ὁ Ῥωμανὸς γεννήθηκε στὸ Καρπενῆσι. Οἱ γονεῖς του ἦταν πτωχοὶ καὶ ἀγράμματοι, ἀλλὰ εὐσεβεῖς χριστιανοί. Δὲν κατῴρθωσαν νὰ μορφώσουν τὸν Ῥωμανὸν καὶ τὸν ἔκαμαν βοσκὸν στὰ πρόβατά τους. Φρόντισαν ὅμως καὶ τοῦ ἔδωσαν χριστιανικὴ ἀνατροφή.

Ὅταν ἐνηλικιώθηκε πῆγε στὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀπὸ κεῖ στὴ Θεσσαλονίκη καὶ στὴ Μυτιλήνη.

Ἐπισκέφθηκε ἀκόμη τοὺς Ἁγίους Τόπους καὶ ἀξιώθηκε νὰ προσκυνήσῃ τὸν Ἅγιο Τάφο τοῦ Χριστοῦ.

Ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα πῆγε στὸ μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Σάββα ὅπου παρέμεινε γιὰ ἓνα χρονικὸ διάστημα.

Ἐκεῖ ἔμαθε γιὰ τοὺς βίους τῶν Ἁγίων καὶ τῶν

Μαρτύρων, γιὰ τὰ βάσανα, τὶς θλίψεις καὶ τὰ δεινὰ ποὺ ὑπέμεναν γιὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὰ οὐράνια ἀγαθὰ μὲ τὰ ὁποῖα βραβεύονται στὴ μέλλουσα ζωὴ. Αὐτὰ τὰ αἰώνια ἀγαθὰ ἄρχισε νὰ ὀνειρεύεται καὶ ἐκεῖνος καὶ γιὰ νὰ τὰ ἐξασφαλίσῃ, ἀναζητοῦσε ἐπίμονα τὸν μαρτυρικὸν θάνατον.

Μὲ τὸν πόθο καὶ τὴ λαχτάρᾳ τοῦ μαρτυρίου ἐπέστρεψε στὴν τουρκοκρατούμενη Ἑλλάδα καὶ ἐπισκέφθηκε τὴ Χίο καὶ τὴ Θεσσαλονίκη, ὅπου ἐκήρυττε εἰς τοὺς Τούρκους, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον τοῦ πασᾶ τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ, ὡς τὴν μόνην ἀληθινὴν καὶ τὸν Χριστὸν ὡς τὸν ποιητὴν τοῦ παντὸς καὶ Σωτῆρα τοῦ κόσμου. Τὴν δὲ πίστιν τῶν Ἀγαρηνῶν ματαίαν καὶ τὸν Προφήτην τους, ψεύτην, ἀπατεῶνα καὶ κατοικητήριον τοῦ διαβόλου.

Συνελήφθη τότε ἀπὸ τοὺς Τούρκους οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ τὸν ἐβασάνισαν ἀρκετὰ, πῆραν τὴν ἀπόφασιν νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν.

Ἐνας πλοίαρχος Ἕλληνας ποὺ παρευρέθηκε στὰ βασανιστήρια, παρεκάλεσε τοὺς Τούρκους νὰ παραδώσουν εἰς αὐτὸν τὸν Ῥωμανὸν γιὰ νὰ τὸν χρησιμοποιήσῃ ὡς κωπηλάτην εἰς τὸ πλοῖον του, ἰσχυριζόμενος ὅτι, «ἢ διὰ τοῦ βίου κωπηλασία εἶναι τὸ χειρότερον μαρτύριον» (Εὐλ. Κουρίλα, Ἰστ. Ἀσκητισμοῦ, σελ. 84). Οἱ Τοῦρκοι ἐπείσθησαν καὶ ἀφοῦ ἔλαβον ἓνα σημαντικὸν ποσὸν χρημάτων,

παρέδωσαν τὸν Ῥωμανὸν εἰς τὸν πλοίαρχον.
Ἐλεύθερος πλέον ὁ Ῥωμανὸς καταφεύγει στὸ Ἅγιον
Ὅρος καὶ ἀναζητεῖ τὸν Ἀκάκιον στὰ Καυσοκαλύβια
καὶ παραμένει ἐκεῖ ἀρκετὸν χρόνον ὡς ὑποτακτικός
του, ἀγωνιζόμενοι ὁμοῦ ὑπερανθρώπως ὡς ἄσαρκοι.

Ὁ ζῆλος του ὁμῶς πρὸς τὸ μαρτύριον δὲν τὸν ἄφηνε νὰ
ἡσυχάσῃ καὶ ἐφέρετο ὡσὰν ξένος τῆς παρούσης ζωῆς
καὶ ὅλον τὸ μαρτύριον ἐφαντάζετο νύκτα καὶ ἡμέραν.

Ἀπεφάσισαν λοιπὸν μὲ τὸν Ἀκάκιον, νὰ νηστεύσουν
πολλὰς ἡμέρας, παρακαλῶντας συγχρόνως τὸν Θεὸν
νὰ τοὺς ἀποκαλύψῃ τὸ τέλος τοῦ μαρτυρίου.

Πράγματι, ἀπεκαλύφθη εἰς αὐτούς, πὼς εἶναι θέλημα
Θεοῦ καὶ ὅτι ὁ Ῥωμανὸς θέλει τελειώσει καλῶς τὸ ὑπὲρ
Χριστοῦ μαρτύριον.

Τότε μεταξὺ Ῥωμανοῦ καὶ Ἀκακίου ἐγίνε συμφωνία μὲ
τὸν ἐξῆς ὄρον· Ὅταν ὁ Ῥωμανὸς δεχθῇ τὸ μαρτύριον,
νὰ πρεσβεύῃ εἰς τὸν Θεὸν γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ
Γέροντος. Καὶ ὁ Ἀκάκιος πάλιν νὰ παρακαλῇ
ἀκατάπαυστα τὸν Θεὸν διὰ τὸν Ῥωμανόν, ἕως ὅτου
τελειώσῃ καλῶς τὸν ἀγῶνα καὶ ἀξιωθῇ τὸν στέφανον
τοῦ μαρτυρίου.

Συμφώνησαν ἀκόμη νὰ μείνῃ ὁ ὄσιος Ἀκάκιος εἰς τὸ
Σπήλαιόν του ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του. Ἐπειτα
ἐδέξατο παρ' αὐτοῦ τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν
μοναχῶν τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς. Καὶ
ἀποχαιρετῶντας ὅλους τοὺς Πατέρας τῆς Σκῆτης

ἀνεχώρησε μετὰ τὰς εὐχὰς τοῦ Γέροντος διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἐκεῖ παρουσιάσθη εἰς τὸν Βεζύρην καὶ ἐκεῖνος τὸν παρέδωκε εἰς τοὺς βασανιστὰς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὑπεβλήθη σὲ πολλὰ καὶ φρικτὰ βασανιστήρια, τὰ ὅποια ὑπέμεινε ἀγόγγυστα. Τέλος ἀπετμήθη τὴν ἁγίαν κεφαλὴν καὶ ἔλαβε χαίρων τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου, τῇ δεκάτῃ ἐνάτῃ (19ῃ) τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου κατὰ τὸ 1694 ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν ὅμως τοῦ Ῥωμανοῦ, ἄγνωστον διὰ ποῖον λόγον, ὁ Ἀκάκιος ἔφυγε ἀπὸ τὸ Σπήλαιον καὶ πῆγε εἰς τὸ Κάθισμα⁴ τοῦ ὁσίου πατρὸς Ἀθανασίου τοῦ Ἀθωνίτου, ποῦ βρίσκεται ἐπάνω ἀπὸ τὴ Σκῆτη. Ἐκεῖ κατὰ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς ἦλθε εἰς ἑκκοτασιν καὶ εἶδε τὸν ὁσιομάρτυρα Ῥωμανόν, λευκοφορεμένον καὶ περιβεβλημένον μετὰ δόξαν θεϊκὴν καὶ τὸ πρόσωπόν του νὰ ἀκτινοβολῇ καὶ νὰ λάμπῃ περισσότερο ἀπὸ τὸν ἥλιον. Ὅμως, ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον ἀπὸ τὸν Γέροντα καὶ δὲν ἠθέλε νὰ τὸν ἰδῇ. Μὲ τὴν στάσιν του αὐτὴ ἔδειχνε σὰν νὰ τὸν κατηγοροῦσε, ἐπειδὴ ἔφυγε ἀπὸ τὸ Σπήλαιον παραβαίνοντας ἔτσι τὴ συμφωνία ποῦ εἶχαν κάμει.

Τότε ὁ Ἀκάκιος ἄρχισε νὰ παρακαλῇ τὸν Ῥωμανόν νὰ τὸν κοιτάξῃ μετὰ πρόσωπο χαρούμενο καὶ νὰ τὸν συγχωρήσῃ γιὰ τὸ σφάλμα ποῦ ἔκαμε. Ἐκεῖνος ὅμως δὲν ἄκουσε καὶ ἔγινε ἄφαντος. Ὁ Ἀκάκιος ἐφοβήθη τὴν αὐστηρότητα τοῦ Ῥωμανοῦ, ἀλλὰ συνῆλθε ἀμέσως

καὶ ἐπέστρεψε εἰς τὸ Σπήλαιον. Ἔγινε μάλιστα, πρὶν ἀποχωρισθοῦν, μεταξύ τους διάλογος, ὁ ὁποῖος κατὰ λέξιν ἔχει ὡς ἑξῆς· Ῥωμανός· «Ἐπίστρεψον εἰς τὸ σπήλαιον· πολλοὶ γὰρ διὰ σοῦ σωθήσονται· ἡμεῖς δ' ἐσόμεθα κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν, ἀχώριστοι».

(Νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὸ Σπήλαιόν σου· διότι ἀπὸ σένα πολλοὶ θὰ εὔρουν τὴν σωτηρίαν τους. Ἡμεῖς δὲ θὰ εἴμεθα ἀχώριστοι σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεσιν ποὺ ἐδώσαμε).

Ἀκάκιος· «Εἰ τῷ Κυρίῳ καὶ Σοὶ Ἅγιε οὕτως ἔδοξεν, ἐπιστρέφομαι, ἔσομαι δὲ ἀρωγὸς ἐπὶ πᾶσι καὶ πρέσβυς πρὸς Κύριον».

(Ἐὰν ὁ Κύριος καὶ Σὺ Ἅγιε, ἀποφασίσατε ὅτι ἔτσι πρέπει νὰ πράξω, ἐπιστρέφω καὶ πάλιν εἰς τὸ Σπήλαιον. Θὰ εἶμαι δὲ βοηθὸς εἰς ὅλους καὶ μεσίτης πρὸς τὸν Κύριον - Ἱερομονάχου Ἀντων. Μουστάκα, Ἡ ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὅρει τοῦ Ἄθω Ἱερὰ Σκῆτη τῆς Ἁγίας Τριάδος τῶν Καυσοκαλυβίων, σελ. 49-50, Ἅγιον Ὅρος, 1964).

Ἀργότερα ὁ Ἀκάκιος εἶδε τὸν ὀσιομάρτυρα Ῥωμανὸν πολλὰς φορές καὶ -ὅπως ὁ ἴδιος ἔλεγε- τὸν ἔβλεπε περιβεβλημένον μὲ τὴν ἴδια δόξα καὶ ὅτι σὶς δύσκολες ὥρες, σὶς θλίψεις καὶ στοὺς πειρασμούς, αὐτὸς τὸν παρηγοροῦσε πάντοτε καὶ τὸν ἐνθάρρυνε μὲ λόγους «χαρωπύς».

β) Ὁ ὀσιομάρτυς Νικόδημος

Ὁ Νικόδημος κατήγετο ἀπὸ τὸ Ἑλβασάν τῆς Ἀλβανίας. Τὸ κοσμικὸν τοῦ ὄνομα ἦταν Δέδες ἢ Δάδας. Οἱ γονεῖς τοῦ καὶ ὁ ἴδιος ἦταν χριστιανοί. Παντρεύτηκε τέσσερις φορές καὶ γιὰ χάριν τῆς τέταρτης γυναίκας τοῦ ἀρνήθηκε τὴν πίστιν τοῦ. Ἔγινε τόσο ἀσεβής, ὥστε ἐξηνάγκασε καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ νὰ ἀλλαξοπιστήσουν. Ἐνα ὅμως ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοῦ, μὲ τὴ βοήθεια μερικῶν χριστιανῶν, ἔφυγε κρυφὰ καὶ πῆγε εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος. Ὁ ἀποστάτης πατέρας προσπαθοῦσε νὰ μάθῃ ποῦ πῆγε τὸ παιδί τοῦ, γιὰ νὰ τὸ ἐξαναγκάσῃ καὶ αὐτὸ νὰ ἀλλάξῃ τὴν πίστιν τοῦ. Ὄταν ἔμαθε ὅτι βρίσκεται εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἔφυγε βιαστικὰ πολὺ θυμωμένος καὶ μὲ κακὸν σκοπὸν, τόσον διὰ τὸν υἱὸν τοῦ, ὅσον καὶ διὰ τοὺς μοναχοὺς καὶ τὰ μοναστήρια.

Ἀλλὰ ὅταν ἔφθασε εἰς τὸ Ὄρος, τὰ πράγματα ἄλλαξαν. Ἐκεῖ συναντήθηκε μὲ τὸν υἱὸν τοῦ καὶ ἀντὶ νὰ τὸν κάμῃ ἀπιστον, ἀσπάσθηκε καὶ πάλιν ὁ ἴδιος τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ. Ἐπισκέφθηκε τότε τὴ Σκήτη τῆς Ἁγίας Ἄννης, ὅπου ὑποτάχθηκε εἰς τὸν Γέροντα Φιλόθεον καὶ ἔλαβε τὸ σχῆμα τοῦ μοναχοῦ μὲ τὸ ὄνομα Νικόδημος. Ἡ μετάνοιά τοῦ ἦταν τόσο εἰλικρινής ὥστε, ἔκαμε τρεῖς χρόνους, καταθλίβων καὶ παιδεύων ἄσπλαχνα τὸν ἑαυτὸν τοῦ, μὲ νηστεῖες, μὲ ἀγρυπνίες, μὲ χαμαικοιτίες καὶ ὄλονυκτίους δεήσεις, μὲ πολλὰς γονυκλισίας καὶ μὲ παντοτεινὰ δάκρυα

παρακαλώντας τὸν φιλεὺσπλαχνον Θεὸν νὰ τοῦ συγχωρήσῃ τὸ μέγα παράπτωμα τῆς ἀρνήσεως.

Ἀξιώθηκε μάλιστα νὰ ἰδῇ τὴν Θεοτόκον, ἡ ὁποία τοῦ προσέφερε ποτήριον, τὸ ποτήριον τοῦ μαρτυρίου. Ἀπὸ τότε οἱ ἀγῶνες του ἔγιναν πιὸ σκληροί. Εἶδε μάλιστα καὶ μιὰ ὄπτασία, ὅτι βρισκόταν εἰς τὸν Παράδεισον καὶ ἐθαύμαζε τὴν ὠραιότητα αὐτοῦ.

Ἀπὸ τοὺς Πατέρας εἶχε ἀκούσει ὅτι ὅποιος ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν ἐνώπιον ἀνθρώπων, γιὰ νὰ ἐξιλεωθῇ, ἔπρεπε μετανοώντας νὰ ὁμολογήσῃ καὶ πάλιν τὴν πίστιν του ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. Ἔτσι, ἀπεφάσισε νὰ φθάσῃ εἰς τὸ μαρτύριον. Ἄκουσε ἀκόμη καὶ διὰ τὸν ὄσιον Ἀκάκιον καὶ σκέφθηκε ὅτι ἔπρεπε νὰ τὸν συμβουλευθῇ σχετικά μὲ τὴν ἀπόφασίν του, καὶ νὰ λάβῃ τὴν εὐχὴν του. Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ ζητᾷ τὴν ἄδεια καὶ τὴν εὐχὴ τοῦ Γέροντος Φιλοθέου καὶ σπεύδει σὰ Καυσοκαλύβια, διὰ νὰ συναντήσῃ τὸν Ἀκάκιον. Μόλις ἀντίκρουσε τὸν Ὅσιον, ἔπεσε σὰ πόδια του «κλαίων καὶ ὀδυρόμενος ὥραν πολλήν». Ὁ Ἀκάκιος τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι, τὸν ἐσήκωσε ἐπάνω, τὸν ἐφώναξε στὸ ὄνομά του (χωρὶς κὰν νὰ τὸν γνωρίζῃ) καὶ ἄρχισε νὰ τὸν παρηγορῇ, μιλώντας τον γιὰ τὴ σωτηρία του.

Ἔπειτα, ὁ ὄσιος Ἀκάκιος ἀπομακρύνθηκε διὰ νὰ προσευχηθῇ λίγη ὥρα. Κατὰ τὴν ἐπιστροφή του ὄσοι εὐρέθησαν ἐκεῖ, εἶδαν ἓνα φῶς, ὡσὰν ἀστέρι νὰ

κατεβαίνη ἀπὸ τὸν οὐρανὸ εἰς τὸν Ἀκάκιον καὶ νὰ λάμπη τὸ πρόσωπόν του, ὅπως ὁ ἥλιος. Ἐστράφηκε τότε πρὸς τὸν Νικόδημον καὶ τοῦ ἀπηύθυνε λόγον μυστικόν. Ἀμέσως, ἔξαφανίσθηκε ἡ λάμπις ἀπὸ τὸν Ὅσιον καὶ ἡ καρδιὰ τοῦ Νικοδήμου ἐπλημμύρισε ἀπὸ βαθειὰ εὐλάβεια καὶ ζωηρὴ συγκίνησιν.

Συγκλονίσθηκε ἀπὸ τὴν παρουσία τῆς θείας χάριτος καὶ ἀκούσθηκε μιὰ δυνατὴ καὶ διαπεραστικὴ κραυγὴ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του. Καὶ κατεβαίνοντας πρὸ κάτω ἀπὸ τὸ Σπήλαιον, ἔκλαυσε πικρῶς καὶ γοερῶς ὄραν πολλήν.

Ἐπιστρέφοντας ἐζήτησε ἀπὸ τὸν Ἀκάκιον τὴν ἄδειαν καὶ τὴν εὐχὴν του νὰ βαδίση τὸν δρόμον ποὺ θὰ τὸν ὠδηγοῦσε εἰς τὸ μαρτύριον. Ὁ Ὅσιος τοῦ εὐχήθηκε καὶ τοῦ ἔδωσε στὰ χέρια του μίαν ράβδον λέγοντας· «Πήγαινε μὲ αὐτὴν τὴν ράβδον ἐμπρὸς εἰς τὸν πασᾶν καὶ μὲ τὴν βοήθειαν καὶ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ θέλεις τελειώσει καλῶς τὸ μαρτύριον».

Ὁ Νικόδημος πῆρε τὴ ράβδο ὡσὰν ἀπὸ τὸ χέρι τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐνισχυμένος ἀπὸ τὴς εὐχῆς τοῦ Γέροντος, ἔνιωσε νὰ φλογίζεται ἡ ψυχὴ του ἀπὸ τὸν πόθο τοῦ μαρτυρίου.

Ἦταν ἔτοιμος νὰ ἀναχωρήσῃ. Ἐπειδὴ ὅμως ἦταν ἐξαντλημένος ἀπὸ τὴς πολλὰς νηστεῖες καὶ κακοπάθειες, ἐζήτησε τὴν ἄδεια νὰ φάῃ καὶ νὰ πιῇ, γιὰ νὰ ἀνθέξῃ στὴν πεζοπορία. Ὁ Ὅσιος ὅμως τοῦ εἶπε·

«Ἀδελφέ, τώρα μάλιστα σοῦ χρειάζεται περισσότερη νηστεία, ὅπου θὰ ἀγωνισθῆς τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ τελευταῖον ἀγῶνα· μόνον πηγαινέ ὅσον δύνασαι, καὶ ὁ Δεσπότης μας ὅπου εἶπεν, 'οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνον ζήσεται ἄνθρωπος', αὐτὸς θέλει σὲ δυναμώσει νὰ πηγαίνης τὴν στράταν σου χωρὶς κόπον».

Καὶ ὁ Νικόδημος ἀπήντησε· «Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς δι' εὐχῶν σου Πάτερ ἅγιε, νὰ κάμη τὸ ἔλεός σου εἰς ἐμέ, καὶ νὰ μὲ ἀξιώσει τῆς καλῆς σου ὁμολογίας, πλὴν φοβοῦμαι τὸν πονηρὸν δαίμονα».

Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ὅσιος· «Τὸν Θεὸν νὰ φοβῆσαι καὶ ὄχι τὸν δαίμονα τὸν ἀδύνατον, ὅπου δὲν ἔχει καμμίαν ἐξουσίαν εἰς ἡμᾶς ἀπὸ λόγου του. Ἔχε εἰς τὸν Χριστὸν ὄλον σου τὸ θάρρος, ὁ ὁποῖος θέλει σὲ δυναμώσει καὶ τὸν δαίμονα νὰ νικήσης, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ νὰ μαρτυρήσης».

Ὁ Νικόδημος πλημμυρισμένος ἀπὸ δάκρυα χαρᾶς πέφτει καὶ ἀσπάζεται τὰ πόδια τοῦ Γέροντος καὶ παίρνοντας τὴν ράβδον καὶ τὴν εὐχὴν του ἐτοιμάσθηκε νὰ φύγη. Ἀλλὰ πρὶν ἀναχωρήσει διὰ τὸ μαρτύριον, παρουσιάσθηκε ὁ Χριστὸς εἰς τὸν ἴδιον καὶ τοῦ ἐφάνερωσε ὅλα ὅσα ἐπρόκειτο νὰ ἐπακολουθήσουν.

Σύμφωνα μὲ τοὺς ἱεροὺς κανόνες ὁ ἐξωμότης ἔπρεπε νὰ πάη εἰς τὸν τόπον ὅπου ἀρνήθηκε τὸν Χριστὸν καὶ νὰ ἀρνηθῆ πάλιν ἐκεῖ τὴν νέαν θρησκείαν ποὺ ἐδέχθη·

νά ὁμολογήσῃ τὴν πίστιν τοῦ εἰς τὸν Χριστὸν καὶ μὲ τὴν ὁμολογία τοῦ αὐτῆ νά χύσῃ τὸ αἷμα τοῦ καὶ νά ἀποθάνῃ. Πεζοπορώντας ὁ Νικόδημος ἔφθασε στὴν πατρίδα τοῦ, στὸ Ἑλβασάν τῆς Ἀλβανίας. Ἐκεῖ τὸν ἐγνώρισαν οἱ ἄπιστοι καὶ τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν πασᾶν, ὁ ὁποῖος ἄρχισε νά τὸν ἀνακρίνη. Ἀλλὰ ὅταν διεπίστωσε ὅτι ὁ Νικόδημος παραμένει σταθερὸς στὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, διέταξε καὶ τὸν ἔρριψαν ἀπὸ τὸ σαράγι, καὶ μάλιστα ἀπὸ ἀρκετὸν ὕψος. Καὶ ὡ τῶν θαυμασιῶν Σοῦ Χριστέ! ὡσὰν ἀετὸς κατέβαινε εἰς τὸν ἀέρα καὶ ὄρθιος ἐστάθη εἰς τὰ πόδια τοῦ.

Ἀμέσως ἀνέβηκε ἐπάνω στὸ σαράγι καὶ παρουσιάσθηκε καὶ πάλιν εἰς τὸν πασᾶν. Ἐκεῖνος, ὅταν τὸν εἶδε, ἐτρόμαξε καὶ ἀπεφάσισε νά τὸν ἐλευθερώσῃ, ἀλλὰ ἐπειδὴ φοβήθηκε τὸ πλῆθος τῶν Ἀγαρηῶν τὸν παρέδωσε εἰς αὐτούς.

Οἱ Ἀγαρηνοὶ τὸν ἄρπαξαν σὰν θηρία, τὸν ἐβασάνισαν τρία ἡμερόνυχτα καὶ τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης. Στὸ δρόμο τὸν ἐγονάτιζαν καὶ τὸν ἀπειλοῦσαν νά τὸν ἀποκεφαλίσουν, ὥσπου ἔφθασαν στὸ μέρος ποῦ ὁ Κύριος τοῦ εἶχε φανερώσει. Ἐκεῖ ὁ Νικόδημος προσευχήθηκε, ἔκλινε τὴν ἁγίαν τοῦ κεφαλὴν καὶ ἐδέχθη τὸ μακάριον τέλος τὴν 11ην Ἰουλίου τοῦ ἔτους 1722.

Οἱ χριστιανοὶ ἐξαγόρασαν ἀπὸ τὸν πασᾶν τὸ πάντιμον σῶμα τοῦ μάρτυρος καὶ τὸ ἐνταφίασαν ἐκεῖ, εἰς τὸν

Ναὸν τῆς Θεοτόκου, διατηρούμενον μέχρι σήμερα, ἰαμάτων πηγὰς ἀναπέμπον καὶ εὐωδίαν πολλὴν εἰς ἐκείνους ὁποῦ πλησιάζουν με πίστιν.

γ) Ὁ ὀσιομάρτυς Παχώμιος

Ὁ Παχώμιος (τὸ κοσμικὸν του ὄνομα ἦτο Προκόπιος) κατήγετο ἀπὸ τὴν Ῥωσίαν. Οἱ γονεῖς του ἦταν εὐσεβεῖς χριστιανοί. Σὲ νεαρὴ ἡλικία ὁ Παχώμιος συνελήφθη ἀπὸ τοὺς Τατάρους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐπούλησαν σὲ κάποιον Τοῦρκον. Ἐκεῖνος τὸν πῆρε μαζί του στὸ Οὐσάκι τῆς Φιλαδελφείας στὴ Μικρὰ Ἀσία. Ἐκεῖ τὸν ὑποχρέωσε νὰ ἐργάζεται σκληρὰ, ἐνῶ συγχρόνως τὸν ἐβασάνιζε, γιὰ νὰ ἀρνηθῆ τὸν Χριστόν.

Ἐἴκοσι ἑπτὰ ὀλόκληρα χρόνια ὁ Παχώμιος ὑπηρέτησε με προθυμία καὶ ἐμπιστοσύνη τὸν ἀφέντη του, ἀλλὰ μισοῦσε καὶ ἀποστρεφόταν τὴ θρησκεία του. Τελικὰ, κατάρθωσε νὰ φύγη κρυφὰ στὴ Σμύρνη καὶ ἀπὸ κεῖ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος. Στὴν περιοχὴ τῆς Μονῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου κοντὰ στὰ Καυσοκαλύβια ἐγνώρισε τὸν ἐνάρετον καὶ σεβάσιμον ἱερομόναχον Ἰωσήφ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀφοῦ ἐξομολογήθηκε, τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸν δεχθῆ ὡς ὑποτακτικὸν του. Ἐκεῖνος τὸν δέχθηκε καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ ἔλαβε ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸ ἀγγελικὸν σχῆμα τοῦ μοναχοῦ. Πλησίον του ὁ Παχώμιος ἔμεινε δώδεκα χρόνια, συναγωνιζόμενος με τὸν Γέροντά του τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς.

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ « μετοικίζει εἰς τὰ περιβόητα ἀσκητήρια τὰ λεγόμενα τοῦ Καυσοκαλυβίου, εἰς τὰ ὁποῖα καὶ ὁ μέγας τὴν ἀρετὴν Ἀκάκιος ἠσύχαζεν» (Ἱστορ. Ἀσκητισμοῦ, σελ. 87). Ἐκεῖ παρέμεινε ἕξι χρόνια, ἀσκητεύων καὶ ἐργαζόμενος μὲ πολλὴν ὑπομονὴν καὶ ταπεινώσιν. Ἡ καρδιά του ὅμως ἐφλέγετο ἀπὸ τὸν πόθον τοῦ μαρτυρίου· γι' αὐτὸ προετοιμαζόταν συνεχῶς καὶ ἀνυπομονοῦσε γιὰ τὴν ὥρα ἐκείνη. Τὸ ὄνειρό του τὸ ἀπεκάλυψε εἰς τὸν Ἀκάκιον, ὁ ὁποῖος ἦταν γέρος καὶ ἀσθενής. Ὁ Παχώμιος μὲ τὶς εὐχὰς τοῦ Ἀκακίου ἔφυγε γιὰ τὴν πατρίδα τοῦ παλιοῦ ἀφεντικοῦ του.

Στὸ Οὐσάκι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἀναγνωρίσθηκε ἀπὸ τοὺς ἀλλοπίστους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους συνελήφθη καὶ βασανίστηκε φρικτὰ, διὰ νὰ ἀρνηθῆ τὸν Χριστόν. Ὁ Παχώμιος περιφρονώντας τοὺς ἀντιχριστοὺς καὶ τὶς προτάσεις των, ὑπὲρ Χριστοῦ ὡμολόγησε καὶ... ὑπέστη τὸν μαρτυρικὸν θάνατον τῆ ἡμέρα τῆς Ἀναλήψεως Μαΐου ζ' τοῦ ἔτους 1730.

Τὸ ἱερόν του λείψανον φυλάσσεται εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου εἰς τὴν Πάτμον.

12. Διδαχαὶ καὶ παραινέσεις

Μιὰ περικοπὴ ἀπὸ τοὺς λόγους τοῦ ἁγίου Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου, πὺ εἶχε διαβάσει ὁ μαθητὴς καὶ ὑποτακτικὸς τοῦ Ἀκακίου Ἰωνᾶς, ἐπροξένησε εἰς αὐτὸν ἰδιαίτερη ἐντύπωσιν καὶ ἔδωσε ἀφορμὴ γιὰ ἓνα

σύντομο, ἀλλὰ ἐνδιαφέρον διάλογον μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἀκακίου. Συγκεκριμένα ἐπεσήμανε τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὅτι, ἂν ἴσως ὁ χριστιανὸς δὲν ἰδῆ τὸν Χριστὸν, ἐδῶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἂς μὴν ἐλπίζει νὰ τὸν ἰδῆ οὔτε εἰς τὴν μέλλουσαν ζωὴν.

Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἐρμηνεύσῃ καὶ νὰ ἀντιληφθῆ τί ἀκριβῶς ἐννοοῦσε ὁ Ἅγιος μὲ τὸν λόγον αὐτόν, ἔσπευσε νὰ ζητήσῃ περισσότερες ἐξηγήσεις ἀπὸ τὸν Γέροντά του, ὁ ὁποῖος τοῦ ἀπήντησε· Ἀλήθεια εἶναι τέκνον μου καὶ μὴν ἀμφιβάλλῃς εἰς τοὺς λόγους τοῦ Ἁγίου. Ὅτι βέβαια ἂν ἴσως ὁ χριστιανὸς δὲν ἀποκτήσῃ τὴν ὄρασιν τῶν νοερῶν ὀφθαλμῶν, ὅπου νὰ βλέπῃ καθαρὰ τὸν Χριστὸν ἐδῶ, δὲν εἶναι δυνατὸν οὔτε ἐκεῖ νὰ τὸν ἰδῆ.

Ἰωνᾶς· Καὶ τὸν εἶδε καμμίαν φοράν ἢ ἀγιωσύνη σου, Πάτερ;

Ἀκάκιος· Τὸν εἶδα τέκνον μου, ὄχι μίαν φοράν, ἀλλὰ πολλές.

Ἰωνᾶς· Καὶ τί σοῦ εἶπε, Πάτερ;

Ἀκάκιος· Μοῦ εἶπε, ἀκολουθεῖ μοι· δηλαδή· Νὰ ἐκτελῆς, νὰ ἐφαρμόζῃς τὶς παραγγελίες μου. Ὅμως, ἐγὼ δὲν τὸν ἀκολουθήσα.

Καὶ τὴν ὥρα ποὺ ἔλεγε αὐτὰ ὁ Ἀκάκιος, ἐπλημμύρισαν τὰ μάτια του ἀπὸ δάκρυα. Ἐγὼ δὲ πάλιν (ὁ Ἰωνᾶς) μὲ τὴν αὐθάδειά μου ἐρώτησα· Καὶ

πῶς βλέπει ὁ ἄνθρωπος, Πάτερ, ἐδῶ τὸν Χριστόν;
Ἔτσι μὲ τὰ σωματικά του μάτια ἢ νοερῶς;

Ἀκάκιος· Νοερῶς. Ὅμως νὰ ἠξεύρης, ὅτι ἐκεῖνος ὁποῦ ἀξιωθῆ αὐτὸ τὸ χάρισμα, ὅταν ἔλθῃ εἰς τοιαύτας ἀποκαλύψεις, βλέπει τὰ νοερά ὡσάν αισθητά, ἐπειδὴ καὶ ἡ αἴσθησις τῶν σωματικῶν ὀφθαλμῶν μένει τότε τελείως ἀνενέργητος (ἀδρανής). Καὶ πρόσθεσε ὁ Ἀκάκιος· Ὅταν καὶ σὺ διαβάξης τοιοῦτους λόγους ὑψηλοῦς καὶ ἀμφιβάλλει ἡ καρδιά σου, τότε εὐθὺς ἀγωνίσου νὰ ἀποκτήσης τίποτε ἢ νὰ κάμῃς ἀπὸ ἐκεῖνα ὁποῦ διαβάξης, ὅτι ἂν ἴσως κατὰ πρώτην καὶ δευτέραν φοράν ἀμελήσης, ὕστερον πωρῶνεται ἡ καρδιά σου, καὶ θέλει σου φαίνονται τὰ τοιαῦτα ὑψηλὰ καὶ πνευματικὰ ὡσάν μῦθοι καὶ τραγούδια, καὶ καλότυχος ἐκεῖνος ὁποῦ ἀγωνισθῆ ἔτσι, διότι θέλει ἀξιωθῆ μεγάλων χαρισμάτων.

«Ἡ θέσις τὴν ὁποῖαν λαμβάνει ὁ Ἀκάκιος στὸ πρόβλημα, ἐὰν ὁ ἄνθρωπος δύναται ἢ ὄχι νὰ ἰδῆ τὸν Χριστόν εἰς τὸν κόσμον τοῦτον καὶ ἡ ὁμολογία τοῦ ἰδίου ὅτι εἶδε πολλάκις τὸν Χριστόν, ἀποκτᾶ θεολογικὴν σημασίαν καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ δώσῃ ἀφορμὴν σὲ παρεξηγήσεις», παρατηρεῖ ὁ θεολόγος καὶ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Στυλιανὸς Παπαδόπουλος. «Ἀλλὰ στὴν προκειμένη περίπτωσιν ὁ Ἀκάκιος δὲν καινοτομεῖ», σημειώνει ὁ κ. καθηγητὴς. «Συνεχίζει τὴν παράδοσιν τῶν μεγάλων Ἑσυχαστῶν τοῦ 14ου αἰῶνος (Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, κ.ἄ.), οἱ

ὁποῖοι πάλιν εἶχαν διδασκάλους τοὺς Μυστικούς τοῦ 11ου αἰῶνος καὶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι προηγήθηκαν εἰς τὴν Μυστικὴν ζωὴν. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ πρέπει νὰ διευκρινισθῇ ὅτι, ὁ Ἀκάκιος βλέπει τὸν Χριστὸν μὲ τὰ νοερὰ μάτια φωτιζόμενος ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν (τοῦ Θεοῦ φωτὸς). Βλέπει δέ, ὄχι τὴν θεϊαν οὐσίαν εἰς τὸν Χριστὸν, ἀλλὰ τὴν θεϊαν ἐνέργειαν ὅπως καὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Κυρίου εἶδον Αὐτὸν εἰς τὸ ὄρος Θαβώρ, ὅπως ὁ Συμεὼν ὁ Νέος θεολόγος ἔβλεπε τὸν Χριστὸν ὡς φῶς, τὸ ὁποῖον ἐπλημμύριζε τὸ κελλίον του καὶ τὸν ἴδιον ἐσωτερικῶς» (Θρησ. Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεῖα, τόμ. Α', σ. 1174–1176). Ὡσὰν τὸ φῶς ἐκεῖνο ποὺ ἐσκέπασε τοὺς μαθητὰς του εἰς τὸ ὄρος Θαβώρ, τὸ φῶς ποὺ ἐφώτισε τὸ καινὸν μνημεῖον καὶ ἐπεσκίασε τοὺς Ἀποστόλους κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, τὸ φῶς ἀκόμη ποὺ ἐφώτισε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ φωτίζῃ κάθε ταπεινὴ καὶ καθαρὴ ψυχὴ.

Ὁ Ἀκάκιος, ὅπως ἐτονίσθη, διεφύλαξε ἀνόθευτη τὴν παράδοσιν τῶν Ἡσυχαστῶν τοῦ 14ου αἰῶνος, ὁσίου Μαξίμου τοῦ Καυσοκαλύβη, Νήφωνος τοῦ ἐρημίτου καὶ Νείλου τοῦ μυροβλύτου. Ἰδιαιτέρως τοῦ μεγάλου θεολόγου καὶ ἐκκλησιαστικοῦ ἡγέτου, Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, ὑπερμάχου τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας καὶ τῆς πνευματικῆς ἡσυχαστικῆς παραδόσεως τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἀλλὰ καὶ τῆς γενικωτέρας ἡσυχαστικῆς κινήσεως καὶ τῆς θεωρίας, ἡ ὁποία συνδυάζει καὶ ἐναρμονίζει τὴν ὀρθόδοξον παράδοσιν μὲ τὰς ἀνθρωπιστικὰς τάσεις καὶ τὰ κοινωνικὰ προβλήματα

τῆς ἐποχῆς πού ἐκπροσωπεῖ. Ἡσυχαστῆς καὶ ὁ Ἀκάκιος ἀπὸ τοὺς κορυφαίους τοῦ 17ου αἰῶνος, δὲν παρέλειπε νὰ ἐκδηλώνῃ ἐνδιαφέρον καὶ διὰ τὰ προβλήματα τοῦ εὐρυτέρου κοινωνικοῦ συνόλου. Ἰδιαίτερος ὅμως διὰ τὰ προβλήματα τῶν πολυπληθῶν ἐπισκεπτῶν του. Τὸ ἐπιβεβαιώνει ἄλλωστε καὶ ὁ βιογράφος του ὅταν σημειώνει· καὶ δὲν ἔλειπαν ποτὲ ξένοι (ἀπὸ τὸ σπήλαιόν του), οὔτε ἡμέραν, οὔτε νύκτα, καὶ ὁ καθένας ἔπαιρνε τὴν ὠφέλειάν του...

Δυστυχῶς δὲν ἔχομε κανένα στοιχεῖο ἀπὸ τὴν πολύτιμη θρησκευτικὴ πείρα πού ἀπέκτησε ὁ Ἀκάκιος κατὰ τὴν πολυετῆ ἀσκητικὴ του ζωὴ. Δὲν ὑπάρχουν γραπτὰ κείμενα μὲ τὶς διδασχές του. Διεσώθησαν μονάχα ἐλάχιστες ὑποδείξεις καὶ παραινέσεις του πρὸς τοὺς συνασκητὰς ἀδελφοὺς του, ὅπως τὶς κατέγραψαν οἱ βιογράφοι του.

Σχετικὰ ἐπισημαίνεται ἡ περίπτωσις ἐκείνη κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ Πατέρες διὰ νὰ τακτοποιήσουν ὠρισμένα ζητήματα εἰς τὴν Σκήτην, σκέφθησαν νὰ τροποποιήσουν μερικὲς ἀπὸ τὶς ὑπάρχουσες νομοθετικὲς διατάξεις, ἐπειδὴ δὲν τὶς θεωροῦσαν ἱκανοποιητικὲς. Πρὶν ὅμως ἀποφασίσουν, ἐζήτησαν καὶ τὴ γνώμη τοῦ Ἀκακίου, ἀλλὰ ἐκεῖνος τοὺς ἀπέτρεψε, συμβουλεύοντας νὰ μὴν κάμουν καμμιά νομοθετικὴ ρύθμισιν στὴ Σκήτη καὶ νὰ μὴν προτείνουν τροποποιήσιν διατάξεων. Ἄλλωστε, οἱ πολλοὶ νόμοι καὶ οἱ πολλὲς διατάξεις εἶναι ἔνδειξις

ἀδικίας. Ἀφοῦ «οἱ τέλειοι ἄνθρωποι ἐκ φύσεως καὶ ἀπὸ Θεοῦ φέρουν τὸν Νόμον γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν» (Πρὸς Ῥωμαίους β΄ 15). Τοὺς εἶπε ἀκόμη ὅτι ἂν κάποιος προσπαθῆ νὰ διορθώσῃ τοὺς ἄλλους, χωρὶς πρῶτα νὰ ἔχῃ τακτοποιήσῃ τὸν ἑαυτὸν του, σύμφωνα μὲ τὸν λόγον τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου «καθαρθῆναι δεῖ πρῶτον καὶ εἶτα καθᾶραι, σοφισθῆναι καὶ εἶτα σοφῆσαι, ἀγιασθῆναι καὶ εἶτα ἀγιάσαι, ἐγγίσει Θεῷ καὶ εἶτα προσαγαγεῖν ἄλλους», καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ ἐξασφαλισμένη γαλήνια καὶ ἡρεμὴ τὴν συνείδησίν του, τότε εἶναι καταδικασμένος νὰ ἀποτύχῃ. «Σᾶς διαβεβαιῶνω -ἔλεγε- καὶ μάρτυς μου ὁ Θεός, ὅτι αὐτὸς ποὺ ἀναλαμβάνει τέτοιες πρωτοβουλίες, κινδυνεύει νὰ παρασυρθῆ καὶ νὰ ὑποπέσῃ σὲ μεγάλους πειρασμούς, νὰ γίνῃ ἀκόμη παραβάτης θείας ἐντολῆς· τελικά, θὰ ἀναγκασθῆ νὰ φύγῃ καὶ ἀπὸ αὐτὴ τὴ Σκῆτη». Συνοψίζοντας κατέληξε· Λοιπὸν, προσέχετε καὶ ἀγωνίζεσθε ὅσον ἠμπορεῖτε καὶ φυλάττετε τὰς παραγγελίας τοῦ Κυρίου μας καὶ τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ περισσότερο μὴ ζητᾶτε.

Ἐπανελάμβανε μὲ ἄλλα λόγια τὴν παραγγελίαν τοῦ ἀποστόλου Παύλου πρὸς τὸν μαθητὴν του Τιμόθεον· «Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστάθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες...» (Πρὸς Τιμόθεον Β΄, κεφ. γ΄ 14) καὶ τοὺς λόγους τοῦ ὁσίου Θαλασίου τοῦ Λίβυος· «Συντήρησον ἐντολὰς καὶ εὐρήσεις εἰρήνην καὶ τὸν Θεὸν ἀγαπήσεις καὶ γνώσεως ἐπιτεύξη».

Ἄλλοτε πάλιν ἐνθαρρύνοντας ὁ Ἀκάκιος καὶ προτρέποντας εἰς ὑπομονὴν τοὺς Πατέρας, ποὺ κατοικοῦσαν καὶ ἀσκήτευαν στὰ μέρη ἐκεῖνα, ἔλεγε· Ὑπομένετε ἐδῶ, ἀδελφοί, ὅτι ἔχομεν καὶ ἄλλους βοηθοὺς μας. Διότι ἓνας ἄνθρωπος ὁποῦ ἀσκήτευεν εἰς τούτους τοὺς τόπους (καὶ ἦταν αὐτὸς ὁ ἴδιος), μίαν φορὰν εἰς ὥραν προσευχῆς ἦλθεν εἰς ἀποκάλυψιν καὶ εἶδεν τέσσερις Ἁγίους, ὁποῦ ἀσκήτευσαν εἰς τοὺς τόπους τούτους ἦτοι, Πέτρον, Μάξιμον, Νήφωνα καὶ Νεῖλον, ὁποῦ ἐπαρακαλοῦσαν τὸν Χριστόν, διὰ νὰ τοὺς χαρίσῃ (δηλαδὴ νὰ ἐλεήσῃ) ἐκείνους ὁποῦ ὑπομένουν ἕως τὸ τέλος τῆς ζωῆς των, ἐργαζόμενοι κατὰ τὸ δυνατὸν τὰς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ, εἰς τοὺς τόπους ὅπου καὶ αὐτοὶ οἱ Ἅγιοι ἀσκήτευσαν. Καὶ τοὺς ἐδόθη τὸ χάρισμα ἐκεῖνο (εἰσακούσθηκε δηλαδὴ ἡ προσευχὴ των ἀπὸ τὸν Θεόν).

Ὁ μακαριστὸς Ἀντώνιος Μουστάκας, ἱερομόναχος στὴ Σκήτη τῶν Καυσοκαλυβίων, μὲ ἐπιστολὴ του (14 Φεβρουαρίου 1969) πρὸς τὸν γράφοντα ἀναφέρει, ὅτι στὴν περιοχὴ τῶν Καυσοκαλυβίων, σύμφωνα μὲ τὴ διασωθεῖσα ἐκεῖ παράδοσιν, ὁ ὅσιος Ἀκάκιος ἔλεγε συνήθως πρὸς τοὺς συνασκουμένους μὲ αὐτὸν Πατέρας· «Εἰ Πατέρα καλεῖν με θέλετε, μιμεῖσθε μου τὰς πράξεις καὶ τὸν βίον» καὶ ὅτι συχνὰ ἐπανελάμβανε· «Τιμὴ καὶ δόξα Ἁγίων μίμησις τοῦ βίου αὐτῶν».

13. Ὁ Ὅσιος προλέγει τὸν θάνατόν του

Ὁ ὄσιος Ἀκάκιος προέβλεψε καὶ προεῖπε τὴν κοίμησίν του εἰς ὄλους τοὺς ὑποτακτικούς του. Ἰδιαίτερα ὁμως εἰς τὸν μοναχὸν Ἀθανάσιον, ὁ ὁποῖος ἔφθασε εἰς τὸ Σπήλαιόν του ἀπὸ τῆ Σκήτη τῆς Ἁγίας Ἄννης διὰ νὰ λάβῃ τὴν εὐχὴν του, εἶπε· Ἐγὼ τώρα, Ἀθανάσιε, πηγαίνω στράταν μακρὰν, μακρὰν καὶ ἐδῶ πλέον δὲν θὰ βλέπωμεν ἀλλήλους. Νὰ ἔχῃς τὴν εὐχὴν τῆς Παναγίας μας.

Αὐτὰ ἦταν τὰ τελευταῖα λόγια του. Εὐλόγησε ἔπειτα τὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος καὶ ἡ ἅγια του ψυχὴ πέταξε στὰ οὐράνια, στίς 12 Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1730, τὴν Κυριακὴ τῶν Μυροφόρων καὶ σὲ ἡλικία ἑκατὸν περίπου ἐτῶν. Ἡ εἶδησις τοῦ θανάτου διεδόθη ἀμέσως εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἀπὸ ὅπου προσέτρεξε ἄπειρον πλῆθος μοναχῶν καὶ ἐθρήνησε μὲ πραγματικὴν θλίψιν τὴν κοίμησίν του.

Ἡ μνήμη τοῦ Ἀκακίου, ὁ ὁποῖος συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν ὀσίων καὶ θεοφόρων Πατέρων τῶν ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει τοῦ Ἄθω διαλαμπάντων, τιμᾶται καὶ ἐορτάζεται στὴ Σκήτη τῶν Καυσοκαλυβίων ἀπὸ ὄλους τοὺς Πατέρας, κάθε χρόνο τὴν Κυριακὴ τῶν Μυροφόρων. Τὴν ἡμέρα αὐτὴ τελεῖται εἰδικὴ ἱερὴ Ἀκολουθία, ἀλλὰ καὶ ὅλονύκτια ἀγρυπνία.

Τρεῖς Ἀσματικὲς Ἀκολουθίες ἔχουν συνταχθῆ διὰ τὸν ὄσιον Ἀκάκιον. Ἡ τρίτη καὶ νεώτερη συντάχθηκε ἀπὸ τὸν μακαριστὸν ὕμνογράφον τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ

Ἐκκλησίας, μοναχὸν Γεράσιμον Μικραγιαννανίτην καὶ δημοσιεύθηκε εἰς τὸ «Εὐρυτανικὸν Λειμωνάριον». Καὶ οἱ τρεῖς εἶναι σημαντικὲς καὶ ἰσάξιες. Εἰς τὴν παροῦσαν ἔκδοσιν περιλαμβάνεται ἡ ἀντιγραφεῖσα «ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κυριακοῦ τῶν Καυσοκαλυβίων, ὑπὸ Ἰσιδώρου μοναχοῦ Γέροντος Καυσοκαλυβίτου».

Συμπλήρωμα τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ἀκακίου, Παρακλητικὸς Κανὼν (Παράκλησις) καὶ 24 Οἴκοι (Χαιρετισμοὶ) κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν ὑπάρχουν εἰς τὸ Μονύδριον τοῦ Ὁσίου στὰ Καυσοκαλύβια.

Εἰς τὰ ἱερὰ αὐτὰ κείμενα ἡ Ἐκκλησία μας διὰ τῶν ὕμνογράφων τῆς μεταξὺ ἄλλων χαρακτηρίζει καὶ ἀποκαλεῖ τὸν Ἀκάκιον·

Εὐσεβῶν γονέων τὸ βλάστημα.

Τῆς πατρίδος ἱερὸν ἐγκαλῶπισμα.

Τῶν Ἀγράφων τῶν κλειῶν μέγιστον ἐντρύφημα.

Ἐργάτην δόκιμον τοῦ Θεοῦ θελήματος.

Ταπεινώσεως θεοκίνητου ὄργανον.

Ἀκακίας δένδρου κατάκαρπον.

Τῆς ἐρήμου τὸ κάλλιστον θρέμμα.

Ἀρετῶν διδάσκαλον.

Ἐπόδειγμα τῶν ἐν Ἄθῳ μοναζόντων.

Ἀσκητῶν τὸ κλέος.

Λύχνον τοῦ Ἄθωνος.

Ὁδηγὸν τῶν πεπλανημένων.

Φωστῆρα τῶν ἐσκοτισμένων.

*Ἀστέρα νεόφωτου.
Ἀγγέλων ἰσάξιου, καὶ
Ἀγίων ἰσότημου.*

14. Ἡ γενέτειρα τοῦ Ὁσίου τιμᾶ εὐλαβικὰ τὴ μνήμη
του

Διακόσια περίπου χρόνια εἶχαν περάσει ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς κοιμήσεως τοῦ ὁσίου Ἀκακίου καὶ ἡ μνήμη του παρέμεινε ζωντανὴ στὴν σκέψιν καὶ τὴν καρδιὰ ὄλων τῶν συχωριανῶν του. Κανεὶς δὲν τὸν ἐλησμόνησε στὴν ἰδιαίτερη πατρίδα του. Ὅλοι ζοῦσαν μὲ τὸ ὄραμα τῆς ἐπιστροφῆς τῶν ἱερῶν λειψάνων εἰς τὴν πατρῶαν γῆν. Ἐνα ὄνειρο ποὺ περίμενε ἀρκετὸν καιρὸ τὴν δικαίωσίν του. Ἡ μακροχρόνια ὁμως σκλαβιά καὶ οἱ δύσκολες περιστάσεις δὲν ἐπέτρεψαν στοὺς χωριανοὺς τοῦ Ἀγίου νὰ ἐκπληρώσουν τὸ χρέος των καὶ νὰ ἐκδηλώσουν ἔμπρακτα τὸν ὀφειλόμενον σεβασμὸν εἰς τὴν μνήμην του.

Στις ἀρχὲς τοῦ αἰῶνος μας θεμελιώθηκε στὴ γενέτειρα τοῦ Ὁσίου, ἱερὸς Ναὸς πρὸς τιμὴν του, ἀλλὰ οἱ ἐργασίαι του διεκόπησαν, διὰ νὰ ἐπαναληφθοῦν ἔπειτα ἀπὸ ἀρκετὰ χρόνια.

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1927 ὁ ἐφημέριος τοῦ χωριοῦ καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος μετέβησαν εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος, διὰ νὰ ζητήσουν τὰ ἱερὰ λείψανα τοῦ Ἀγίου καὶ μάλιστα τὴν ἀγίαν του κάραν. Ὅμως, παρὰ τὴν ἐπίμονη ἀπαίτησιν τῶν δύο ἐκπροσώπων τοῦ χωριοῦ

ἔδόθη ἀπὸ τοὺς ἀρμοδίους μόνον ὁ δεξιὸς βραχίων τοῦ ὁσίου Ἀκακίου, καὶ στὶς 23 τοῦ ἰδίου μηνὸς πραγματοποιήθηκε ἡ ἀνακομιδὴ στὴν ἰδιαίτερη πατρίδα του. Πάνδημος καὶ συγκινητικὴ ὑπήρξε ἡ ὑποδοχὴ ἐκ μέρους τῶν κατοίκων, ὅπως ἐνθυμοῦνται ὅλοι οἱ ἐπιζῶντες τῶν ἡμερῶν ἐκείνων. Σύσσωμος ὁ πληθυσμὸς εἰς τὰ ὅρια τοῦ χωριοῦ ὑποδέχθηκε τὸν «Ἅγιον» μὲ ἱερὴν συγκίνησιν καὶ μὲ αἰσθήματα χαρᾶς καὶ πνευματικῆς κατανύξεως. Ἡ γενέθλια γῆ, ἡ ὁποία σεμνύνεται διὰ τὸ τέκνον της, θὰ κρατήσῃ ἔκτοτε καὶ θὰ διαφυλάξῃ «ἔσαει» μὲ ἰδιαίτερη στοργὴ καὶ εὐλάβεια τὸ πάντιμον καὶ ἱερὸν αὐτὸ τμήμα τοῦ λειψάνου, ὡς θείαν εὐλογίαν καὶ θησαυρὸν ἀνεκτίμητον.

Τὴν ἴδια ἐποχὴ ἔδόθη καὶ ἡ καλαίσθητη καὶ μεγάλου σχήματος «φυλλάδα» ἡ ὁποία περιέχει τὴν Ἀκολουθίαν καὶ τὸν βίον τοῦ ὁσίου Ἀκακίου καὶ ἡ ὁποία ἀντιγράφηκε τότε στὴ γραφομηχανή, ἀπὸ τὸν ἱερομόναχον Ἀντώνιον Μουστάκαν, ὅπως ὁ ἴδιος ἀναφέρει στὴν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25 Ἰανουαρίου 1969 ἐπιστολὴν του.

Ἀναφέρεται ἀκόμη στὴν ἴδια ἐπιστολὴ ὅτι· «εἰς τὸν Ναῖσκον τοῦ Μονυδρίου τοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου τῶν Καυσοκαλυβίων σώζεται ἡ κάτω σιαγὼν τοῦ Ἁγίου, ὅτι ἡ ἁγία Του Κἀρα φυλάσσεται εἰς τὸ σεπτὸν Κυριακὸν τῆς Σκήτης τῶν Καυσοκαλυβίων καὶ ὅτι τὰ ὑπόλοιπα λείψανα ὑπάρχουν εἰς τὴν ἱερὰν Μονὴν τῆς

Μεγίστης Λαύρας· μέρη δὲ αὐτῶν καὶ σὲ πολλὰ ἄλλα μοναστήρια...». Ἐπίσης, τεμάχιον τοῦ ἱεροῦ τούτου Λειψάνου φυλάσσεται καὶ στὸν Ἱερὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Ἁγίου Ἀθανασίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρυστίας καὶ Σκύρου ἀπὸ τὸ 1976. Συγκεκριμένα, ὅταν στὶς 4 Ἰουνίου τοῦ ἔτους αὐτοῦ Ἐπιτροπὴ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς Ἀρχιμανδρίτην τῆς ἀνωτέρω Μητροπόλεως μετέβη εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ παρέλαβε μὲ ἐπίσημον ἔγγραφον ἀπὸ τὴν ἱερὰν Μονὴν Μεγίστης Λαύρας τὰ ἱερὰ Λείψανα τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου· τότε εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν αὐτὴν παρεδόθη ἐκ τοῦ ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ ὁσίου Ἀκακίου, ἓνα ἀπὸ τὰ ὀστᾶ του (μᾶλλον μία σεπτὴ πλευρὰ ἐκ τοῦ θώρακος τοῦ Ὁσίου), ὅπως πρόσφατα μᾶς ἐπληροφόρησε ὁ ἐφημέριος καὶ προϊστάμενος τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Κύμης Εὐβοίας, ὅπου φιλοξενεῖται τὸ τμήμα αὐτὸ τοῦ ἱεροῦ Λειψάνου.

Ἡ Κοινότης Γολίτσης τοῦ Νομοῦ Καρδίτσης, γενέτειρα τοῦ ὁσίου Ἀκακίου, διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος ἐκδοθέντος τὴν 4ην Νοεμβρίου 1927 (ΦΕΚ. 306/1927) μετωνομάσθη εἰς Κοινότητα Ἁγίου Ἀκακίου.

Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ, μὲ ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων Ἰεζεκιήλ καὶ μὲ τὴν ὁμόφωνη γνώμη τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν ἄλλων παραγόντων τοῦ χωριοῦ, καθιερώθηκε ὅπως ἡ μνήμη τοῦ Ἁγίου στὴν ἰδιαίτερη πατρίδα του,

τιμᾶται καὶ ἐορτάζεται κάθε χρόνο τὴν Πέμπτη τῆς Διακαινησίμου, ἐπειδὴ ἡ 12η Ἀπριλίου συμπίπτει συνήθως μὲ τὴν περίοδο νηστείας τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

Τὴν ἡμέρα τῆς ἐορτῆς καὶ πανηγύρεως ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ, εὐλαβεῖς προσκυνηταὶ ἀπὸ τὰ γειτονικὰ χωριά τῆς περιοχῆς καὶ ἀπὸ ἄλλα μέρη προσέρχονται διὰ νὰ τιμήσουν τὸν Ἅγιον. Μετὰ τὴ θεία Λειτουργία, ἡ ὁποία μὲ τὴ συμμετοχὴ καὶ ἄλλων ἱερέων ἢ καὶ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου ἀκόμη, προσλαμβάνει ἰδιαίτερη λαμπρότητα, ἐπακολουθεῖ λιτάνευσις τῶν ἱερῶν Λειψάνων μέχρι τοῦ Σπηλαιίου τοῦ Ἁγίου καὶ ἀρτοκλασία.

Παλαιότερα κατὰ τὶς ἀπογευματινὲς ὥρες τῆς ἡμέρας ἐπακολουθοῦσε διασκεδάσις μὲ ἑλληνικοὺς χοροὺς καὶ τραγούδια στὴν ὄμορφη καὶ καταπράσινη τοποθεσία ἔξω ἀπὸ τὴ μικρὴ Ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου, στὴν ὁποία φιλοξενήθηκαν τὰ ἱερὰ Λείψανα (ὁ σεπτὸς βραχίον τοῦ Ἁγίου) ἐπὶ 35 χρόνια. Σήμερα οἱ χοροὶ καὶ οἱ διασκεδάσεις περιορίζονται στὰ καφενεῖα τοῦ χωριοῦ, τόσο τὴν παραμονὴ ὅσο καὶ ἀνήμερα τῆς ἐορτῆς, ἀλλὰ μόνον τὶς νυκτερινὲς ὥρες. Ἐπίσης, στὶς 23 Ὀκτωβρίου κάθε χρόνο τιμᾶται καὶ ἐορτάζεται μὲ καθιερωμένη θεία Λειτουργία καὶ ἀργία γιὰ ὅλο τὸ χωριό, ἡ ἀνακομιδὴ τῶν ἱερῶν Λειψάνων.

Τὸ 1939, μὲ πρωτοβουλία τοῦ ἡγουμένου τῆς ἱερᾶς Μονῆς Κορώνης, Ἰακώβου Κουτρούμπα, καὶ μὲ προσωπικὴ ἐργασία τῶν κατοίκων ἰσοπεδώθηκε ὁ χῶρος μπροστὰ ἀπὸ τὸ Σπήλαιον τοῦ Ἁγίου καὶ διαμορφώθηκε τεχνικὰ καὶ γιὰ πρώτη φορὰ ἡ εἴσοδος καὶ ἡ πρόσοψίς του. Μὲ τὶς ἐργασίες αὐτὲς τὸ Σπήλαιον ἔχασε τὴν ἀρχικὴν του μορφή, διετήρησε ὅμως ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ ἀπὸ τὴ φυσικὴ του ὁμορφιά. Ἔτσι, ὁ χῶρος αὐτὸς διαμορφώθηκε σὲ ἕνα γραφικὸν καὶ ἀπέριπτον προσκυνητάριον.

Τὸ 1950, ἐπανελήφθησαν οἱ ἐργασίες γιὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ θεμελιωθέντος ἱεροῦ Ναοῦ καὶ συνεχίσθησαν ἐπὶ μίαν δεκαετίαν. Ὁ νέος ἐνοριακὸς Ναὸς τοῦ χωριοῦ, εὐλαβικὸν ἀφιέρωμα εἰς τὴν μνήμην τοῦ Ἁγίου, ἀποπερατώθηκε τὸ 1962 καὶ ἐγκαινιάσθηκε ἐπίσημα τὸ 1971.

Δύο μικρὰ εἰκονοστάσια ἀφιερωμένα εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἁγίου, ἔχουν κτισθῆ μὲ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία σὲ δρόμους ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό. Τὸ ἕνα στὸ δρόμο πρὸς τὰ γειτονικὰ χωριά Κανάλια καὶ Πύργον Ἰθάμης (1931) καὶ τὸ ἄλλο πρὸς τὸν Ἑλληνόπυργον (1965).

Ἀλλὰ καὶ ἔξω ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς Κοινότητος καὶ συγκεκριμένα σὲ κεντρικὸ δρόμο στὴν εἴσοδο τῆς κωμοπόλεως Μουζακίου κτίσθηκε τὸ 1973 μικρὸ ἐκκλησάκι πρὸς τιμὴν τῶν ἑξὶ Ἁγίων τοῦ Νομοῦ Καρδίτσας.

1. Ἁγίου Σεραφεῖμ, ἐπισκόπου Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου, ἱερομάρτυρος.
2. Ὅσιομάρτυρος Νικολάου τοῦ Νέου τοῦ ἐν Βουνένοις.
3. Ἁγίου Παρθενίου, ἐπισκόπου Ῥαδοβυζίου ἐκ Βατσουनिᾶς.
4. Ὁσίου Ἀκακίου τοῦ Καυσοκαλυβίτου ἐκ Γολίτσης.
5. Ὁσίου Δαμιανοῦ ἐκ Μεριχόβου καὶ
6. Ὁσίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ ἐκ Σκλαταίνης (Δρακότρυπας).

Ἀπὸ τὸ 1971 σὲ ὅλα τὰ μοναστήρια καὶ τὶς ἐνορίες τῶν Μητροπόλεων Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας, κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τιμῶνται καὶ ἐορτάζονται κάθε χρόνο τὴν τελευταία Κυριακὴ τοῦ μηνὸς Αὐγούστου οἱ ἑννέα Εὐρυτᾶνες Ἅγιοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τρεῖς ἐκ τοῦ Νομοῦ Καρδίτσης:

1. Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἀκάκιος ὁ Καυσοκαλυβίτης, ὁ ἐκ Γολίτσης Ἀγράφων.
2. Ὁ ἅγιος Σεραφεῖμ, ἐπίσκοπος Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου, ἱερομάρτυς καὶ
3. Ὁ ὅσιος Δαμιανὸς ἐκ Μυριχόβου.

Ὁ τόπος καταγωγῆς τῶν ἐννέα Εὐρυτάνων Ἀγίων εἰς τοὺς ὁποίους συγκαταλέγονται καὶ οἱ προαναφερθέντες ἐκ τοῦ γειτονικοῦ πρὸς τὴν Εὐρυτανίαν Νομοῦ Καρδίτσης, ἐντοπίζεται εἰς τὴν περιοχὴν τῶν Ἀγράφων καὶ τοῦ Καρπενησίου. Καὶ τοῦτο διότι κατὰ τοὺς χρόνους τῆς τουρκοκρατίας τὰ μὲν Ἄγραφα ἦταν ἀδιαίρετα καὶ ὄχι ὅπως εἶναι σήμερα διαχωρισμένα σὲ θεσσαλικά καὶ εὐρυτανικά, ἡ δὲ περιοχὴ τοῦ Καρπενησίου ἦταν πολὺ εὐρύτερη τῆς σημερινῆς.

Ἡ πρωτοβουλία τοῦ κοινοῦ ἑορτασμοῦ τῶν Εὐρυτάνων Ἀγίων καὶ Ἱερομαρτύρων ἀνήκει εἰς τὸν Ἀρχιμανδρίτην Δοσίθεον, ἡγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παναγίας Τατάρνης Εὐρυτανίας, ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τοῦ τότε Μητροπολίτου Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Δαμασκηνοῦ. Μὲ τὴν φροντίδα τοῦ ἰδίου ἡγουμένου ἐξετυπώθη ἡ Ἀκολουθία τῶν Ἀγίων τῆς Εὐρυτανίας, τὴν σύνταξιν τῆς ὁποίας ἀνέλαβε ὁ μακαριστὸς ὕμνογράφος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, Γεράσιμος μοναχὸς Μικραγιαννανίτης. Ἡ Ἀκολουθία αὕτη, εἰς τὸ τέλος τῆς ὁποίας ὑπάρχει σύντομος βιογραφία ἐνὸς ἐκάστου Ἀγίου, ἐνεκρίθη διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2354 Λ. 634/25-5-1971 ἐγγράφου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἀκόμη, εἰς τὸ κτηριακὸν συγκρότημα τῆς Μονῆς Τατάρνης ἡ ὁποία ἀπέχει ἑβδομήντα περίπου χιλιόμετρα ἀπὸ τὸ Καρπενῆσι, ἔχει ἀνεγερθῆ κάτω ἀπὸ τὸ Καθολικὸν

αὐτῆς μεγάλο παρεκκλήσιον, ἀφιερωμένον εἰς τοὺς ἑννέα Ἁγίους καὶ Νεομάρτυρας τῆς Εὐρυτανίας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Εἰς τὰ Καυσοκαλύβια τοῦ Ἁγίου Ὁρους ὁ Ἀκάκιος, ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν τῶν ἀνθρωπίνων ἀγαθῶν, ἀνεζήτησε τὴν ἀπόλυτον ἡσυχίαν καὶ ἀνεδείχθη πρότυπον ταπεινώσεως καὶ ἡσυχαστικῆς ἀσκήσεως.

Μὲ πλήρη τὴν ὑποταγὴν τοῦ σώματος εἰς τὰ κελεύσματα καὶ τὰς ἐπιταγὰς τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας, τὴν συνεχῆ καὶ ἀδιάλειπτον προσευχὴν ἐπέτυχε·

Νὰ ἀπελευθερώσῃ τὴν πορείαν τῆς ψυχῆς του πρὸς τὴν ἠθικὴν τελείωσιν καὶ ἀγιότητα καὶ νὰ ἀνέλθῃ σὶς ὑψηλότερες ὑπεργήινες καὶ οὐράνιες κορυφές, ἐκεῖ ὅπου ἀπαστράπτει ἡ θεϊκὴ φωτοχυσία καὶ ἀντηχεῖ ὁ ἀντίλαλος τῆς αἰωνιότητος.

Νὰ ὑψωθῆ εἰς δυσθεώρητα ὕψη πνευματικῶν ἀνατάσεων καὶ νὰ ἀφεθῆ ἐλεύθερος εἰς τὸ πέλαγος τῶν θείων μετεωρισμῶν, ἐκεῖ ὅπου ἐπιτυγχάνεται ἡ ὑπέρβασις, ἡ ἐνατένισις, ἡ θεωρία τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ θέωσις τοῦ ἀνθρώπου· νὰ φθάσῃ εἰς τὰ ἀπρόσβαρα διὰ τοὺς πολλοὺς ὕψη τῆς ἐνοράσεως καὶ τῆς θεοπτίας.

Νὰ ἀποκτήσῃ τὴν μυστικὴν ἐμπειρίαν τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἀοράτου κόσμου, ὥστε νὰ προσεγγίξῃ καὶ νὰ διερευνᾷ τὸ βάθος καὶ τὰ προβλήματα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, νὰ τὰ ἐπισημαίνῃ ἐπιτυχῶς καὶ νὰ τὰ ἀντιμετωπίζῃ πάντοτε ὑπὸ τὸ φῶς τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὁ ὄσιος Ἀκάκιος μὲ τὸ βαθύτατον θρησκευτικὸν του βίωμα, τὴν ἐνάρετη καὶ ἀγγελικὴν του πολιτείαν, προβάλλει εἰς τὸν χῶρον τῆς Ὁρθοδοξίας ὡς ἓνα φωτεινὸν μετέωρον, ποὺ φωτίζει καὶ καθοδηγεῖ τὰ βήματα τῶν ἐπερχομένων γενεῶν πρὸς τὴν μεγάλην λεωφόρον τῶν Ἑλληνοχριστιανικῶν παραδόσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Σκήτη· Συνοικισμὸς μοναχῶν ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖται ἀπὸ πολλὰς Καλύβες (σπίτια) στὶς ὁποῖες κατοικοῦν δύο, τρεῖς ἢ καὶ περισσότεροι μοναχοί. Κάθε Σκήτη ὑπάγεται εἰς τὴν δικαιοδοσίαν ἐνὸς μοναστηριοῦ καὶ διοικεῖται ἀπὸ Ἡγούμενον, ὁ ὁποῖος λέγεται Δικαῖος, ἀπὸ δύο, τρεῖς ἐπιτρόπους καὶ ἀπὸ τὴν Γεροντικὴν Σύναξιν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μοναχῶν σὲ κάθε Σκήτη ὀρίζεται ἀπὸ τὴν κυρίαρχον Μονήν. Σὲ πολλὰς Σκῆτες ὑπάρχει καὶ μικρὸς Ναός. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ Σκῆτες χωρὶς Ναούς. Οἱ Σκῆτες διακρίνονται σὲ Κοινόβιες καὶ Ἰδιόρρυθμες.

2. Καλύβη· Μεμονωμένη μικρή κατοικία εἰς τὴν ὁποῖαν κατοικοῦν δύο, τρεῖς ἢ καὶ περισσότεροι μοναχοί. Οἱ Καλύβες παραχωροῦνται ἀπὸ τὴν κυρίαρχον Μονὴν εἰς τρία πρόσωπα μὲ τὸ σύστημα τῆς διαδοχῆς. Παραχωροῦνται ἀκόμη καὶ εἰς τὰ Κελλία. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ μεμονωμένες Καλύβες, οἱ ὁποῖες παραχωροῦνται γιὰ ἰσόβια διαμονὴ καὶ κατοικία χωρὶς διαδοχὴν.

3. Κυριακόν· Εἶναι ὁ κεντρικὸς καὶ Καθολικὸς Ναὸς τῶν ἱερῶν Σκητῶν, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται εἰς τὸ μέσον τῶν Καλυβῶν πού ἀπαρτίζουν τὴν Σκῆτην. Εἰς τὸν Ναὸν αὐτὸν συγκεντρώνονται τὶς Κυριακὲς καὶ τὶς μεγάλες ἑορτές, ὅλοι οἱ Πατέρες τῆς Σκῆτης καὶ συνεκκλησιάζονται. Ἐκεῖ τελοῦν καὶ τὶς ὀλονύκτιες ἀγρυπνίες των, ἐνῶ τὶς ἄλλες ἡμέρες τῆς ἑβδομάδος τελοῦν ὅλα τὰ πνευματικὰ τους καθήκοντα σὺς ἰδικὲς των Καλύβες.

4. Κάθισμα· Εἶναι μικρὴ Καλύβη εἰς τὴν ὁποῖαν κατοικεῖ ἓνας μόνον μοναχός, ὁ ὁποῖος ἀντὶ ὀρισμένου τιμήματος λαμβάνει καὶ «διακονίαν ἄρτου» ἐκ τῆς Μονῆς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΙΩΝΑ ΤΟΥ ΚΑΥΣΟΚΑΛΥΒΙΤΟΥ, ἱερομονάχου· «Βίος καὶ Πολιτεία, ἄσκησις καὶ λαμπροὶ ἀγῶνες τοῦ

Όσιου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Ἀκακίου τοῦ Νέου τοῦ Καυσοκαλυβίτου». Χειρόγραφον ὑπ' ἀριθ. 42 εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Κυριακοῦ τῆς Σκῆτης τῶν Καυσοκαλυβίων Ἁγίου Ὁρους.

2. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ ΤΟΥ ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ· Νέον Μαρτυρολόγιον, Ἔκδοσις Γ', Ἀθῆναι 1961.

3. ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ - ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ· Ἱστορία τοῦ Ἀσκητισμοῦ - Ἀθωνῖται, Τόμος Α', Θεσσαλονίκη 1929.

4. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ, Τόμ. Α'.

5. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΜΟΥΣΤΑΚΑ, ἱερομονάχου· Ἡ ἐν τῷ Ἁγιωνύμῳ Ὁρει τοῦ Ἁθῶ Ἱερὰ Σκῆτη τῆς Ἁγίας Τριάδος τῶν Καυσοκαλυβίων, Ἁγιον Ὁρος 1964.

6. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΜΟΝΑΧΟΥ ΜΙΚΡΑΓΙΑΝΝΑΝΙΤΟΥ, ὕμνογράφου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας· Ἀκολουθία τοῦ Όσιου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Ἀκακίου τοῦ Νέου. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ Εὐρυτανικοῦ Λειμωναρίου.

7. Τοῦ ἰδίου· Ἀκολουθία τῶν Εὐρυτάνων Ἁγίων. Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Ἀστήρ», Ἀθῆναι 1971.

8. Ο ΜΕΓΑΣ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ, Τόμος Δ', Ἔκδοσις Ε', Ἀθῆναι 1984.

9. Γ. ΜΗΛΙΤΣΗ· Ὁ Ὅσιος Ἀκάκιος ὁ Καυσοκαλυβίτης, Ἔκδοσις Β΄, Τρίκαλα 1986.
10. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΜΟΥΣΤΑΚΑ, Ἀρχιμανδρίτου· Τὸ Ἅγιον Ὄρος Ἄθω, Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Ἀστήρ», Ἀθῆναι 1957.
11. ΑΘ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ, Μοναχοῦ Ἀγιορείτου· Ἡ Πλατυτέρα, Ἅγιον Ὄρος 1982.
12. ΙΩΝΝΙΚΙΟΥ, Ἀρχιμανδρίτου· Ὁ Καυσοκαλύβης, Ἰερὰ Μονὴ Παρακλήτου, Ὠρωπὸς Ἀττικῆς 1980.
13. ΑΝΔΡΕΟΥ - ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ
ΘΕΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ, Μοναχοῦ Ἀγιορείτου·
Γεροντικὸν τοῦ Ἁγίου Ὄρους, Ἔκδοσις Β΄ 1980.
14. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ, Καθηγητοῦ
Πανεπιστημίου, Ὁ κήρυξ τῆς Χάριτος καὶ τοῦ Φωτὸς
(Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς), Κουφάλια
Θεσσαλονίκης 1984.
15. ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΤΥΠΟΣ, Ἑβδομαδιαία Ἐφημερὶς
Ἀθηνῶν.
16. Ἀρχεῖον Καρδίτσης. Ἐπιμέλεια κειμένων·
Νικολάου Κατοίκου, φιλολόγου

